ANAYETUMIKIA mochwari asimulia kizungumkuti cha majukumu yake

UKURASA 2

AUA mke, mama mkwe; wananchi nao wammaliza

UKURASA 4

ALIYEPORWA milioni 19/- na polisi, RPC wabishana mbele ya Paul Makonda

UKURASA 3

KLOPP NI BABA WA JIJI ZIMA - JONES

UKURASA 22

Nipashe

Jumanne Januari 30, 2024 • Tanzania 1,000/- Kenya 100/-

ISSN 0856 • No. 0581571

www.ippmedia.com

MWANGA WA JAMII

LIKE & FOLLOW US www.twitter.com/nipashetz www.facebook.com/nipashetz www.instagram.com/theguardian_newspaper

Mdude azuiwa mpakani

MIKONONI mwa polisi, DCI asema hahusiki; sababu bado kitendawili...*Endelea Uk. 2*

Mdude Nyagali

WAFANYABIASHARA WALIOTEKWA

UKURASA 18

Ndugu wajipanga kumwona Rais Samia

BAWACHA yatamka kina Mdee wazuiwe kuendelea ubunge

UKURASA 3

MICHEZO SIMBA SC WAITWA AMAAN COMPLEX UK. 24

KATUNI UK. 6

HABARI KITAIFA

Naibu Waziri Mkuu na Waziri wa Nishati, Dk. Doto Biteko (wa tatu kushoto), akizungumza na Waziri wa Masuala ya Nishati wa Zambia, Peter Kapala na ujumbe wake (kulia) katika kikao kuhusu nia ya Serikali ya Tanzania na Zambia kuanza ujenzi wa bomba la inchi 24 la kusafirisha mafuta safi kutoka Tanzania kwenda Zambia jana jijini Dodoma. **PICHA: TERESIA MHAGAMA**

Mdude CHADEMA azuiwa mpakani

Na Cynthia Mwilolezi,
ARUSHA

KATIBU wa Chama cha Demokrasia na Maendeleo (CHADEMA) Kanda ya Kaskazini, Amani Golugwa, amesema mwanaharakati na mwanachama wao, Mdude Nyangali, maarufu Mdude CHADEMA, amezuiwa mpakani Namanga alikokuwa anavuka kwenda Kenya kushiriki mkutano wa wanaharakati.

Golugwa alidai jana kuwa Mdude alikuwa na wanaharakati wenzake wakielekea Kenya kwenye mkutano wa wanaharakati. Baada ya kufika mpakani huko aliwekewa zuio kwa madai kuna maelekezo ya Mkurugenzi wa Upelelezi wa Makosa ya Jinai (DCI) asivuke mpaka.

"Uhamiaji wakamchukua hadi Kituo cha Polisi Namanga, lakini Mdude hakutoa ushirikiano mpaka aelezwe sababu ya zuio lake. Polisi wakawasiliana na DCI, akawaambia zuio litaondolewa, lakini halijaondolewa hadi sasa (jana mchana)," alidai.

Aliendelea kudai kuwa mamlaka hazijaeleza sababu yoyote zaidi ya kusema Mdude haruhusiwi kutoka nje ya nchi, hivyo walikuwa wanaendelea kufuatilia ili apewa rukhsa kuendelea na safari yake.

"Wanaharakati wenzake ambao baadhi ni wanachama wa CHADEMA na wengine wa maeneo mengine, walishaendelea na safari yao," alisema.

Golugwa alisema chama kinaendelea kufuatilia suala hilo na wanawasiliana na katibu wa chama hicho wilayani Longido, ambaye alidai alikuwa na Mdude katika Kituo cha Polisi Namanga.

Nipashe ilipowasiliana na Msemaji Mkuu wa Jeshi la Uhamiaji nchini, Paul Mselle alisema wao hawana shida na Mdude, isipokuwa Jeshi la Polisi ndilo lenye shida naye.

"Sisi Uhamiaji hatuna shida naye, sisi ni walinzi wa mipaka, kazi yetu ni kuangalia anayeingia na anayetoka kama amekidhi vigezo, huenda polisi ndio wanajua kwanini wanamtafuta." Alisema.

Nipashe ilipomtafuta kwa simu DCI, Ramadhani Kingai kuhusu madai ya kwamba ofisi yake ilitoa maagizo ya kuwekwa zuio hilo kwa Mdude, alijibu kwa kifupi kuwa "si kweli".

Mdude tangu mwaka 2016 amekuwa miongoni mwa wakosoaji wa serikali katika mitandao ya kijamii. Machi 2019, alifungua kesi Mahakama Kuu Kanda ya Mbeya, akimshtaki Mkuu wa Jeshi la Polisi, Mkuu wa Polisi Mkoa wa Songwe, Mwanasheria Mkuu wa Serikali na askari polisi watatu.

Anayetumikia mochwari asimulia kizungumkuti cha majukumu yake

Na Christina Mwakangale-
ALIYEKUWA MERU

MHUDUMU wa chumba cha kuhifadhi maiti (mochwari) katika Hospitali ya Wilaya ya Meru, Moses Shani, amesimulia changamoto zinazomkabili katika utekelezaji wa majukumu yake.

Amesema moja ya changamoto hizo ni namna ya kukabiliana na ndugu wa marehemu ambao mara nyingi hufika eneo hilo, wakiwa hawako sawa kisaikolojia.

Anasema wengi wao huwa na jazba, hasira huku baadhi wakifika eneo hilo wakigombana. Yeye analazimika kuwa mvumilivu kwa kuwa kazi hiyo aliipenda na kuchagua mwenyewe kuisomea.

Moses anabainisha hayo katika mazungumzo na Nipashe wilayani Meru, mkoani Arusha. Mwandishi wa habari hizi alikuwa miongoni mwa waliotembelea hospitali, vituo vya afya na zahanati zinazonufaika na Mfuko wa Afya wa Pamoja nchini (Health Basket Fund-HBF) tangu mwaka 2021.

"Unapoanza hii kazi mara ya kwanza unashtuka, unasema ataamka nini! Lakini woga tu, kwa sababu hadi mwili ufikishwe huku tayari wataalamu wamekwishathibitisha. Changamoto ni ndugu wengine wanakuja wanapigana, inabidi uwatulize. Unamwomba tu Mungu.

"Hii kazi niliisomea na niliipenda. Nilisomea Dar es Salaam kisha nikaenda Morogoro kisha hapa Meru. Awali wakati wa kutafuta au ile miili ya kuchanwa, nilikuwa na woga. Hatua ya kwanza mwili unapofikishwa unaandikishwa mapokezi.

"Kuna fomu ambayo inaandikwa hata kama ni 'unknown' (usiotambulika), lazima namba ya simu iandikwe kwa ambaye ameuleta, ili hata ndugu wakija wajue pa kuanzia. Huwa ninaendelea na huduma ya kuutunza ili usiharibike, wengine wanakuhoji kwanini unafanya hivyo, unawaelekeza," alisema Moses.

Alisema kwenye jamii baadhi huona kazi yake ni kati ya zilizo ngumu na zenye hisia kali, akisema jibu lake kwao ni kwamba hiyo ni kazi kama zilivyo nyingine.

"Huwa kuna vitu viwekwe sawa, mfano baadhi ya viungo kama moyo, huwa vinavimba na kuharibika mapema, inategemeana na umbali wanakosafirisha. Wanaosafirisha mbali unaweza kuutundikia (mwili) dripu, unamwuliza mteja wanakwenda mpaka wapi," alisema.

Moses alisema chumba cha kuhifadhi maiti katika hospitali hiyo baada ya kuboreshwa, sasa kinaweza kuhifadhi miili 12 kwa wakati mmoja.

"Utani huchukua sehemu kubwa katika maisha yangu, ili kukabiliana na mapokeo yaliyoko katika jamii kwa hii kazi. Mtaani mimi huwa ni mtu wa utani sana, kwahiyo wakinitania hivi huwa nami namtania sana. Mwanzoni wakati wa kuchana (mwili), nilikuwa ninaogopa, nikawa ninajiuliza wanaumia au?" Moses alisema.

Awali Kaimu Mganga Mkuu Halmashauri ya Wilaya ya Meru, Dk. Wycliffe Sango, alisema walipokea Sh. bilioni 1.52 ambazo zilitumika kuboresha miradi ya maendeleo ikiwamo Hospitali ya Wilaya Meru.

Alisema hospitali hiyo ilipoboreshwa, inahudumia wagonjwa wa nje kati ya 3,000 na 5,000 kwa mwezi na kumejengwa majengo kadhaa kama vile mochwari, jengo la mama na mtoto na maabara huku jengo la kutolea huduma ya dharura na vifaa tiba likigharimu zaidi ya Sh. milioni 700.

HABARI KITAIFA

BAWACHA yatamka kina Mdee wazuiwe kuendelea na ubunge

Na Halfani Chusi

BARAZA la Wanawake wa Chama cha Demokrasia na Maendeleo (BAWACHA), limelaani kitendo cha Spika wa Bunge, Dk. Tulia Ackson kuendelea kuwafumbia macho wabunge 19 waliofukuzwa uanachama na CHADEMA kuwapo bungeni ni kinyume cha katiba ya nchi.

Malalamiko hayo yalitolewa jana jijini Dar es Salaam na Kaimu Mwenyekiti Baraza hilo, Sharifa Suleimani katika taarifa kwa umma kuhusu kutoridhishwa na hatua hiyo.

Katika taarifa hiyo alisema Mahakama Kuu katika hukumu yake ya Desemba 14, 2023 ilithibitisha kuwa uamuzi wa kikao cha kamati kuu ya CHADEMA, Novemba 27, 2020 kuidhinisha kuwafukuza uanachama wanawake hao yalikuwa halali.

Alisema kutokana na hukumu hiyo wabunge hao Halima Mdee, Grace Tendega, Esther Matiko, Cecilia Pareso, Esther Bulaya, Jesca Kishoa, Hawa Mwaifunga, Tunza Malapo, Naghenjwa Kaboyoka, Sophia Mwakagenda, Kunti Majala, Anatropia Theonest, Salome Makamba, Conchesta Rwamlaza, Agnesta Kaiza, Nusrat Hanje, Asia Mohamed, Felister Njau na Stela Fiyao, wamewasilisha notisi kwa lengo la kukata rufani katika Mahakama ya Rufani kupinga uamuzi wa Mahakama Kuu, kusudio ambalo haliwezi kuzuia utekelezaji wa hukumu.

Alisema pamoja na hukumu kutolewa na walalamikaji kuwasilisha notisi, lakini Spika hajachukua hatua yoyote baadala yake ameendelea kuwakumbatia na kitendo kinachotafsiri mhimili wa Bunge unashindwa kuheshimu uamuzi wa mahakama.

Aidha, BAWACHA imemtaka Spika kuchukua hatua vinginevyo wanakusudia kuwahamasisha wanawake nchi nzima kupinga kukanyaga Katiba na matumizi mabaya ya kodi za Watanzania kutumika kuwalipa wasio na sifa ya kuwa wabunge kwa mujibu wa sheria za nchi.

"Tunahitaji kuona majibu ya Spika kwa kuchukua hatua mara kikao cha Bunge kitakapoanza Januari 30, mwaka huu (leo)," ilisema sehemu ya taarifa hiyo.

Mdee na wenzake 18 waliingia kwenye mgogoro na kilichokuwa chama chao baada ya kuelezwa kuwa walijipeleka kuapishwa bila ridhaa ya uongozi wao.

Mgogoro huo, ulianza baada ya uchaguzi mkuu wa mwaka 2020 na CHADEMA kupinga matokeo na kususa kupeleka majina ya wabunge wa viti maalumu kwa walichodai kutoridhishwa na mchakato wa uchaguzi uliompa ushindi Hayati John Magufuli.

Baada ya muda mfupi wabunge hao walitangazwa na aliyekuwa Spika wa Bunge, Job Ndungai kama wabunge wa viti maalumu wa CHADEMA na kuapishwa nje ya ukumbi wa Bunge, hata hivyo chama hicho kilikana kuwatambua kikisema hakikuwasilisha jina lolote kwa nafasi za wabunge hao.

Aidha, Kamati Kuu ya CHADEMA iliyokutana Novemba 2022 na kuwafukuza uanachama na baadaye wabunge hao walifungua kesi mahakamani kupinga uamuzi huo wakidai ni wabunge halali.

Mkuu wa Mkoa wa Kilimanjaro, Nurdin Babu (kushoto), akipata maelezo kuhusu huduma za utoaji msaada wa kisheria kutoka kwa Mwanasheria, Angelina Salewa (mwenye kipaza sauti) wa Shirika lisilo la Kiserikali la Action for Justice in Society (AJISO), wakati wa ufunguzi wa Wiki ya Sheria, mwishoni mwa wiki katika viwanja vya Mahakama Kuu mjini Moshi. **PICHA: JAMES LANKA**

Aliyeporwa mil. 19/- na polisi amlalamikia Makonda

Na Beatrice Shayo, aliyekuwa
SHINYANGA

MFANYABIASHARA wa madini, Diana Pamba, amemlalamikia Katibu wa Itikadi, Uenezi na Mafunzo wa Chama Cha Mapinduzi (CCM), Paul Makonda, kuhusu kesi yake ya askari aliyemteka na kumchukulia Sh. milioni 19, kutomalizika.

Diana alitoa malalamiko hayo jana wakati wa mkutano wa Makonda, alipokuwa anasikiliza kero za wananchi wa Wilaya ya Shinyanga Mjini, mkoani Shinyanga.

"Mimi nalia na RPC wa Shinyanga nilimpelekea lalamiko langu la kutekwa na askari wa Shinyanga (anamtaja) aliyenichukulia Sh. milioni 19 na kunisababishia kilema cha mguu akishirikiana na bosi mmoja anaitwa (anamtaja) waliniita kufanya biashara ya madini walivyoshindwa kuniua wakanirudisha mjini," alilalamika huku akilia.

Diana alidai kuwa alifikishwa mahakamani na kushinda kesi na baadaye kwenda kwa Kamanda wa Polisi Mkoa wa Shinyanga, Janeth Magomi na kumwahidi kumsaidia.

Alisema baada ya muda Mkuu wa Jeshi la Polisi (IGP), Camilius Wambura, alimpa maagizo Kamanda Magomi amsaidie na askari alichukuliwa hatua za kijeshi.

"Ushahidi wa kila kitu nilikuwa nao namna nilivyokuwa ninachati kuhusiana na biashara na askari huyo nikamwonyesha hayo mashimo ni Sh. milioni 50 kumbe alitumwa kwa ajili ya kuniteka na kuchukua mali zangu kule porini."

"Nikaenda kwa Waziri Mkuu, Kassim Majaliwa akatoa tamko nisaidiwe na nilindwe tangu Machi 14, mwaka jana hadi leo hii sijawahi kupigiwa simu....," alilalamika.

"Nilivyosikia Makonda yupo Singida nikamkimbilia nimepigwa mvua nikashindwa kumpata Mkuu wa Mkoa ndiye aliyenisaidia nauli mpaka muda huu nalala kwa watu ambao hawanijui. RPC namlilia nimeteseka miaka mitatu."

Baada ya malalamiko hayo Makonda alimuita Kamanda Magomi kueleza hatua zilizochukuliwa ambaye alijibu kuwa alipokea malalamiko yake na maelekezo kutoka kwa IGP na kupitia jalada la ushahidi hatua waliyoichukua ni kumfukuza kazi askari anayetuhumiwa.

Aidha, alisema jalada lilipelekwa kwa mwanasheria ambaye alitoa hati ya mashtaka na washtakiwa hao wawili walifikishwa mahakamani.

Alisema kesi hiyo ilifutwa chini ya kifungu cha 225 kwa kukosekana mashahidi mahakamani.

"Kwa vile Diana nina mawasiliano yake amekuwa akilalamika hajapata haki yake, Jeshi la Polisi halijafungwa mikono lile shauri nimelirudisha mahakamani upya shauri namba 1669 la mwaka huu limesomwa mahakamani kesi yenye wizi wa hizo fedha na shtaka hilo limeanza kusikilizwa jana," alisema.

Hata hivyo, Diana alilalamika kuwa ni mara ya nne kesi inafunguliwa lakini taarifa za kufunguliwa alipewa baada ya kuamua kwenda kwa Waziri Mkuu ambaye alitoa maagizo.

"Niliambiwa nitapigiwa simu ya kwenda mahakamani, kuanzia mwaka jana sijawahi kupigiwa simu na wala sijapokea wito wa mahakama..." alilalamika Diana.

Alisema hajawahi kupewa ushirikiano wa kwenda mahakamani hata siku moja na kinachoelezwa kufunguliwa kwa kesi hiyo sio cha kweli.

Akizungumzia suala hilo, Makonda alisema kitendo cha Jeshi la Polisi kumfukuza kazi askari huyo ni kukiuka sheria na mama huyo amedai kesi yake imekuwa ikifunguliwa upya.

"Mkutano huu unafuatiliwa, IGP amempigia simu RPC amemtaka ampatie maelezo ya hiyo kesi naomba mridhie jambo moja nimuache RPC atakapomaliza kuongea na bosi wake atapokea maelekezo naomba mama uvumilie tukipewa majibu tutakurudia kwa ajili ya hatua," alisema.

Naye Mariam Ndala alisema tangu Novemba 25 mwaka 2023 alipotelewa na kijana wake Issa Hamis, lakini hajapata ushirikiano kutoka polisi licha ya kuripoti tukio hilo.

Kamanda Magomi, alisema polisi wana wana taarifa ya kupotea kwa Issa ambaye ni fundi wa magari akisema siku ya tukio walikuwa wawili yeye na mwenzake.

"Polisi kupitia mitandao ya kijamii tulifungua taarifa na tumeendelea kufuatilia katika mitandao mbalimbali ili kufahamu simu yake ilizimikia wapi na tulipeleka taarifa kwenye kampuni za simu, lakini hatujafanikiwa," alisema Magomi.

Mariamu alidai kamanda anaudanganya umma na Makonda kuhusu suala hilo, akisema siku moja kabla ya tukio walikuwa wote na mwanawe akimtengenezea gari.

Magomi alisema hamfahamu Issa na taarifa za kupotea kwake zilitolewa kituo kikuu cha polisi na ofisini kwake lilikwenda jalada. Hata hivyo, Mariam alishikilia msimamo wake wa kudai Kamanda Magomi hasemi ukweli.

Makonda akiwa mkoani Simiyu Mkazi wa Maswa, Eliwaza Makwale, alieleza kutekwa kwa mume wake, Raphael Makwale, tangu Desemba 23 mwaka 2022 na mpaka sasa hajapatikana licha ya kutoa taarifa polisi.

Aidha, Makonda aliagiza Jeshi la Polisi kuchunguza na kufuatilia ripoti za utekaji wa wananchi unaofanywa kwenye mkoa wa Shinyanga na Simiyu.

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA UJENZI, NA UCHUKUZI

Simu: +255 26 2324455
Fax: +255 26 2323233
Barua Pepe:@mow.go.tz
Tovuti: www.mwtc.go.tz

Mtaa wa Mtumba,
S.L.P. 2888,
DODOMA,
30.01.2024

TAARIFA KWA UMMA

1. Wizara ya Ujenzi na Uchukuzi (Sekta Ujenzi) inapenda kuutaarifu umma kuwa kuanzia siku ya **Ijumaa tarehe 02-02-2024** hadi tarehe 05-02-2024 kampuni ya **Mainline Carriers Ltd** itasafirisha Mizigo yenye vipimo vikubwa kutoka **Dar-Es-Salaam Port** kuelekea **Kilombero kupitia Mikumi,** gari hizo zina namba za usajili: **T 766 EAP /T 630 AJA, T 986 EDR /T 321 DDH, T 458 DYG /T 387 DHQ, T 331 EDD /T 390 DHQ, T 163 DFC /T 310 DDH, T 778 EAP /T 568 EAZ**

2. Gari hizo zina vipimo vifuatavyo:
   Urefu - mita 24.00
   Upana - mita 5.10
   Kimo - mita 5.20

3. Njia itakayotumika: ***Dar-Es-Salaam, hadi Kilombero*** kupitia ***Mikum***i, gari zitasafiri muda wa mchana tu ***(Kuanzia saa 12:30 Asubuhi mpaka saa 12:00 Jioni)***

Tunaomba radhi kwa usumbufu utakaojitokeza.

Aua mke, mama mkwe wananchi nao wamuua

Na Paul Mabeja, DODOMA

FESTO Maganga maarufu 'Mjeshi', mkazi wa Kata ya Nala jijini Dodoma, anadaiwa kuua mke wake na mama mkwe wake kwa kitu chenye ncha kali.

Inadaiwa mtuhumiwa huyo baada ya kufanya tukio hilo aliuawa na wananchi wenye hasira kali wakati akijaribu kutoroka.

Tukio hilo lilitokea juzi jioni nyumbani kwa familia ya mtuhumiwa huyo ambaye anadaiwa kuwaua kwa kutumia kitu chenye ncha kali mke wake aliyefahamika kwa jina la Maria Joseph na mama mkwe wake ambaye jina lake halijafahamika.

Baadhi ya ndugu na majirani wa familia hiyo walidai hawajui sababu za mtuhumiwa huyo kutekeleza mauaji hayo.

Diwani wa Nala, Helman Yohana, alisema mtuhumiwa ni mwanajeshi mstaafu ambaye walikuwa wanaishi naye vizuri na hakuwahi kuwa na rekodi yoyote ya matukio mabaya kama hilo la mauaji.

"Huyu mtuhumiwa tumeishi naye vizuri sana na kwa muda mrefu sasa, alikuwa mwanajeshi na alistaafu kama miaka 10 iliyopita, hatufahamu nini hasa kimesababisha hadi kufikia hatua hii ya kuua mke wake na mama mkwe.

"Mimi nilipofika hapa nimekuta tayari mke wake na mkwe wake wameshakufa na nilipouliza nikaambiwa kuwa yeye haonekani, lakini nikiwa hapa nimepata taarifa kuwa wananchi wenye hasira kali wamemuua," alisema.

Mtoto wa kwanza wa familia hiyo, Habel Maganga (23), alidai mama yake na baba yake walikuwa na migogoro ya mara kwa mara.

Alisema mama yake kabla ya umauti kumkuta alikuwa anamweleza kuwa baba yake amekuwa akimnyanyasa na kuwa hawana maelewano mazuri ndani ya ndoa yao.

"Mimi niliamka asubuhi nilimwona mama na mzee nikaenda kuoga ili niende kwenye kazi yangu ya bodaboda, hata tukio hili linatokea sikuwapo nyumbani nilikuwa kijiweni, nikapigiwa simu nikaulizwa nyumbani uliachaje nilipofika nikakuta mama pamoja na bibi wamekufa," alisema.

Kamanda wa Polisi Mkoa wa Dodoma, Martin Otieno, alipotafutwa na mwandishi wa habari hizi kuzungumzia suala hilo, alidai alikuwa kwenye kikao, akiomba apewe muda ili kufuatilia taarifa kuhusu suala hilo.

Mshauri Elekezi wa Mradi kutoka Wakala wa Majengo Tanzania (TBA), Weja Ng'olo, akifafanua jambo kwa Waziri wa Ujenzi, Innocent Bashungwa, kuhusu ujenzi wa jengo la Wizara ya Ujenzi katika Mji wa Serikali Mtumba jijini Dodoma jana. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Matukio ya kihalifu yazidi kutikisa Tarime, Rorya

Na Timoth Itembe, MARA

KUKITHIRI kwa matukio ya uhalifu yakiwamo ukatili wa kijinsia na watoto kujinyonga kwa wivu wa kimapenzi na mauaji kumeelezwa kuchafua sura ya Mkoa wa Kipolisi Tarime/Rorya.

Kauli hiyo imetolewa juzi na Kamanda wa mkoa huo, Mark Njera kwa Mkuu wa Mkoa wa Mara, Said Mtanda, kwenye kilele cha maadhimisho ya Siku ya Polisi.

Alisema jeshi hilo kwa kushirikiana na wananchi wanaendelea kupambana kutokomeza matukio hayo ambayo yamekuwa kikwazo kwao ili kudumisha usalama na amani.

"Matukio haya yanayoendelea kuwa kikwazo katika vita ya kuweka eneo letu salama tumeendelea kupambana nayo kwa kushirikiana na wananchi wapenda amani lengo likiwa kuhakikisha linakuwa salama," alisema Kamanda Njera.

Mkuu wa Mkoa Mara, Saidi Mtanda aliwasihi wananchi wa mkoa huo kuendelea kutoa taarifa kwa polisi juu ya uwapo wa vitendo vinavyotishia usalama ili vifanyiwe kazi na kila mmoja wao aishi kwa amani.

Pia alilipongeza jeshi hilo kwa kuandaa sherehe hizo ilizowaunganisha wadau mbalimbali na kuwapa elimu ya jamii pamoja na haki zao za kimsingi.

"Ili Jeshi la Polisi liendelee kuaminiwa linatakiwa nidhamu iwe kipaumbele chake na katika kutekeleza majukumu yeke pia linatakiwa kufanya kazi kwa weledi, hatupo tayari kuwavumilia wale wachache wanaochafua sifa ya jeshi letu hivyo tutawachukulia hatua za kijeshi," alisema Mtanda.

Aidha aliwataka wananchi kutumia fursa mbalimbali za elimu na maarifa yanazotolewa na jeshi hilo ikiwa ni pamoja na wiki ya sheria inayoendelea ili kupata msaada wa kisheria.

Mmoja wa wananchi walioshiriki sherehe hizo, Peter Zacharia aliisihi jamii kuendelea kutoa ushirikiano kwa jeshi hilo ili kuzaa matunda mema katika mapambano dhidi ya uhalifu na wahalifu.

BoT yaipongeza CRDB kuanzisha mfumo mpya wa malipo kidigitali

Na Mwandishi Wetu

KATIKA kuongeza wepesi wa kufanya malipo, Benki ya CRDB imezindua Lipa Namba iliyounganishwa na Msimbomilia wa Taifa (TANQR) ili kuruhusu wateja wa mtandao wowote kulipia bidhaa au huduma kutoka kwa mfanyabiashara yeyote.

Kwa muda mrefu, benki za biashara na taasisi zingine za fedha pamoja na kampuni za simu zilikuwa zinatoa msimbomilia unaojitegemea, lakini serikali kupitia Benki Kuu ya Tanzania (BoT) imefanya jitihada kuunganisha msimbomilia yote ili kumpa mteja unafuu.

Kwenye uzinduzi wa Lipa Namba hiyo, kwa niaba ya Mkurugenzi wa Mifumo ya Malipo (BoT), Lucy Charles Shaidi aliyepaswa kuwa mgeni rasmi, Meneja Mradi wa BoT, Mutashobya Mushumbusi alisema kasi ya mabadiliko yatokanayo na maendeleo ya sayansi na teknolojia kwenye huduma za fedha inazidi kuongezeka duniani, hivyo serikali inachukua hatua muhimu kuhakikisha Tanzania haiachwi nyuma kwa kuwawezesha wananchi wake kuendana na hali iliyopo.

"Kati ya vingi vinavyofanywa na serikali yetu kupitia BoT ni kuweka sera na miundombinu madhubuti ili kuchochea ujumuishi wa kifedha nchini. Huduma jumuishi za fedha huchangia katika maendeleo ya mtu mmoja mmoja, biashara na uchumi wa Taifa kwa ujumla.

"Katika mazingira yanayoendelea kubadilika ya huduma za kifedha, maendeleo ya teknolojia yamepelekea Benki Kuu kutathmini na kubuni upya mbinu za usimamizi ili kuongeza ufanisi, uwazi na kukuza mazingira yanayohimiza uvumbuzi wa bidhaa na huduma," alisema Mushumbusi.

Mwaka 2014, serikali ilifanya mabadiliko makubwa yaliyoiweka kwenye historia baada ya kuruhusu mteja wa mtandao mmoja wa simu kumtumia fedha mteja wa mtandao mwingine (interoperability), hali iliyorahisisha utumaji miamala kupitia simu za mkononi.

"Mpaka mwaka huo, mteja wa kampuni moja ya simu alikuwa hawezi kumtumia fedha mteja wa mtandao mwingine, lakini sasa inawezekana.

"Kwa muongo mmoja sasa, tumejijengea uwezo na kupata uzoefu wa kutosha katika eneo hilo. Tarehe 12 Agosti 2022, Benki Kuu ya Tanzania ilitoa mwongozo kwa watoahuduma za fedha wote nchini kuhusu kuanzishwa na kutumika kwa Msimbomilia wa Taifa Tanzania 2022 (Circular on the establishment of Tanzania Quick Response CodeStandard - TANQR Code Standard 2022).

"Mwingiliano huu tunaamini utasaidia kuongeza kasi ya ulipaji kidijitali, hivyo kupunguza matumizi ya fedha taslimu. Ninawapongeza Benki ya CRDB kwa kuwa wa kwanza kutekeleza maelekezo ya Benki Kuu ya Tanzania," alisema Mushumbusi.

Ofisa Mkuu wa Biashara wa Benki ya CRDB, Boma Raballa alisema siku zote ubunifu ndio nguzo kuu ya huduma za taasisi hiyo kubwa zaidi ya fedha nchini.

"Tunajivunia ubunifu ambao benki yetu imefanya katika eneo hili. Tulikuwa wa kwanza nchini kubuni na kuingiza sokoni huduma za TemboCard, SimBanking, SimAccount, Internet Banking, CRDB Wakala na malipo kupitia msimbomilia, yaani QR Code. Hivi sasa zaidi ya asilimia 90 ya miamala ya wateja wetu inafanyika kupitia mifumo hii ya kidijitali," alisema Raballa.

Hata katika uzinduzi huo wa msimbomilia wa pamoja, Raballa alisema ni fahari kwa Benki ya CRDB kuonesha njia kwa watoahuduma wengine wa fedha kutekeleza mwongozo uliotolewa na BoT juu ya matumizi ya Msimbomilia wa Taifa (TANQR).

Alisema kuwa tayari baadhi ya wafanyabiashara wanaotumia LIPA NAMBA na msimbomilia wamehamia kwenye mfumo huo, lakini bado wanawaza kuhudumia wateja wao tu kwa kuwa kampuni zingine bado hazijahamia huko.

Benki ya CRDB inao wafanyabiashara zaidi ya 30,000 wanaopokea malipo kwa mfumo wa LIPA NAMBA na msimbomilia.

Kwa maboresho yaliyofanywa, ukiacha wateja wa kampuni zingine wanaotaka kulipa kupitia LIPA NAMBA na msimbomilia, hata wageni na watalii wanaotumia huduma za kampuni za kimataifa watalipa kwa urahisi hali itakayoongeza miamala kwa wafanyabiashara watakaokuwa na mfumo huo rafiki wa malipo.

UCHUMI COMMERCIAL BANK LIMITED

CARING FOR FAMILY ECONOMY

UONESHAJI WA TAARIFA ZA FEDHA KWA UMMA

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

WARAKA WA MIZANIA KWA TAREHE 31/12/2023
(Kiasi kwa shilingi milioni)

		Robo mwaka ya 31.12.2023	Robo mwaka ya 30.09.2023
A	MALI		
1	Fedha tasilimu	1,922	1,699
2	Salio katika Benki Kuu ya Tanzania	3,652	2,833
3	Uwekezaji katika amana serekalini	0	0
4	Salio katika benki nyingine na taasisi za fedha	8,655	7,334
5	Hundi na miamala ya kushuhulikiwa	217	195
6	Miamala baina ya matawi	0	0
7	Bili zililizo afikiwa	0	0
8	Dhima za wateja zilizo kubalika	0	0
9	Mikopo iliyotolewa kwa benki nyingine	0	0
10	Uwekezaji katika amana nyingine	0	0
11	Mikopo halisi iliyopo	36,989	35,161
12	Mali nyingine	2,595	2,645
13	Uwekezaji wa hisa	35	35
14	Akauti za udhamini	0	0
15	Mali zisizohamishika , mitambo na vifaa	1,783	1,513
16	**JUMLA YA MALI**	55,848	51,415
	DHIMA		
17	Amana za benki nyingine na taasisi za fedha	0	0
18	Amana za wateja	39,966	36,439
19	Dhamana ya malipo kwa fedha tasilimu	0	0
20	Amana maalumu	0	0
21	Maagizo ya malipo/fedha za kuhamisha	0	0
22	Hundi na hawala za kibenki zilizotolewa	0	0
23	Limbiko za kodi na gharama zitakazolipwa	292	357
24	Dhima la tozo kwa ajili ya usuluhishi baina ya benki na mteja	0	0
25	Miamala isiyoshuhulikiwa baina ya matawi	0	0
26	Mapato yaliyoingia ya kipindi kijacho na tozo nyingine zitakazolipwa baadae	0	0
27	Dhima nyingine	628	501
28	Madeni	278	555
29	**JUMLA YA DHIMA**	**41,164**	**37,852**
30	**MALI/(DHIMA) HALISI (16 KUTOA 29)**	**14,684**	**13,563**
C	**FEDHA ZA WANAHISA**		
31	Mtaji wa hisa uliolipwa	12,783	11,097
32	Akiba ya mtaji	0	0
33	Mapato yaliyobakizwa	65	805
34	Faida (hasara) ya kipindi husika	1,125	950
35	Akaunti nyingine za mtaji	711	711
36	Stahiki ya mwenye hisa chache	0	0
37	**JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA**	**14,684**	**13,563**
38	Dhima zisizo dhahiri	**3,760**	**3,847**
39	Mikopo chechefu	2,510	2,079
40	Tengo kwa ajili ya mikopo chechefu	435	758
41	Malinyingine chechefu	0	0
D	**BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA**		
	Uwiano wa fedha za wanahisa na jumla ya mali	26.39%	26.38%
	Uwiano wa mikopo chechefu na jumla ya mikopo ghafi	6.65%	5.75%
	Uwiano wa mikopo ghafi na jumla ya amana	92.99%	97.09%
	Uwiano wa mikopo halisi na jumla ya mali halisi	66.23%	68.39%
	Uwiano wa mali zinazozalisha na jumla ya mali	81.73%	82.65%
	Ongezeko la amana	9.68%	0.09%
	Ongezeko la mali	8.62%	2.24%

UCB OFFERS THE FOLLOWING PRODUCTS:
Savings Accounts
Current Account
Elimu Juniour Account
Mavuno Savings Account
Uchumi Savings Account
Fixed Deposit Accounts-(FDR) with attractive Rates
Forex Accounts
Bureau De Change
ATMs Services,all over the Country-Umoja Switch

CARING FOR FAMILY ECONOMY

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO YA MWAKA UNAOISHIA 31/12/2023
(Kiasi kwa shilingi milioni)

		Robo ya Mwaka wa sasa 31.12.2023	Robo ya Mwaka Linganishi 31.12.2022	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31.12.2023	Limbikizo la Mwaka Linganishi 31.12.2022
1	**Mapato ya riba**	**1,655**	**1570**	**6,598**	**6,035**
2	Gharama za riba	467	383	1,702	1,244
3	Madeni viza yaliyofutwa	0	0	0	0
4	**Mapato halisi ya riba (1 kutoa 2)**	**1,148**	**1,150**	**4,738**	**4,671**
5	Punguzo/ongezeko la tengo katika mikopo	40	37	158	120
6	**Mapato yasiyo na riba**	**340**	**267**	**1350**	**1013**
	6.1 Faida /hasara zitokanazo na miamala ya fedha za kigeni	37	9	106	64
	6.2 Ada na kamisheni	267	218	1127	880
	6.3 Gawio	0	0	0	0
	6.4 Mapato mengine	36	40	117	69
7	**Gharama zisizo za riba**	**1,429**	**1,285**	**5,007**	**4,521**
	7.1 Mishahara na mafao	720	588	2,457	2179
	7.2 Ada na kamisheni	0	0	0	0
	7.3 Gharama nyingine za uendeshaji	709	697	2,550	2342
8	**Faida/(hasara) ya uendeshaji**	**59**	**132**	**1,081**	**1,163**
9	Tengo la kodi ya mapato	-66	45	216	180
10	**Faida/(hasara) halisi baada ya kodi ya mapato**	**125**	**87**	**865**	**983**
11	Mapato mengine yaliojumuishwa (bainisha)	50	18	260	67
12	**Jumla ya faida /(hasara) iliojumuishwa kwa mwaka**	**175**	**105**	**1,125**	**1,050**
13	idadi ya waajiriwa	51	48	51	48
14	mapato kwa hisa	1.37%	0.85%	8.80%	9.63%
15	idadi ya matawi	2	2	2	2
	BAHADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI				
	uwiano wa faida kabla ya kodi na watani wa mali	0.23%	0.19%	2.10%	2.23%
	uwiano wa faida kabla ya kodi na watani wa fedha za wanahisa	0.89%	0.75%	7.97%	8.49%
	uwiano wa matumizi yasiyo ya riba na mapato ghafi	71.63%	69.95%	63.00%	64.15%
	uwiano wa mapato halisi ya riba na wastani ya mali zinazozalishwa	3.81%	3.62%	13.13%	14.71%

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA 31 DISEMBA 2023
(Kiasi kwa shilingi milioni)

	Mtaji wa Hisa	Malipo juu ya bei ya hisa	Mapato Yaliyobakizwa	Ziada ya Kisheria	Tengo la Ziada ya Jumla	Mengineyo (bainisha)	Jumla
Mwaka wa sasa							
Salio la mwanzo wa robo ya kwanza inayoanza 01.01.2023	**10,209**	**17**	**1,017**	**596**	**30**	**68**	**11,937**
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato 31.12.2023	0	0	1125	0	0	0	**1,125**
Mapato mengine yaliyojumuishwa	0	0	0	0	0	0	**0**
Miamala na wanahisa	2,574	0	-821	0	0	0	**1,753**
Gawio lililolipwa	0	0	0	0	0	0	**0**
Mabadiliko katika tengo la mikopo chechefu	0	0	0	0	0	0	**0**
Ziada ya Kisheria	0	0	0	0	0	0	**0**
Tengo la Ziada ya Jumla	0	0	0	0	0	0	**0**
Mengineyo	0	0	-131	0	0	0	**-131**
Salio la mwisho wa robo ya kwanza ya mwaka 31.12.2023	**12,783**	**17**	**1,190**	**596**	**30**	**68**	**14,684**
Mwaka Uliopita							
Salio la mwanzo wa mwaka 01.01.2022	**10,094**	**17**	**-766**	**1234**	**30**	**100**	**10,709**
	0	0	0	0	0	0	**0**
Mapato mengine yaliyojumuishwa	0	0	1,145	0	0	0	**1,145**
Miamala na wanahisa	115	0	0	0	0	0	**115**
Mabadiliko katika tengo la mikopo chechefu	0	0	0	0	0	0	**0**
Gawio lililolipwa	0	0	0	0	0	0	**0**
Ziada ya juu ya hisa	0	0	0	0	0	0	**0**
Ziada ya Kisheria	0	0	638	-638	0	0	**0**
Tengo la Ziada ya Jumla	0	0	0	0	0	-32	**-32**
Kodi ya mwaka uliopita	0	0	0	0	0	0	**0**
Mengineyo	0	0	0	0	0	0	**0**
Salio la mwisho wa mwaka 31.12.2022	**10,209**	**17**	**1,017**	**596**	**30**	**68**	**11,937**

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO MWAKA ULIOISHIA 31/12/2023
(Kiasi kwa shilingi milioni)

	Robo ya mwaka ya sasa 31.12.2023	Robo ya Mwaka 30.09.2023	Limbikizo la mwaka wa sasa 31.12.2023	Limbikizo la mwaka Linganishi 31.12.2022
Mtiririko wa fedha kutokana na shuhuli za uendeshaji				
Mapato/(hasara) halisi	**109**	**293**	**1,341**	**966**
Marekebisho kwa ajili ya:-	-	-	-	-
Uchakavu	109	103	392	785
Badiliko halisi katika mikopo	**(1,828)**	**557**	**(4,528)**	**(893)**
Faida / (hasara) kwenye mauzo ya mali	-	-	-	-
Mabadiliko halisi katika amana	3,527	(32)	4,164	929
Mabadiliko katika amana za muda mfupi zilizoafikiwa	-	-	-	-
Mabadiliko halisi katika dhima nyingine	62	104	728	(185)
Mabadiliko halisi katika mali nyingine	50	93	(900)	(171)
Kodi iliyopitwa	(114)	(114)	(216)	(180)
Mengineyo (bainisha)	(76)	(37)	(246)	-
Fedha halisi zilizotolewa(zilizotumika) kwa shuhuli za uendeshaji	**1,839**	**967**	**735**	**1,251**
Mtiririko wa fedha kutokana na shuhuli za uwekezaji				
Gawio lililopokewa	-	-	-	-
Ununuzi wa mali za kudumu	(41)	-	(110)	(487)
Mapato kutokana na mauzo ya mali za kudumu	-	-	-	-
Ununuzi wa amana zisizoshuhulikiwa mawakala	-	-	-	-
Mapato kutokana na mauzo ya amana zisizoshuhulikiwa na mawakala	-	-	-	-
Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-
Fedha halisi zilizotolewa(zilizotumika) kwa shuhuli za uwekezaji	**(41)**	**-**	**(110)**	**(487)**
Mtiririko wa fedha kutokana na shuhuli za kifedha				
Ulipaji wa madeni ya muda mrefu	-	-	-	-
Mapato kutokana na utoaji wa madeni ya muda mrefu	-	-	-	-
Ongezeko la hisa	1,686	870	2,574	115
Gawio lililolipwa kwa fedha taslimu	(821)	-	(821)	-
Mabadiliko halisi katika madeni mengine	(278)	-	(555)	(182)
Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-
Fedha halisi zilizotolewa(zilizotumika) kwa shuhuli za kifedha	**587**	**870**	**1,198**	**(67)**
Fedha taslimu na mali zinazofanana na fedha taslimu				
Ongezeko /punguzo katika fedha taslimu na mali zinazofanana na fedha taslimu	**2,385**	**1,837**	**1,823**	**697**
Fedha na mali zinazofanana na fedha taslimu mwanzoni mwa robo mwaka/mwaka	12,061	10,224	12,623	11,926
Fedha na mali zinazofanana na fedha taslimu mwishoni mwa robo mwaka/mwaka	**14,446**	**12,061**	**14,446**	**12,623**

BAADHI YA MAELEZO KWA ROBO YA MWAKAULIOISHIA 30.09.2023

Katika kuandaa taarifa hizi za fedha, sera za uandaaji ni zilizile zilizotumika wakati wa uandaaji wa Taarifa za Fedha zilizokaguliwa za mwaka uliopita (kama kulikua na mabadiliko katika sera za uandaaji taarifa za fedha katika kipindi cha robo mwaka wa sasa, mabadiliko yaelezwe kwa mujibu wa IAS 34 na IAS 8).

Jina na Cheo	Saini	Tarehe
Mr. Samwel A. Wado (Ofisa Mtendaji Mkuu)	**S. Wado**	**29th Januari 2024**
Mrs. Anitha J. Mnkeni (Mkuu wa Idara ya Fedha)	**A. Mnkeni**	**29th Januari 2024**
Mr. Emmanuel Kessy (Mkuu wa Idara ya Ukaguzi)	**E.Kessy**	**29th Januari 2024**

Usahihi wa taarifa za hapo juu, tunatamka kwamba tumezitathmini taarifa hizi, na tunawajulisha kuwa benki imelipa kiasi cha TZS 640,000/= tarehe 4 disemba 2023 kama adhabu inayotokana na noti chakavu ambazo ziliwekwa katika Benki Kuu ya Tanzania Arusha kwa uelewa na imani yetu kubwa zimeandaliwa kulingana na Viwango vya Kimataifa vya Uwasilishaji wa Taarifa za Fedha na matakwa ya Sheria ya Benki na Taasisi za Fedha ya mwaka 2006, na zinaonesha hali halisi.

Jina na Cheo	Saini	Tarehe
1. Mr. Wilson Ndesanjo (Mwenyekiti wa Bodi)	**W .Ndesanjo**	**29th Januari 2024**
2.Mr. Munguatosha M. Makyao (Mkurugenzi)	**M.Makyao**	**29th Januari 2024**

Bank of India (Tanzania) Ltd.

Relationship beyond banking

Fully owned subsidiary of Bank of India (Public Sector Bank)

UONESHAJI WA TAARIFA ZA FEDHA KWA UMMA

IMETOLEWA CHINI YA KANUNI YA 7 NA YA 8 YA KANUNI ZA MABENKI NA TAASISI ZA FEDHA (UONESHAJI) YA MWAKA 2014

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 31 DESEMBA 2023
(Kiasi kwa shilingi milioni)

		Robo Mwaka ya sasa 31-Dec-23	Robo Mwaka iliyopita 30-Sep-23
A.	**MALI**		
1	Fedha Taslimu	1,555	1,859
2	Salio Katika Benki Kuu ya Tanzania	10,784	10,830
3	Uwekezaji Katika Amana za Serikali	54,628	57,018
4	Salio Katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	1,892	6,021
5	Hundi na Miamala ya Kushughulikiwa	-	-
6	Miamala Baina ya Matawi	-	-
7	Bili Zilizoafikiwa	-	-
8	Dhima za Wateja Zilizokubalika	-	-
9	Mikopo Iliyotolewa kwa Benki Nyingine	8,771	8,924
10	Uwekezaji Katika Amana Nyingine	-	-
11	Mikopo Halisi Iliyopo	109,835	102,981
12	Mali Nyingine	2,825	2,883
13	Uwekezaji wa Hisa	-	-
14	Akaunti za udhamini	-	-
15	Mali Zisizohamishika, Mitambo na Vifaa	1,993	2,062
16	**JUMLA YA MALI**	**192,283**	**192,578**
B.	**B. DHIMA**		
17	Amana za Benki nyingine na Taasisi za Fedha	42,629	44,234
18	Amana za Wateja	103,758	104,176
19	Dhamana ya Malipo kwa Fedha Taslimu	-	-
20	Amana Maalumu	-	-
21	Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	133	15
22	Hundi na Hawala za Kibenki Zilizotolewa	26	26
23	Limbiko la Kodi na Gharama Zitakazolipwa	3,453	3,104
24	Dhima la Tozo kwa Ajili ya Usuluhishi Baina ya Benki na Mteja	-	-
25	Miamala Isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	-	-
26	Mapato yaliyoingia ya Kipindi Kijacho na Tozo Nyingine Zitakazolipwa Baadae	-	-
27	Dhima Nyingine	1,275	1,370
28	Madeni	-	-
29	**JUMLA YA DHIMA**	**151,274**	**152,925**
30	**MALI/(DHIMA) HALISI *(16 kutoa 29)***	**41,009**	**39,653**
C.	**FEDHA ZA WANAHISA**		
31	Mtaji wa Hisa Uliolipwa	21,500	21,500
32	Akiba ya Mtaji	2,813	2,786
33	Mapato Yaliyobakizwa	14,080	14,108
34	Faida (Hasara) ya Kipindi Husika	2,615	1,260
35	Akaunti Nyingine za Mtaji	-	-
36	Stahiki ya Wenyehisa Chache	-	-
37	**JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA**	**41,009**	**39,653**
38	Dhima Zisizo Dhahiri	23,441	25,260
39	Mikopo Chechefu	6,585	7,870
40	Tengo kwa Ajili ya Mikopo Chechefu	910	1,159
41	Mali Nyingine Chechefu	-	-
D.	**BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA**		
(i)	Uwiano wa Fedha za Wanahisa na Jumla ya Mali	21.33%	20.59%
(ii)	Uwiano wa Mikopo Chechefu na Jumla ya Mikopo Ghafi	5.95%	7.56%
(iii)	Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amana	75.65%	70.17%
(iv)	Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali	57.12%	53.47%
(v)	Uwiano wa Mali Zinazozalisha na Jumla ya Mali	90.57%	88.32%
(vi)	Ongezeko la Amana	-1.36%	1.07%
(vii)	Ongezeko la Mali	-0.15%	1.08%

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 31 DESEMBA 2023
(Kiasi kwa shilingi milioni)

		Robo ya Mwaka wa sasa 31-Dec-23	Robo ya mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita) 31-Dec-22	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31-Dec-23	Limbikizo la Mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita) 31-Dec-22
1	Mapato ya Riba	4,444	3,761	16,300	13,396
2	Gharama za Riba	2,294	1,547	8,091	5,369
3	**Mapato Halisi ya Riba (1kutoa 2)**	**2,150**	**2,214**	**8,209**	**8,027**
4	Madeni Viza Yaliyofutwa	(1,424)	(17)	(2,265)	(54)
5	Punguzo/Ongezeko la tengo katika Mikopo	200	633	2,099	1,565
6	**Mapato Yasiyo ya Riba :**	**636**	**405**	**1,657**	**998**
	6.1 Faida /(Hasara) Zitokanazo na Miamala ya Fedha za Kigeni	109	41	343	180
	6.2 Ada na Kamisheni	527	364	1,314	818
	6.3 Gawio	-	-	-	-
	6.4 Mapato Mengine	-	-	-	-
7	**Gharama Zisizo za Riba:**	**1,668**	**1,613**	**6,025**	**5,766**
	7.1 Mishahara na Mafao	808	740	2,976	2,665
	7.2 Ada na Kamisheni	-	-	-	257
	7.3 Gharama Nyingine	860	873	3,049	2,844
8	**Faida /(Hasara) ya Uendeshaji**	**2,342**	**390**	**4,006**	**1,747**
9	Tengo la Kodi ya Mapato	987	302	1,391	862
10	**Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato**	**1,355**	**88**	**2,615**	**885**
11	**Mapato Mengine Yaliyojumuishwa (bainisha)**	-	-	-	-
12	**Jumla ya Faida (Hasara) iliyojumuishwa kwa robo ya mwaka**	**1,355**	**88**	**2,615**	**885**
13	Idadi ya Waajiriwa	34	34	34	34
14	Mapato kwa Hisa	252	16	122	41
15	Idadi ya Matawi	2	2	2	2
	BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI				
(i)	Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	4.94%	0.87%	2.13%	1.02%
(ii)	Wanahisa	13.47%	0.92%	6.68%	2.33%
(iii)	Uwiano wa Matumizi Yasiyo ya Riba na Mapato Ghafi	32.83%	38.72%	33.55%	40.06%
(iv)	Zinazozalisha	5.01%	5.71%	5.00%	5.44%

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 31 DESEMBA 2023

	Mtaji wa Hisa	Malipo Juu ya bei ya Hisa	Mapato Yaliyobakizwa	Ziada ya Kisheria	Tengo la Ziada ya Jumla	Mengineyo (Bainisha)	Jumla
Robo mwaka ya sasa 2023							
Salio la mwanzo wa robo mwaka 01.10.2023	**21,500**	**-**	**15,366**	**2,787**	**-**	**-**	**39,653**
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	1,355	-	-	-	**1,355**
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-	-
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	-	(27)	27	-	-	-
Tengo la Ziada ya Jumla	-	-	-	-	-	-	-
Mikopo iliyofutwa	-	-	-	-	-	-	-
Mengineyo			-	-			-
Salio la mwisho wa robo mwaka 31.12.2023	**21,500**	**-**	**16,695**	**2,814**	**-**	**-**	**41,009**
Robo Mwaka iliyopita 2023							
Salio la mwanzo wa robo mwaka 01.07.2023	**21,500**	**-**	**16,199**	**1,420**	**-**	**-**	**39,119**
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	534	-	-	-	**534**
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-	-
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	-	(1,366)	1,366	-	-	**0**
Tengo la Ziada ya Jumla	-	-	-	-	-	-	-
Mikopo iliyofutwa	-	-	-	-	-	-	-
Mengineyo	-	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa robo mwaka 30.09.2023	**21,500**	**-**	**15,366**	**2,787**	**-**	**-**	**39,653**

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 31 DESEMBA 2023
(Kiasi kwa shilingi milioni)

		Robo Mwaka ya sasa 31-Dec-23	Robo Mwaka iliyopita 30-Sep-23	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31-Dec-23	Limbikizo la Mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita) 31-Dec-22
I:	**Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uendeshaji:**				
	Mapato/(Hasara) Halisi	2,342	669	4,006	1,747
	Marekebisho kwa Ajili ya:	-	-	-	-
	- Hasara Katika Mali	450	673	2,863	224
	- Badiliko Halisi Katika Mikopo	(7,037)	(2,009)	(11,895)	(28,567)
	- Faida/Hasara Kwenye Mauzo ya Mali	-	-	-	-
	- Mabadiliko Halisi Katika Amana	(2,023)	1,577	9,265	8,571
	- Mabadiliko Halisi Katika Amana za Muda Mfupi Zilizoafikiwa	2,407	(5,475)	(921)	(4,186)
	- Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	372	(48)	(273)	632
	-Mabadiliko Halisi Katika Mali Nyingine	22	(173)	(872)	1,700
	- Kodi Iliyolipwa	(987)	(135)	(1,391)	(925)
	- Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-
	Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za uendeshaji	***(4,454)***	***(4,921)***	***783***	***(20,804)***
II:	**Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uwekezaji:**				
	Gawio Lililopokewa	-	-	-	-
	Ununuzi wa Mali za Kudumu	(209)	(6)	(215)	(362)
	Mapato Kutokana na Mauzo ya Mali za Kudumu	-	-	-	-
	Ununuzi wa Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-	-	-
	Mapato Kutokana na Mauzo ya Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-	-	-
	Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-
	Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Uwekezaji	***(209)***	***(6)***	***(215)***	***(362)***
III:	**Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Kifedha:**				
	Ulipaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-
	Mapato Kutokana na Utoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-
	Mapato Kutokana na Utoaji wa Mtaji wa Hisa	-	-	-	-
	Gawio Lililolipwa kwa Fedha Taslimu	-	-	-	-
	Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	-	-	-	-
	Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-
	Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Kifedha	-	-	-	-
IV:	**Fedha Taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu:**				
	Ongezeko / Punguzo Halisi Katika Fedha taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu	**(4,662)**	**(4,927)**	**568**	**(21,165)**
	Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwanzoni mwa Robo Mwaka	29,158	34,085	23,928	45,094
	Robo Mwaka	**24,496**	**29,158**	**24,496**	**23,928**

BAADHI YA MAELEZO KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 31 DESEMBA 2023

Katika kuandaa taarifa za hizi za fedha, sera za uandaaji ni zilezile zilizotumika wakati wa uandaaji wa Taarifa za Fedha zilizokaguliwa za mwaka uliopita.

Jina na Cheo	Saini	Tarehe
Mr. Antaryami Sarangi **Mkurugenzi Mkuu**		29.01.2024
Mr. Mahadhil M.Karwani **Mkuu wa Fedha**		29.01.2024
Mr. Allen Richard **Mkaguzi Mkuu wa Ndani**		29.01.2024

Sisi, tuliotajwa hapo chini, wajumbe wa bodi ya wakurugenzi, tunathibitisha usahihi wa taarifa za hapo juu, tunatamka kwamba tumezitathmini taarifa hizi, na kwa uelewa na imani yetu kubwa zimeandaliwa kulingana na Viwango vya Kimataifa vya Uwasilishaji wa Taarifa za Fedha na matakwa ya Sheria ya Benki na Taasisi za Fedha ya mwaka 2006, na zinaonesha hali halisi.

Jina	Saini	Tarehe
1. Mr. Suitbert Kageuka - Mkurugenzi		29.01.2024
2. Dr. Paul Kato - Mkurugenzi		29.01.2024

Nipashe
MWANGA WA JAMII

Jamii ni muhimu kushirikiana kudhibiti mmomonyoko maadili

KATIKA maadhimisho ya Wiki wa Sheria maeneo mbalimbali nchini, kumeibuka suala la watu kutoelewa elimu ya sheria na kutambua haki yao pale linapojitokeza suala linalohitaji msaada wa kisheria.

Pia kuna matukio yanayoendelea kufanyika, lakini kwa kuwa jamii haielewi nini cha kufanya, matukio hayo yanaendelea kufanyika na kusababisha madhara kwa wale wanaotendewa.

Kuna suala ambalo kwa sasa limekuwa tishio kubwa hasa kwa wanafunzi wavulana linalojitokeza katika shule mbalimbali la watoto kuingiliana kinyume na maumbile.

Shule hizo zinajulikana na kutajwa kuwa vinara katika vitendo hivyo, lakini kinachoshangaza vinaachwa vikiendelea bila juhudi za kuvikomesha kutotiliwa umuhimu.

Suala hilo huja kuibuka kama kiongozi ataitembelea shule hiyo na ndipo wazazi hutoa malalamiko baada ya kugundua watoto wao wakiwa wanaharibika.

Vitendo hivi vya mmomonyoko wa maadili vinaonekana kushamiri hasa katika shule kuanzia za msingi hadi sekondari.

Vinafanyika huko kwa sababu watoto ni rahisi kurubuniwa na kuingia kwenye mtego huo na matokeo yake taifa baadaye kuwa na watu wasiofaa.

Viongozi wa dini mbalimbali wamekuwa wakikemea vitendo hivi vya mmomonyoko wa maadili kwa sababu sio vya kumpendeza Mungu.

Hata kwenye maandiko matakatifu vinakatazwa kwa kuwa vinasababisha laana na kukuta taifa likiangamia.

Umuhimu wa kushirikiana kudhibiti vitendo hivi ni mkubwa kwa kuwa bila umoja, nguvu ya kudhibiti itakuwa ndogo na vitaendelea kufanyika.

Inasikitisha kupata taarifa ya shule ya msingi kutajwa kushamiri kwa vitendo vya wanafunzi kuingiliana kinyume na maumbile.

Hii tabia mtu anaweza kujiuliza mzizi wake umetokea wapi mpaka kuwa kinara na je, walimu wanatambua kuwapo kwa suala hilo na hatua gani zinachukuliwa?

Vilevile kwa wazazi na walezi wa watoto hao, je, wana muda wa kuongea na watoto wao kujua maendeleo ya watoto wao na changamoto wanazopitia wanapokuwa shuleni na hata wanaporudi nyumbani kwenye njia wanazopita.

Ndio maana suala hilo linahitaji ushirikiano wa hali ya juu kutoka kwa wazazi na walimu pamoja na serikali ili kulidhibiti na kuliepusha taifa katika janga la kuwa na watu wasiokuwa na manufaa katika uzalishaji.

Nchi yoyote ili iendelee ni lazima iwe na nguvukazi ya watu, kama kizazi cha sasa kitaharibiwa nguvukazi itatoka wapi? Watu watashindwa kuzaana na matokeo yake nguvukazi ya kuleta maendeleo ya nchi itapotea.

Suala hili linahusu watu wote kila wanapoona vitendo hivyo vikifanyika kuchukua hatua mara moja ili kudhibiti.

Imeelezwa kuwa kuna ambao tayari wameshakamatwa kwa kuhusika na vitendo hivyo na wengine kesi zao ziko mahakamani, ni vyema pia wananchi wakatoa ushirikiano kwa kutoa ushahidi mahakamani ili sheria iweze kuchukua mkondo wake.

Mara nyingi linapojitokeza suala la watu kujitokeza kutoa ushirikiano mahakamani huwa tatizo, hawajitokezi na matokeo yake ushahidi kukosekana na aliyefanya kosa hilo kuachiwa huru na kuendelea kulifanya zaidi mitaani kwa kuharibu watoto kimwili na kisaikolojia.

Umuhimu wa watu kutambua kuwa jambo fulani ni kosa ni kitu cha msingi kwa kuwa hiyo ndio njia ya kuwawezesha kutoa taarifa kila wanapobaini tatizo.

Wiki hii ya sheria itumike vyema kutoa elimu kwa jamii kutambua haki zao za msingi za kuripoti taarifa za vitendo vibaya.

Nipashe hutolewa na kuchapishwa na:
THE GUARDIAN LIMITED
Mhariri Mtendaji : Beatrice Bandawe
Meneja Usambazaji na Masoko: Dennis Ntaita, 0713 578 284
Mapokezi: 0745 700710
Matangazo: 0677 020 701
Baruapepe: advertise@guardian.co.tz
Website: www.ippmedia.com
www.epaper.ippmedia.com

Muungwana Lazima Nilonge

Na Mwandishi Wetu

Jikite upande wa faida za mitandao

KILA uchao mitandao ya kijamii imekuwa ikipigiwa kelele kuhusika na udhalilishaji watoto na wanawake kwa kuchapisha taarifa na picha zinazowachafua.

Mitandao ya kijamii ambayo ni huduma au njia nyepesi na bora kimawasiliano kupitia simu, kompyuta na vifaa vingine vya kielektroniki ina manufaa mengi na ni ufunguo wa kuelimishana na kuhabarishana.

Hata hivyo imekuwa ikitumika ndivyo sivyo kwa kusambaza uzushi, taarifa mbaya na potofu kwa lengo la kuchafuana na kuumizana.

Pamoja na kutumika kuunganisha watu kwa nia ya kuhabarishana mambo yanayoendelea duniani, ikiwamo siasa, michezo, biashara, uchumi na sanaa pia imekuwa ikilalamikiwa kwa kusambaza picha za utupu, matendo machafu, ukatili na hata mauaji.

Kuna mengi yanayodhalilisha wanawake na watoto iwe ndani au nje ya nchi.

Twende mbele, turudi nyuma, hayo mambo kabla ya kuanzishwa kwa mitandao hiyo kama yalikuwapo yalikuwa ni nadra sana.

Mfano wapo waliopiga picha na kuzisambaza kwa kuzibandika kwenye nguzo za umeme, barabarani na hata kuziweka kwenye baadhi ya magazeti au machapisho ya udaku.

Ni kiasi kidogo kiliibua malalamiko, tena yalikuwa hayasikiki wala kuwapo kwa vitendo hivyo, hiyo inatokana na kukosekana teknolojia ya TEHAMA ambayo ndiyo baba lao zama hizi za utandawazi.

Zama hizo kama ni kuchafuana kulikuwa kwa njia ya kuviziwa kupigwa picha kwa lengo fulani na kuzidurufu kisha kusambaza katika maeneo yaliyokusudiwa kufikisha ujumbe dhidi ya mhusika aliyechafuliwa, ikiwamo kwenye baadhi ya machapisho, sehemu anakoishi, ofisini na ambako anafanyia shughuli za kutafuta kipato.

Kwa wakati huo, ilikuwa njia rahisi kudhibiti vitendo hivyo kwa mfano kama kwenye machapisho, mtu aliyelengwa katika tukio hilo, aliweza kufungua kesi ya kukashifiwa mahakamani na kudai fidia.

Hatua hiyo, kwa namna moja au nyingine, ilisaidia kuogofya watu wanaojihusisha na vitendo hivyo na huenda ikawa sababu ya kufanyika kwa namna nyingine kwa kusambaza picha tu mitaani.

Lakini tangu kuanza kutumika kwa mitandao hiyo, kumekuwapo kwa malalamiko ya watu kuchafuliwa kupitia mitandao hiyo.

Katika siku za hivi karibuni kila kukicha kumekuwa na taarifa zikiwanukuu viongozi wa serikali, siasa na wa dini wakikemea vitendo hivyo vya udhalilishaji hasa vikiwalenga wanawake na watoto.

Malalamiko hayo yanatokana na mitandao ya kijamii kutumika kutengeneza katika ukurasa kwa njia ya maelezo na picha kuhusu makundi hayo kuhusiana na mambo yasiyofaa kwa lengo la kuichafua.

Baadhi ya mitandao ya kijamii maarufu Facebook, Instagram na Twitter zama hizi ikiitwa X lengo la kuanzishwa kwake ilikuwa ni kusaidia kuongeza kasi ya mawasiliano duniani.

Nayo matumizi ya simu za mkononi yamekuwa na kasi ya aina yake katika kupeana ujumbe kupitia mitandao hiyo na kusambaziana picha mbalimbali, zikiwamo zisizofaa baadhi zikiwa ni za wanawake na watoto kudhalilishwa.

Naamini matukio hayo yanayochangiwa na watumiaji wenyewe wa mitandao hiyo. Mathalani, mtu anaposti picha yake, mkewe na hata mtoto tangu akiwa mdogo na kuweka 'coment' zake akisifia bila kuangalia maudhui ya picha kama mavazi na mwonekano.

Wengine wametupia picha hizo kwenye 'status' na zinapoanza kusambaa zinakwenda kwa maudhuhi tofauti.

Hivyo jamii inapaswa kuelimishwa madhara ya kutupia picha kwenye mitandao kwani kutasaidia kuacha kukurupuka kwa kuiga tamaduni za kigeni.

Jamii inatakiwa kuelimishwa kutumia mitandao hiyo hasa simu janja kwa lengo la kufanikisha masuala ya elimu, biashara, matangazo mbalimbali, siasa, ajira, afya, matibabu na utawala.

Mitandao hiyo imekuwa ikilalamikiwa kupunguza ufanisi kazi ofisini kutokana na kupoteza muda mwingi 'kuchati'.

TANGAZO

BANK OF AFRICA
BMCE GROUP

TAARIFA YA FEDHA YA BENKI ILIYOCHAPISHWA 31/12/2023

Kwa mujibu wa kifungu na 32(3) cha sheria ya benki na taasisi za fedha ya mwaka 2006

WARAKA WA MIZANIA KWA TAREHE 31.12.2023

		Robo Mwaka sasa Tarehe 31.12.2023	Robo Mwaka Linganishi Tarehe 30.09.2023
A	**MALI**		
1	Fedha Taslimu	18,679	19,812
2	Salio Katika Benki Kuu ya Tanzania	48,838	56,480
3	Uwekezaji Katika Amana za Serikali	123,731	139,121
4	Salio Katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	26,256	3,418
5	Hundi na Miamala ya Kushughulikiwa	15,053	17,300
6	Miamala Baina ya Matawi	-	-
7	Bili Zilizoafikiwa	-	-
8	Dhima za Wateja Zilizokubalika	-	-
9	Mikopo Iliyotolewa kwa Benki Nyingine	55,924	40,020
10	Uwekezaji Katika Amana Nyingine	-	-
11	Mikopo Halisi Iliyopo	424,701	411,996
12	Mali Nyingine	18,327	18,444
13	Uwekezaji wa Hisa	1,839	1,894
14	Akaunti za udhamini	-	-
15	Haki ya matumizi ya mali	6,767	7,186
16	Mali Zisizohamishika, Mitambo na Vifaa	9,620	9,181
17	**JUMLA YA MALI**	**749,735**	**724,852**
B	**DHIMA**		
18	Amana za Benki nyingine na Taasisi za Fedha	30,199	10,732
19	Amana za Wateja	504,111	495,211
20	Dhamana ya Malipo kwa Fedha Taslimu	-	-
21	Amana Maalumu	77,451	81,066
22	Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	-	-
23	Hundi na Hawala za Kibenki Zilizotolewa	37	37
24	Limbiko la Kodi na Gharama Zitakazolipwa	1,431	1,170
25	Madeni ya kukodisha	7,279	7,909
26	Dhima la Tozo kwa Ajili ya Usuluhishi Baina ya Benki na Mteja	-	-
27	Miamala Isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	-	-
28	Mapato yaliyoingia ya Kipindi Kijacho na Tozo Nyingine Zitakazolipwa Baadae	4,298	3,620
29	Dhima Nyingine	16,805	19,289
30	Madeni	10,868	10,868
31	**JUMLA YA DHIMA**	**652,479**	**629,902**
32	**MALI/(DHIMA) HALISI (16 kutoa 29)**	**97,256**	**94,950**
C	**FEDHA ZA WANAHISA**		
33	Mtaji wa Hisa Uliolipwa	50,500	50,500
34	Akiba ya Mtaji	22,242	22,242
35	Mapato Yaliyobakizwa	11,796	11,796
36	Faida (Hasara) ya Kipindi Husika	11,033	8,778
37	Akaunti Nyingine za Mtaji	-	-
38	Tengo la ongezeko la thamani	1,685	1,634
39	Stahiki ya Wenyehisa Chache	-	-
40	**JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA**	**97,256**	**94,950**
41	Dhima Zisizo Dhahiri	126,063	108,124
42	Mikopo Chechefu	6,170	6,882
43	Tengo kwa Ajili ya Mikopo Chechefu	12,651	10,721
44	Mali Nyingine Chechefu	-	-
D	**BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA**		
i	Uwiano wa Fedha za Wanahisa na Jumla ya Mali	13.0%	13.1%
ii	Uwiano wa Mikopo Chechefu na Jumla ya Mikopo Ghafi	1.41%	1.6%
iii	Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amana	71.5%	72.0%
iv	Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali Halisi	56.6%	56.8%
v	Uwiano wa Mali Zinazozalisha na Jumla ya Mali	86.1%	84.4%
vi	Ongezeko la Amana	0.9%	4.9%
vii	Ongezeko la Mali	3.4%	-3.4%

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA 31.12.2023

		Mtaji wa Hisa	Malipo juu ya bei ya hisa	Mapato Yaliyobakizwa	Ongezeko la thamani	JUMLA
I:	**Mwaka wa sasa 2023**					
	Salio la mwanzo wa mwaka	50,500	22,242	11,796	6,425	90,963
	Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	11,033	-	11,033
	Faida / (Hasara) ya mabadiliko ya thamani	-	-	-	(4,740)	(4,740)
	Salio la mpaka Disemba 2023	**50,500**	**22,242**	**22,829**	**1,685**	**97,256**
II:	**Mwaka Uliopita 2022**					
	Salio la mwanzo wa mwaka 2022	50,500	22,242	6,493	2,671	81,906
	Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	5,303	-	5,303
	Faida / (Hasara) ya mabadiliko ya thamani	-	-	-	3,754	3,754
	Salio la mwisho wa mwaka 2022	50,500	22,242	11,796	6,425	90,963

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO/MWAKA INAYOISHIA TAREHE 31.12.2023

		Robo ya Mwaka ya sasa iliyoisha 31.12.2023	Robo ya mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita) 31.12.2022	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31.12.2023	Limbikizo Mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita) 31.12.2022
1	Mapato ya Riba	17,764	15,876	68,473	57,758
2	Gharama za Riba	(7,960)	(6,627)	(28,567)	(22,684)
3	**Mapato Halisi ya Riba (1kutoa 2)**	**9,804**	**9,249**	**39,906**	**35,074**
4	Madeni Viza Yaliyofutwa	-	-	-	-
5	Punguzo/Ongezeko la tengo katika Mikopo	(1,404)	(617)	(847)	(3,543)
6	**Mapato Yasiyo ya Riba:**	**5,968**	**5,027**	**23,629**	**20,213**
6.1	Faida /(Hasara) Zitokanazo na Miamala ya Fedha za Kigeni	2,827	1,898	7,004	4,827
6.2	Ada na Kamisheni	3,069	2,764	13,043	11,681
6.3	Gawio	-	-	33	28
6.4	Mapato Mengine	72	365	3,549	3,677
7	**Gharama Zisizo za Riba:**	**(11,331)**	**(11,282)**	**(46,549)**	**(43,801)**
7.1	Mishahara na Mafao	(4,768)	(5,385)	(19,835)	(17,728)
7.2	Ada na Kamisheni	(811)	(541)	(4,564)	(3,690)
7.3	Gharama Nyingine	(5,752)	(5,356)	(22,150)	(22,383)
8	**Faida /(Hasara) ya Uendeshaji**	**3,037**	**2,377**	**16,139**	**7,943**
9	Tengo la Kodi ya Mapato	(783)	(808)	(5,106)	(2,640)
10	**Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato**	**2,254**	**1,569**	**11,033**	**5,303**
13	Idadi ya Waajiriwa	287	288	287	288
14	Mapato kwa Hisa	178,564	31,069	218,468	105,010
15	Idadi ya Matawi	19	19	19	19
	BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI				
	Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	1.2%	0.9%	1.5%	1.0%
	Uwiano wa Faida baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisa	9.4%	7.0%	11.3%	5.9%
	Uwiano wa Matumizi Yasiyo ya Riba na Mapato Ghafi	70.3%	79.0%	71.2%	78.4%
	Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa Mali Zinazozalisha	6.4%	6.3%	6.3%	5.8%

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO/MWAKA ULIOISHIA 31.12.2023

		Robo Mwaka ya sasa 31.12.2023	Robo Mwaka iliyopita 30.09.2023	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31.12.2023	Limbikizo la Mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita) 31.12.2022
I:	**Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uendeshaji:**				
	Mapato/(Hasara) Halisi	3,037	4,166	16,139	7,943
	Marekebisho kwa Ajili ya:				
	- Hasara Katika Mali	3,710	1,760	9,337	12,554
	- Badiliko Halisi Katika Mikopo	(60)	-	(60)	318
	- Faida/Hasara Kwenye Mauzo ya Mali	(14,941)	40,219	(5,168)	(114,015)
	- Mabadiliko Halisi Katika Amana	24,752	(30,181)	(31,400)	139,109
	- Mabadiliko Halisi Katika Amana za Muda Mfupi Zilizoafikiwa	-	-	-	-
	- Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	(2,144)	2,100	(661)	6,264
	- Mabadiliko Halisi Katika Mali Nyingine	591	(5,443)	(4,592)	(1,062)
	- Kodi Iliyolipwa	(2,200)	(348)	(3,243)	(1,150)
	-Kiwango cha chini cha tengo la ziada	(264)	479	(9,657)	(3,708)
	Fedha Halisi zilizotolewa(zilizotumika) kwa shughuli za uendeshaji	12,481	12,752	(29,305)	46,253
II:	**Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uwekezaji:**				
	Gawio Lililopokewa	-	33	33	28
	Ununuzi wa Mali za Kudumu	(1,831)	(1,729)	(6,248)	407
	Mapato Kutokana na Mauzo ya Mali za Kudumu	-	-	-	-
	Ununuzi wa Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-	(12,857)	-23,930
	Mapato Kutokana na Mauzo ya Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	16,806	8,156	26,828	16,890
	Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-
	Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Uwekezaji	14,975	6,460	7,756	(6,605)
III:	**Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Kifedha:**				
	Ulipaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	0.00	-	-
	Mapato Kutokana na Utoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-
	Mapato Kutokana na Utoaji wa Mtaji wa Hisa	-	-	-	-
	Gawio Lililolipwa kwa Fedha Taslimu	-	-	-	-
	Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	-	-	-	107
	Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-
	Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Kifedha	-	0	-	107
IV:	**Fedha Taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu:**				
	Ongezeko / Punguzo Halisi Katika Fedha taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu	27,455	19,212	(21,549)	39,755
	Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwanzoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	104,257	85,045	153,261	113,277
	Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwishoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	131,712	104,257	131,712	153,032

Name and Title	Signature	Date
Wasia Mushi (Kaimu Ofisa Mtendaji Mkuu)	....	30 Januari 2024
Samir Yassine (Kaimu Ofisa Mtendaji Mkuu)	....	30 Januari 2024
Derick Lugemala (Mkuu wa Fedha)	....	30 Januari 2024
Alex Kibiki (Mkaguzi Mkuu wa Ndani)	....	30 Januari 2024

Sisi, tuliotajwa hapo chini, wajumbe wa bodi ya wakurugenzi, tunathibitisha usahihi wa taarifa za hapo juu, tunatamka kwamba tumezitathmini taarifa hizi, na kwa uelewa na imani yetu kubwa zimeandaliwa kulingana na Viwango vya Kimataifa vya Uwasilishaji wa Taarifa za Fedha na matakwa ya Sheria ya Benki na Taasisi za Fedha ya mwaka 2006, na zinaonesha hali halisi.

Name and Title	Signature	Date
Nehemia Mchechu (Mwenyekiti)	....	30 Januari 2024
Moremi Marwa (Mkurugenzi)	....	30 Januari 2024

Unahitaji kutoa au kuweka pesa?

Tembelea wakala wetu walio karibu yako upate huduma zetu kwa haraka.

BANK OF AFRICA
BMCE GROUP

TAARIFA FUPI YA GHARAMA ZA HUDUMA ZETU.

TYPE OF CHARGE	PRODUCT	CHARGES TZS	CHARGES FCY
Opening Balance	Corporate Current Account	250,000	500
	SME Current Account	100,000	100
	Personal Current Account	100,000	50
	Faidika Savings Account	15,000	15
	Smart Junior Investor Account	50,000	USD 50/ GBP 20/ EUR 15
Minimum Operating Balance	Corporate Current Account	100,000	250
	SME Current Account	50,000	50
	Personal Current Account	5,000	5
	Faidika Savings Account	10,000	10
	Smart Junior Investor Account	25,000	Equivalent to TZS
	Penalty Below Minimum balance	12,000	Equivalent to TZS
Minimum Interest Earning Balance	Faidika Savings Account	1,200,000	1,200
	Smart Junior Investor Account	1,200,000	1,200
Ledger Fee	Corporate Current Account	30,000	Equivalent to TZS
	SME Current Account	15,300	15
	Personal Current Account	10,300	10
	Faidika Savings Account	1,800	Equivalent to TZS
	Smart Junior Investor Account	nil	nil
Withdrawal Charges Over the Counter	For Corporate & SME		
	< 15 Million	2,500	1.2% of the amount min 5
	> 15 Million	1% of the amount max 50,000	
	For Individuals		
	< 10 Million	8,000	1% of the amount min 5
	> 10 Million	0.12% of the amount max 50,000	
Cheques	**For Corporate & SME**		
	< 15 Million	2,500	1.2% of the amount min 5
	> 15 Million	1% of the amount max 50,000	
	For Individuals		
	< 3 Million	8,000	1% of the amount min 5
	> 3 Million	0.12% of the amount max 50,000	
Statements	Account Statements on Banking Hall per month	2,000 per page max 100,000	Equivalent to TZS
	E-Statements (Daily, weekly, Monthly, Quarterly)	Free	Free
Standing Order	To other Banks	5,000+ TISS Charges total 15,000	15
	Within the Bank	5,000	5
Telegraphic Transfers	TISS (Incoming transfers)	Free	Free
	TISS (Outgoing transfers)	10,000	Equivalent to TZS
	Outward TT- Customer	Equivalent to FCY	$ 54 via Internet Banking, $ 60 without Internet Banking
Other Charges	Account Closure	50,000	50
	Dormant Account Activation	Free	Free
TRADE SOLUTIONS			
Letters of Credit	**Import LC:**		
	Opening L/C	Equivalent to FCY	1% pq min 250
	Swift Charges	Equivalent to FCY	60
	L/C acceptance	Equivalent to FCY	0.10%
	Export LC:		
	Confirmation charge - unsecured	Equivalent to FCY	1.2% min 300 per qtr
	Document verification	Equivalent to FCY	150
	Amendments	Equivalent to FCY	120 flat fee
Bonds and Guarantees	Bid Bond	Unsecured 3.6%; Secured 3%; Cash cover 0.6% per qtr	Equivalent to TZS
	Performance bonds	Secured 3%; Full cash cover 0.6% per qtr	Equivalent to TZS
	Advance payment	Secured 3%; Full cash cover 0.6% per qtr	Equivalent to TZS
	Other guarantees	Secured 3%; Full cash cover 0.6% per qtr	Equivalent to TZS
DIGITAL BANKING			
Internet Banking	Subscription	Free	Free
	Maintanance Fee	Free	Free
	E-Statements	Free	Free
	Outward TT	Equivalent to FCY	$54
Mobile Banking	Subscription	Free	n/a
	Maintanance Fee	Free	n/a
	Balance Enquiry	200	n/a
	Mini-Statement	300	n/a
	Full- Statement	500	n/a
	Fund transfer to other Banks	10,000	n/a
	Fund transfer to other accounts within BOA	450	n/a
	Bank to wallet	1,000 - 49,999 = 2,500 50,000 - 99,999 = 3,000 100,000 - 199,999 = 3,500 200,000 - 499,999 = 5,500 500,000 - 1,000,000 = 7,500 Above 1,000,000 = 8,500	n/a
	Wallet to Bank	nil	n/a
	Forex Rate request	300	n/a
	Utility Bills Payment	Free	n/a
	Airtime Purchase	Free	n/a
	SMS Alert	2500 per Month	n/a

TYPE OF CHARGE	PRODUCT	SESAME MAUVE (PURPLE)	SESAME MAUVE (PURPLE)	VISA ELITE	VISA GREEN
Cards	Joining Fees	0	0	0	6000
	Card Replacement	24000	24000	25000	6000
	PIN Re-issue	7500	7500	7500	6000
	Block card by Bank	2500	2500	2000	2000
	ATM Cash withdrawal us-on-us	1300	1300	1500	1500
	ATM Cash withdrawal Domestic us-on-them	1000-99999=1500 100000-400000=1700	1000-99999=1500 100000-400000=1700	3000	3000
	ATM Balance enquiry us-on-us	400	400	300	300
	ATM Balance enquiry Domestic us-on-them	400	400	600	600
	Cash advance us-on-us	300	300	300	300
	Cash advance Domestic us-on-them	1500	1500	1500	1500
	Mini statement us-on-us	400	400	600	600
	Mini statement BOA network	400	400	1800	1800
	Failed transactions (Insufficient funds)	900	900	-	-

TYPE OF CHARGE	PRODUCT	CHARGES TZS	CHARGES FCY
Loans	Loan Application Fee	0.12% of the principal amount minimum TZS 150,000	Equivalent to TZS
	Base/Prime Lending rate	17%	8%

DC aonya ulanguzi biashara ya sukari

Na Stevie chindiye,
TUNDURU

MKUU wa Wilaya ya Tunduru, mkoani Ruvuma, Julius Mtatiro, amewataka wafanyabiashara kuuza sukari kwa bei elekezi iliyotolewa na serikali na kutenda haki kwa wananchi.

Alitoa maagizo hayo wakati akizungumza na waandishi wa habari, akibainisha kuwapo wafanyabiashara wanaouza bidhaa hiyo kwa bei kubwa kwa walaji na kukiuka maelekezo ya serikali kwa nia ya kujinufaisha.

Mtatiro alisema kuwa kuanzia sasa wafanyabiashara wa sukari wanaouza bidhaa hiyo kwa bei ya jumla na rejareja, wanapaswa kuacha mara moja kuuza bidhaa hiyo kwa bei isiyo elekezi.

Alisema kuwa kwa mujibu wa maelekezo ya serikali iliyotolewa kupitia tangazo la serikali ya Januari 23, mwaka huu, bei ya sukari katika maduka ya rejareja mkoani Ruvuma ni Sh. 2,900 hadi 3,200 kwa kilo moja.

Alisema kuwa kwa mujibu wa tamko hilo la serikali, bei ya jumla kwa sukari iliyoko kwenye mfuko wa kilo 20 ni Sh. 53,000 hadi 58,000 kwa mfuko wa ujazo wa kilo 25, serikali imeelekeza uuzwe kwa Sh. 66,250 hadi 72,500.

Aliwataka wananchi ambao watauziwa bidhaa hiyo kwa bei tofauti na bei elekezi, kutoa taarifa ofisini kwake au ofisi ya serikali ya kijiji ili hatua za kisheria zichukukiwe dhidi ya mfanyabiashara husika.

Hata hivyo, mwandishi wa habari hizi amebaini bidhaa hiyo kwa sasa inauzwa kati ya Sh. 4,000 kwa kilo maeneo ya mjini Tunduru na Sh. 5,000 kwa kila kilo kwa maeneo ya vijijini.

Taasisi yakabidhi matangi ya maji kwa ajili ya shule

Na Julieth Mkireri,
CHALINZE

TAASISI ya Lions Club inayojishughulisha na masuala ya kijamii, imekabidhi matangi ya kuhifadhi maji katika shule zilizoko Kata ya Vigwaza, Halmashauri ya Chalinze.

Matangi hayo yatasaidia kutunza maji safi na salama kwa ajili ya wanafunzi na kuondokana na adha ya watoto kubeba maji pindi yanapokatika.

Akisoma taarifa ya makabidhiano ya matangi na vyakula kwa ajili ya watoto yatima na wanaoishi katika mazingira magumu, Muntazir Bharwani alisema wametoa msaada huo baada ya kupokea maombi kutoka kwa Diwani wa Vigwaza, Mussa Gama.

Bharwani ambaye alisoma taarifa hiyo kwa niaba ya Mwenyekiti wa Lions Host Kaniz Naghavi, alisema hafla hiyo ya makabidhiano iliambatana na kumkaribisha Gavana wa Tanzania District 411C, Happiness Nkya katika shughuli ya chama.

Aliomba wakazi wa Vigwaza kuhifadhi na kutumia vizuri matangi hayo ili yasaidie wanafunzi na kuwaondoa katika tatizo la kukosa maji wakiwa shuleni.

"Lions Clubs imepata ufadhili huu kutoka kwenye Kampuni ya Refuelling Solutions (T) Limited na wadau wengine na wanachama wa taasisi hii wamechangia kuleta vyakula kwa watoto yatima Vigwaza," alisema.

Taasisi hiyo imetoa hamasa kwa taasisi zingine kutoa huduma na misaada kwa wanafunzi nchini kutokana na uhitaji wa vitu vingi, utaratibu ambao utasaidia kuboresha masuala ya elimu, afya na michezo.

Gavana wa taasisi hiyo, Hapiness Nkya alisema kwa sasa wanao wanachama 620 na club 23 huku 14 zikiwa Dar es Salaam. Wamekuwa wanatoa misaada kwenye maeneo mbalimbali ambayo wanashiriki moja kwa moja na mingine kuomba kwenye kampuni.

Diwani wa Vigwaza, Mussa Gama alishukuru taasisi hiyo, akieleza kwamba imekuwa inasaidia mambo mbalimbali ya maendeleo katika kata hiyo kwa kutoa vifaa kwenye zahanati, madaftari kwa wanafunzi na sasa matangi na vyakula kwa watoto yatima.

"Hawa Lions wamekuwa watu wa karibu wanaosaidia kutafuta matatizo kwenye kata yetu. Ninaomba wadau wengine wajitokeze kutupatia misaada ya fedha na vitu kwenye sekta za afya na elimu," alisema Gama.

Akizungumza kwa niaba ya Mkurugenzi wa Halmashauri ya Chalinze, Ramadhani Poss, Ofisa Elimu Awali na Msingi wa Halmashauri hiyo, aliishukuru taasisi hiyo kwa misaada ambayo inaitoa kupunguza vikwazo kwa wakazi wa Vigwaza.

Mwalimu Mkuu wa Shule ya Msingi Ruvu Darajani, Samwel Mjema, alisema matangi hayo yanakwenda kuwasaidia kutunza maji pindi yanapokatika huku akiahidi kuyatunza ili yadumu kwa muda mrefu na kuwa msaada kwa wanafunzi.

Shule nane zilizonufaika na matangi hayo ni Msilale, Chamakweza, Sekibwa, Ruvu, Kitonga na Kwazoka, zote za msingi na za sekondari ni Mnindi na Ruvu na hivi karibuni matangi mengine mawili yatapelekwa na kukabidhiwa kwa shule husika.

KCBL
Together, Transforming Lives

KILIMANJARO CO-OPERATIVE BANK LIMITED (KCBL)

UONYESHAJI WA TAARIFA ZA FEDHA KWA UMMA

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 31/12/2023
(Kiasi kwa shilingi Maelfu)

A.	MALI	Robo mwaka kwa sasa 31.12.2023	Robo mwaka iliyopita 30.09.2023
1	Fedha Taslimu	153,897	139,517
2	Salio katika benki kuu ya Tanzania	593,292	404,320
3	Uwekezaji katika amana za serikali	4,800,000	2,200,000
4	Salio katika benki nyingine na Taasisi za fedha	8,509,178	4,844,192
5	Hundi na miamala ya kushughulikiwa	-	-
6	Miamala baina ya matawi	-	-
7	Bili zilizofikiwa	-	-
8	Dhima za wateja zilizokubalilka	-	-
9	Mikopo iliyotolewa kwa benki nyingine	-	-
10	Uwekezaji katika amana nyingine	-	-
11	Mikopo halisi iliyopo	8,699,111	7,487,018
12	Mali nyingine	705,631	966,055
13	Uwekezaji wa hisa	-	-
14	Akaunti za udhamini	-	-
15	Mali zisizohamishika,mitambo na vifaa	2,426,274	1,934,978
16	**JUMLA YA MALI**	**25,887,383**	**17,976,080**
B.	**DHIMA**		
17	Amana za benki nyingine na Taasisi za fedha	-	-
18	Amana za wateja	9,258,970	8,905,451
19	Dhamana ya malipo kwa fedha taslimu	-	-
20	Amana Maalum	-	-
21	Maagizo ya malipo /Fedha kuhamisha	14,888	24,954
22	Hundi na Hawala za kibenki zilizotolewa	-	-
23	limbiko la kodi na ghalama zitakazolipwa	83,297	41,184
24	Dhima la tozo kwaajili ya usuluhishi baina ya benki na mteja	-	-
25	Fedha za washirika(MIVARF Grant)	-	-
26	Mapato yaliyoingia ya kipindi kijacho na tozo nyingine zitakazo lipwa baadaye	-	-
27	Dhima nyingine	146,410	93,505
28	Madeni	-	1,000,000
29	**JUMLA YA DHIMA**	**9,503,565**	**10,065,094**
30	**MALMI /(DHIMA) HALISI(16 kutoa 29)**	**16,383,818**	**7,910,986**
C.	**FEDHA ZA WANAHISA**		
31	Mtaji wa hisa uliolipwa	24,987,034	16,828,410
32	Akiba ya mtaji	90,036	24,846
33	Mapato yaliyobakizwa	(10,973,947)	(10,915,657)
34	Faida(hasara)ya kipindi husika	545,903	238,596
35	Akaunti nyingine za mtaji	1,734,792	1,734,792
36	Stahiki za wenye hisa chache	-	-
37	**JUIMLA YA FEDHA ZA WANAHISA**	**16,383,818**	**7,910,986**
38	Dhima zisizo dhahiri	1,416,964	2,035,591
39	Mikopo chechefu	301,674	238,174
40	Tengo kwa ajili ya mikopo chechefu	82,639	73,402
41	Jumla ya mikopo ghafi na amana	8,818,728	7,615,919
42	Mali nyingine chechefu		
D.	**BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA**		
(i)	Uwiano wa fedha za wanahisa na jumla ya mali	63.29%	44.01%
(ii)	Uwiano wa mikopo chechefu na jumla ya mikopo ghafi	3.42%	3.13%
(iii)	Uwiano wa mikopo ghafi na jumla ya amana	95.25%	85.52%
(iv)	Uwiano wa mikopo halisi na jumla ya mali halisi	33.60%	41.65%
(v)	Uwiano wa mali zinazozalisha na jumla ya mali	33.96%	42.19%
(vi)	Ongezeko la Amana	3.97%	39.03%
(vii)	Ongezeko la mali	44.01%	19.01%

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO INAYOISHIA 31/12/2023
(Kiasi kwa shilingi Maelfu)

		Robo mwaka ya sasa 31/12/2023	Robo Mwaka iliyopita 31.12.2022	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31.12.2023	Limbikizo la mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita) 31.12.2022
1	Mapato yariba	**720,337**	**272,266**	**1,682,721**	**937,564**
2	Gharama za riba	57,950	32,472	191,914	47,025
3	Mapato halisi ya riba(1 kutoa 2)	**662,387**	**239,794**	**1,490,807.00**	**890,539**
4	Madeni viza yaliyopitwa	-	-	-	-
5	Punguzo/ongezeko la tengo katika mikopo	57,950	82,839	25,570	73,679
6	**Mapato yasiyo ya riba**	**95,654**	**440,749**	**369,420**	**694,657**
	6.1 Faida/(hasara) zitokanazo na miamala ya fedha za kigeni	33,504	2,544	71,069	8,216
	6.2 Ada na kamisheni	19,093	53,507	94,983	138,283
	6.3 Gawio	-	-	-	-
	6.4 Mapato mengine	43,057	384,698	203,368	548,158
7	**Gharama zisizo na riba**	**430,745**	**443,195**	**1,288,754**	**1,184,258**
	7.1 Mishahara na Mafao	147,803	133,292	551,716	522,707
	7.2 Ada na kamishani	-		-	
	7.3 Gharama nyingine	282,942	309,903	737,038	661,551
8	**Faida/(Hasara) ya uendeshaji**	**269,346**	**154,509**	**545,903**	**327,259**
9	**Tengo la kodi ya mapato**				
10	**Faida /(Hasara)Halisi Baada ya Kodi ya Mapato**	**269,346**	**154,509**	**545,903**	**327,259**
11	**Mapato Mengine Yaliyojumuishwa(bainisiha)**				
12	**Jumla ya Faida (Hasara) iliyojumuishwa kwa mwaka**	**269,346**	**154,509**	**545,903**	**327,259**
13	Idadi ya Waajiriwa	24	22	24	22
14	Mapato kwa Hisa	10	6	20	12
15	**Idadi ya Matawi**	1	1	1	1
	BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI				
	(I) Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	1.50%	0.60%	3.04%	1.38%
	(ii) Uwiano wa Faida Baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisa	10.21%	4.49%	20.70%	10.32%
	(iii) Uwiano wa Matumizi Yasiyo na Riba na Mapato Ghafi	52.79%	77.51%	62.80%	80.62%
	(iv) Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa Mali Zinazozalisha	10.79%	2.52%	21.87%	5.79%

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHA 31/12/2023

Robo Mwaka wa sasa	Mtaji wa Hisa	Malipo juu ya bei ya hisa	Mapato yaliyobakizwa	ziada ya kisheria	Upunguzaji wa jumla wa matengo	Ziada ya mali zisizohamishika	Mengineyo	Jumla
Salio la mwanzo wa Robo mwaka wa sasa	16,828,410	0	-10,677,061	24,846	0	1,734,792	0	7,910,987
Faida/(hasara) halisi baaada ya kodi ya mapato			307,307					307,307
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-							0
Miamala na wanahisa	8,158,624							8,158,624
Gawio lililolipwa								0
Ziada ya kisheria			(58,290)	65,190				6,900
Ziada ya kisheria								0
Ziada ya mali zisizohamishika						-		
Mengineyo								0
Salio la mwisho wa robo mwaka	**24,987,034**	**-**	**(10,428,044)**	**90,036**	**-**	**1,734,792**		**16,383,818**
Robo ya Mwaka iliyopita								
Salio la mwanzo wa robo mwaka	**16,545,450**	**-**	**(10,776,058)**	**37,855**	**-**	**1,734,792**	**-**	**7,542,040**
Faida/(hasara) halisi baaada ya kodi ya mapato			85,987					**85,987**
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-							**0**
Miamala na wanahisa	282,959							**282,959**
Gawio lililolipwa								**0**
Tengo la ziada ya jumla			13,009	(13,009)				**0**
Ziada ya kisheria								**0**
Ziada ya mali zisizohamishika						-		
Mengineyo								**0**
Salio la mwisho wa robo mwaka	**16,828,410**	**-**	**(10,677,061)**	**24,846**	**-**	**1,734,792**	**-**	**7,910,987**

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO/MWAKA ULIOISHIA 31/12/2023
(Kiasi kwa shilingi Maelfu)

		Robo mwaka kwa sasa 31.12.2023	Robo mwaka iliyopita 30.09.2023
I:	**Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uendeshaji:**		
	Mapato/(Hasara) Halisi	281,492	85,989
	Marekebisho Kwa Ajili ya:	-	-
	- Badiliko katika mali isiyoshikika	-	-
	- Hasara Katika Mali	(503,442)	(15,084)
	- Badiliko halisi katika Mikopo	(1,212,093)	(407,843)
	- Faida/Hasara kwenye mauzo ya mali	-	-
	- Mabadiliko halisi katika amana	171,522	2,499,944
	- Mabadiliko halisi katika amana za muda mfupi zilizo afikiwa	-	-
	- Mabadiliko halisi katika dhima nyingine	52,905	(22,986)
	- Mabadiliko halisi katika mali nyingine	442,421	(285,541)
	- Kodi iliyolipwa	42,113	253
	- Mengineyo(bainisha)	(10,066)	24,954
	- Maslahi ya wachache	44,862	(1)
	- Madeni na benki nyingine		
	Fedha halisi zilizotolewa(zilizotumika)kwa shughuli za uendeshaji	**(690,286)**	**1,879,685**
II:	**Mtiririko wa fedha kutokana na shughuli za uwekezaji:**		
	gawio lililopokelewa	-	-
	Ununuzi wa mali za kudumu	-	-
	Mapato kutokana na mauzo ya mali za kudumu	-	-
	Ununuzi wa amana zisizoshughulikiwa na mawakala	-	-
	Mapato kutokana na mauzo ya amana zisizoshughulikiwa na mawakala	-	-
	Mengineyo (Bainisha)	-	-
	Fedha halisi zilizotolewa(zilizotumika) kwa shughuli za uwekezaji	-	-
III:	**Mtiririko wa fedha kutokana na shughuli za kifedha**		
	Ulipaji wa madeni ya muda mrefu	-	-
	Mapato kutokana na utoaji wa madeni ya muda mrefu	-	-
	Mapato kutokana na utoaji wa mtaji wa hisa	8,158,624	282,959
	Gawio lilololipwa kwa fedha taslilmu	-	-
	Mabadiliko halisi katika madeni mengine	(1,000,000)	-
	Mengnineyo	-	-
	Fedha halisi zilizotolewa(Zilizotumika) kwa shughuli za kifedha	**7,158,624**	**282,959**
IV:	**Fedha taslimu na mali zinazo fanana na fedha taslimu:**		
	Ongezeko/Punguzo halisi kaitka fedha taslimu na mali	**6,468,338**	**2,162,644**
	Fedha na mali zinazofanana na fedha taslimu mwanzoni mwa robo ya mwaka.	**7,588,029**	**5,425,385**
	Fedha na mali zinazofanana na fedha taslimu mwishoni mwa robo ya mwaka.	**14,056,367**	**7,588,029**

JINA NA CHEO	***SAINI***	***TAREHE***
CPA. KINYAKI O. KINYAKI **MKUU WA FEDHA NA UTAWALA**		26th January 2024
GODFREY J. NG'URAH **MANEJA MKUU**		26th January 2024
CPA. APOLINARY S. KITYAMWI **MKUU WA UKAGUZI WA NDANI**		26th January 2024

Sisi,tuliotajwa hapo chini ,wajumbe wa bodi ya wakurugenzi,tunathibitisha usahihi wa taarifa za hapo juu ,tunatamka kwamba tumezitathmini taarifa hizi,na kwa uelewa na imani yetu kubwa zimeandaliwa kulingana na viwango vya kimataifa vya uwasilishaji wa taarifa za fedha na matakwa ya sheria ya Benki na Taasisi za fedha ya mwaka 2006,na zinaonesha hali halisi.

JINA NA CHEO	***SAINI***	***TAREHE***
1. Prof. GERVAS M. MACHIMU, MWENYEKITI WA BODI		26th January 2024
2. CPA. MWAMINI J. MUSSA, MKURUGENZI		26th January 2024

MINIMUM DISLOSURES OF CHARGES AND FEES

TRANSACTION	DESCRIPTION	2023 VAT exclusive	2023 VAT inclusive
MAINTENANCE FEE: CURRENT ACCOUNT			
Normal Business Current account	Per month	15,000	17,700
Personal Customers	Per month	15,000	17,700
Umoja Account	Per month	13,000	15,340
Jasiri Account	Per month	5000	5,900
SAVINGS ACCOUNT			
Normal Saving Account	Per Month	2,000	2,360
Salary Account	Per Month	2,000	2,360
Msomi Account	Per Month	1,000	1,180
Mtoto Account	Per Month	Free	n/a
Mama Afrika Account	Per Month	Free	n/a
Mafao Account	Per Month	Free	n/a
Wekeza Account	Per Month	Free	n/a
Kilimo Tija Account	Per Month	1,500	1,170
CASH WITHDRAW OVER THE COUNTER	Per transaction	**VAT exclusive**	**VAT inclusive**
UMOJA ACCOUNT	Per transaction	5,000	5,900
All savings account (Except those exempted from charges)	1,000 -499,999	5,000	5,900
	500,000 - 999,999	6,000	7,080
	1,000,000 -2,999,999	7,000	8,260
	3,000,000 -4,999,999	8,000	9,940
	5,000,000 & above	0.25%	0.295%
Current Account	Below 3,000,000	5000	5,900
	3,000,000 - 4,999,999	7000	8,260
	5,000,000 – above	0.2%	0.236%
ATM	**BAND**	**VAT exclusive**	**VAT inclusive**
KCBL and CRDB ATMs	5,000-150,000	1,300	1,534
	155,000-400,000	2000	2,360
	405,000-600,000	2500	2,950
Other Local Banks ATM's	Per Transaction	4,000	4,720
Other Banks ATM outside the Country	Per Transaction	6,780	8,000.40
Transaction Decline at ATM Outside the country due to PIN Error	Per decline	1,000	1,180
ATM withdrawal (Customer of other Banks)	Per transaction	4,000	4,720

WAKALA

Per Transaction	VAT exclusive	VAT inclusive	Per Transaction	VAT exclusive	VAT inclusive
<1,999	254.00	299.72	300,000-399,999	5,900	6,962
2,000-2,999	350.00	413	400,000-599,000	6500	7,670
3,000-4,999	400	472	600,000-999,999	7000	8,260
5,000-6,999	750	885	1,000,000-1,999,999	7500	8,850
7,000-19,999	800	944	2,000,000-2,999,999	8000	9,440
20,000-29,999	2650	1947	3,000,000-3,999,999	9000	10,620
30,000-49,999	1800	2,124	4,000,000-6,000,000	9900	11,682
50,000 -99,000	2550	3,009	6,000,001-7,999,999	11000	12,980
100,000-199,999	3,500	4,130	8,000,000-9,999,999	13,000	15,340
200,000-299,999	4,900	5,782	10,000,000-19,999,999	15,000	17,700

TRANSACTION	DESCRIPTION	2023 VAT exclusive	2023 VAT inclusive
CHEQUE BOOK			
Cheque Book order	Per Leaf (Tzs.100 Stamp duty inclusive	700	826
Stop Payment Order	Per cheque	1.0% of the amount Min. 50,000 Max 300,000	1.18%
Stop/unblock cheque leaf	Per leaf	20,000 Max 40,000	
Stop/unblock cheque book	Per cheque book	50,000	59,000
Encashment of third-party cheque without checklist	Per cheque	5,000	5,900
Unpaid cheque for reason "refer to drawer or effects not cleared	Per page	1% min. 150,000 max 300,000	
"Uncollected cheque Book (After collection notification has been sent to a customer to collect the cheque Book)"	Per cheque book per month	6,000	7,080
INTERBANK			
Inward cheques for clearance	Per cheque	1,000	1,180
BANKERS CHEQUE			
Sale of Bankers Cheque	Per leaf	30,000	35,400
Cancellation/Repurchase	Per leaf	25,000	29,500
TRANSACTION	**DESCRIPTION**	**VAT exclusive**	**VAT inclusive**
BALANCE ENQUIRY			
Over the Counter (OTC)	Per Enquiry	1000	1,180
At our ATM- KCBL Customer	Per Enquiry	350	413
Other Local Bank Customers	Per Enquiry	1,000	1,180
At the other banks ATMs within the country	Per Enquiry	500	590
At other Banks ATMs Outside the Country	Per Enquiry	1,000	1,180
Kili Mobile	Per Enquiry	500	590
At CRDB Wakala	Per Enquiry	500	590
BREAKING OF ACCOUNT CONTRACTS			
Uplifting of Fixed Deposit(FDR)	Per transaction	50% of interest paid"	50% of interest paid"+18%
Uplifting of Mama Afrika Account	Per transaction	50% of interest paid min 10,000	50% of interest paid"+18%
Uplifting of Wekeza Account	Per transaction	50% of interest paid"	50% of interest paid"+18%
Mtoto Account Cash withdrawal exceeding 4th transaction per annum	Per transaction	12,000	14,160
ACTIVATION OF DORMANT ACCOUNT			
CURRENT ACCOUNT	Per activation	20,000	23,600
Savings Account except Mtoto A/c	Per activation	Free	n/a
Accrued Monthly/Maintenance Fee on dormant accounts with zero balance	Per activation	Free	n/a
CLOSING ACCOUNT			
Current Account	Per account	23,000	27,140
Savings Account	Per account	10,000	11,800
FUND TRANSFER			
Between KCBL Customers			
Over the counter	Own account	Free	n/a
Mobile banking	3rd party account	2,000	2,360
Mobile banking	Transfer to MNOs (Mpesa, TigoPesa, Airtel Money and Halopesa)		
	5,000-10,000	1,500	1,770
	10,001-30,000	2,600	3,068
	30,001-100,000	3,500	4,130
	100,001-200,000	4,500	5,310
	200,001-500,000	4,600	5,428
	500,001-1,000,000	6,000	7,080
	Per Transaction	1%	1.18%
GePG payments	Per Transaction	1%	1.18%
INTER BANK (OUTWARD FUND TRANSFER			
TISS	Per Transaction	10,000	11,800
EFT	Per Transaction	10,000	11,800
INTER BANK (INWARD TRANSFER)			
TISS	Per transaction	Free	
EFT	Per transaction	4,000	4,720
INTERNATIONAL/FOREIGN FUNDS TRANSFER			
Within East Africa Community Countries (TISS)	Per Transaction	10,000	11,800
Outward transfers to other countries	Per Transaction	Equiv. USD 50	Equiv. USD 59
Inward Foreign Funds transfer	Per Transaction	5,000	5,900
KCBL VISA CARD			
VISA card	Per card	free	
Annual Card fee	Per card	15,000	17,700
RENEWAL OF CARD ON EXPIRY			
VISA card	Per card	10,000	11,800
REPLACEMENT OF CARD			
VISA card	Per card	15,000	17,700
PIN creation	Per creation	3,500	4,130
ACCOUNT STATEMENTS	**DESCRIPTION**		
Mini statement over the counter (10 transactions)	Per Statement	3,000	3,540
Monthly statement for current Account	Per Page	1,500	1,770
All statement-All Accounts		1,500	1,770
SALARY PAYMENTS			
Manual Salary Processing	Per Entry	3,000	3,540
Bulk Salary Processing Automated	Per transaction	1,500	1,770
CASH COUNTING/DEPOSIT OF SMALL DENOMINATIONS			
1,000 Notes	Above 1,000,000	0.2% min 2,000	0.236%
Coins	Above 100,000	0.2% min 2,000	0.236%
INFORMATION SEARCH			
For Information Up to 12 Past Months	Per Document	50,000	59,000
For Information of 1 to 5 Past Year	Per Document	80,000	94,400
For Information of Above 5 Past years	Per Document	100,000	118,000
CCTV image retrieve for ATM per transaction	Per Document	100,000	118,000
Loan Processing Fee	Personal loans	2.1%	2.48%
	Cooperatives	2.5%	2.95%
	MSME up to 100 Mn	2.0 % min 200,000 No Max	2.36%
	SME 101mn-1Bn	2.0% Min 1,000,000 no maxi	2.36%
Lending interest rates	Co-operative Union loans	17% P.a	
	MSME Loans with Traditional Security	18% P.a	
	MSME Loans with Non-Traditional Security	23% P.a	
	Mama Afrika Loans	14% P.a	
	Personal Loan	15% P.a	
	Jasiri Group Loan	48% P.a	
Restructuring fees	MSME	1%	1.18%
Documents and Legal Charges	Per Document	100k@, Max 600,000	118K@, max 708,000
Loan Take Over by Other Banks	Personal Loan, SME& Co-operatives	3% of take Over balance	
Commitment fees	Unutilized Overdraft amount	1%	1.18%
STANDING ORDER			
Within KCBL Accounts	Per Transaction	Free	n/a
INTRODUCTION LETTER AND CERTIFICATE OF BALANCE			
Certificate of Balance	Per Item	50,000	59,000
Status Report	Per Report	50,000	59,000
Visa Recommendation	Per Item	50,000	59,000
Any other introduction	Per Item	50,000	59,000
Confirmation of customer's Bank statement requested by other banks (born by Customer)	Per Item	50,000	59,000
POSTAGE AND COURIER CHARGES			
Local Postage	Per Item		
International Postage	Per Item	Equivalent USD	
IMPORT L/Cs	Opening- Issuance commission	1% per quarter	1.18% per quarter
	Acceptance	0.5% PQ	0.59%
	Discrepancy fee	USD 100	USD 118
	Document Processing Fee	USD 100	USD 118
Amendments	General Amendments	USD 100	USD 118
	Extension Validity	0.25% per Month	0.295% per month
TIME DEPOSITS			
Interest on FDR		3-5%	3.54%-5.9%

We, the undersigned have examined the above information and hereby declare that the information is true and correct to the best of our knowledge and information. NB:All charges are VAT exclusive.

	Name	Designation	Signature	Date
1	CPA. Kinyaki O. Kinyaki	HEAD OF FINANCE AND ADMINISTRATION		26th January 2024
2	Godfrey Ng'urah	GENERAL MANAGER		26th January 2024
3	CPA. Apolinary S. Kityamwi	HEAD OF INTERNAL AUDIT AND RISK		26th January 2024
	Name		***Signature***	
1.	**Dr GERVAS M. MACHIMU,**	CHAIRMAN, BOARD OF DIRECTORS		26th January 2024
2.	**CPA. MWAMINI J. MUSSA,**	DIRECTOR		26th January 2024

TANGAZO

VisionFund TANZANIA MICROFINANCE BANK LTD

VISIONFUND TANZANIA MICROFINANCE BANK LIMITED

UONESHAJI WA TAARIFA ZA FEDHA ZISIZOKAGULIWA KWA UMMA

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

WARAKA WA MIZANIA KWA TAREHE 31 DESEMBA 2023

(Kiasi kwa shilingi milioni)

		Robo ya Mwaka ya sasa Tarehe 31/12/2023	Robo ya Mwaka iliyopita Tarehe 30/09/2023
		TZS	TZS
A.	**MALI**		
1	Fedha Taslimu	158	86
2	Salio Katika Benki Kuu ya Tanzania	–	–
3	Uwekezaji Katika Amana za Serikali	–	–
4	Salio Katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	12,464	8,801
5	Hundi na Miamala ya Kushungulikiwa	–	–
6	Miamala Baina ya Matawi	–	–
7	Bili Zilizoafikiwa	–	–
8	Dhima ya Wateja Zilizokubalika	–	–
9	Mikopo Iliyotolewa Kwa Benki Nyingine	–	–
10	Uwekezaji Katika Amana Nyingine	–	–
11		–	–
	Mikopo Halisi Iliyopo	40,867	37,058
12	Mali Nyingine	3,168	2,725
13	Uwekezaji wa Hisa	–	–
14	Akaunti za udhamini	–	–
15	Mali Zisizohamishika ,Mitambo na Vifaa	2,008	2,064
16	**JUMLA YA MALI**	**58,665**	**50,735**
B.	**DHIMA**		
17	Amana za Benki nyingine na Taasisi za Fedha	–	–
18	Amana za Wateja	4,146	4,402
19	Dhamana ya Malipo kwa Fedha Taslimu	–	–
20	Amana Maalumu	3,360	3,052
21	Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	–	–
22	Hundi na Hawala za Kibenki Zilizotolewa	–	–
23	Limbiko la Kodi na Gharama Zitakazolipwa	12	13
24	Dhima la Tozo kwa Ajili ya Usuluhishi Baina ya Benki na Mteja	–	–
25	Miamala Isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	–	–
26	Mapato yaliyoingia ya Kipindi Kijacho na Tozo Nyingine	77	1,052
27	Zitakazolipwa Baadae	3,916	3,905
28	Dhima Nyingine	22,525	14,628
29	**Madeni**	**34,035**	**27,051**
	JUMLA YA DHIMA		
30	**MALI/(DHIMA)HALISI (16 kutoka 29)**	**24,630**	**23,684**
C.	**FEDHA ZA WANAHISA**		
31	Mtaji wa Hisa Uliolipwa	21,200	21,200
32	Akiba ya Mtaji	1,537	1,537
33	Mapato Yaliyobakizwa	(2,401)	(2,401)
34	Faida (Hasara) ya Kipindi Husika	755	1,180
35	Akauti Nyingine za Mtaji	3,539	2,167
36	**Stahiki ya Wenyehisa Chache**	–	–
37	**JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISANI**	**24,630**	**23,684**
38	Dhima Zisizo Dhahiri		
39	Mikopo Chechefu	**856**	**692**
40	Tengo kwa Ajili ya Mikopo Chechefu	**1,217**	**993**
41	Mali Nyingine Chechefu	**–**	–
D.	**BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA**		
(i)	Uwiano wa Fedha za Wanahisa na Jumla ya Mali	**42%**	**47%**
(ii)	Uwiano wa Mikopo Chechefu na Jumla ya Mikopo Ghafi	**1.9%**	**1.9%**
(iii)	Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amana	**559%**	**499%**
(iv)	Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Hali na Mali	**72%**	**73%**
(v)	Uwiano wa Mali Zinazozalisha na Jumla ya Mali	**81%**	**83%**
(vi)	Ongezeko la Amana	**0.7%**	**3.7%**
(vii)	Ongezeko la Mali	**15.6%**	**16.6%**

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA TAREHE 31 DESEMBA 2023

(Kiasi kwa shilingi milioni)

		Robo ya Mwaka sasa 31/12/2023	Robo ya Mwaka Linganishi 31/12/2022	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31/12/2023	Limbikizo la Mwaka Linganishi 31/12/2022
		TZS	TZS	TZS	TZS
1	Mapato ya Riba	4,894	3,326	17,116	10,897
2	Gharama za Riba	904	36	1,957	57
3	**Mapato Halisi ya Riba (1 kutoa 2)**	**3,990**	**3,290**	**15,159**	**10,840**
4	Madeni Viza Yaliyofutwa	**-**	**-**	-	**-**
5	Punguzo/Ongezeko la tengo katika Mikopo	(596)	**(108)**	(1,156)	**(559)**
6	**Mapato Yasiyo ya Riba:**	**1,400**	**843**	**4,638**	**2,918**
	6.1 Faida/(Hasara) Zitokanazo na Miamala ya Fedha za Kigeni	201	118	477	75
	6.2 Ada za Kamisheni	903	606	3,064	2,106
	6.3 Gawio	-	-	-	-
	6.4 Mapato Mengine	296	118	1,097	736
7	**Gharama Zisizo na Riba :**	**5,220**	**3,915**	**17,886**	**16,460**
	7.1 Mishahara na Mafao	2,359	1,812	8,674	6,325
	7.2 Gharama Nyingine	2,861	2,103	9,212	10,135
	7.3 Ada na Kamisheni				
8	**Faida /(Hasara) ya Uendeshaji**	**(426)**	**109**	**755**	**(3,260)**
9	Tengo la Kodi ya Mapato	-	-	-	-
10	**Faida /(Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato**	**(426)**	**109**	**755**	**(3,260)**
11	Idadi ya Waajiriwa	**441**	**401**	**441**	**401**
12	Mapato kwa Hisa	(20,078)	5,149	35,606	(153,789)
13	Kipato kwa Hisa	(20,078)	5,149	35,606	(153,789)
14	Idadi ya Matawi	1	1	1	1
15	Vituo Vya Biashara	47	54	47	54
	BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI				
(i)	Uwiano wa Mapato na Wastani wa Mali	-0.8%	0.3%	1.4%	-9.6%
(ii)	Uwiano wa Mapato na Wastani wa Fedha za Wanahisa	-1.8%	0.5%	3.1%	-15.7%
(iii)	Uwiano wa Matumizi Yasiyo ya Riba na Mapato Ghafi	97%	95%	90%	120%
(iv)	Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani Wa Mali Zinazozalisha	**18%**	**24%**	**68%**	**80%**

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA TAREHE 31 DESEMBA 2023

(Kiasi kwa shilingi milioni)

	Mtaji wa hisa	Mapato yaliyobakizwa	Tengo la Ziada ya Jumla	Mengineyo (Bainisha)	Jumla
Salio la mwanzo wa Mwaka (2023)	**21,200**	**(2,418)**	**0**	**2,292**	**21,074**
Faida /(Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	**755**	-	-	**755**
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	-	-	-	-
Mengineyo	-	**17**	-	**2,784**	**2,801**
Salio la mwisho wa Robo ya mwaka wa sasa	**21,200**	**(1,646)**	**0**	**5,076**	**24,630**
Salio la mwanzo wa Mwaka Uliopita (2022)	**21,200**	**2,487**	**0**	**2,124**	**25,811**
Faida /(Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	**(3,260)**	-	-	**(3,260)**
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	-	-	-	-
Mengineyo	-	**(1,645)**	-	**168**	**(1,477)**
Salio la mwisho wa mwaka Uliopita	**21,200**	**(2,418)**	**0**	**2,292**	**21,074**

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA TAREHE 31 DESEMBA 2023

(Kiasi kwa shilingi milioni)

		Robo ya Mwaka sasa Tarehe 31/12/2023	Robo ya Mwaka iliyopita Tarehe 30/09/2023	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31/12/2023	Limbikizo la Mwaka Linganishi 31/12/2022
		TZS	TZS	TZS	TZS
I:	**MTIRIRIKO WA FEDHA KUTOKANA NA SHUGHULI ZA UENDESHAJI**				
	Mapato/(Hasara)Hakisi	**(426)**	**184**	**755**	**(3,260)**
	Marekebisho kwa Ajili ya:				
	Hasara Katika Mali	146	140	541	620
	Badiliko Halisi Katika Mikopo	(3,809)	(4,090)	(12,958)	(8,482)
	Faida/Hasira Kwenye Mauzo ya Mali	-	-	-	-
	Mabadiliko Halisi Katika Amana	52	263	601	(21)
	Mabadiliko Halisi Katika Amana za Muda Mfupi Zilizoafikiwa	-	-	-	-
	Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	(443)	(131)	(995)	(474)
	Kodi Iliyolipwa	-	-	-	-
	Mengineyo	(964)	1,453	(589)	3,940
	Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za uendeshaji	-	-	-	-
	kwa shughuli za uendeshaji	**(5,444)**	**(2,181)**	**(12,646)**	**(7,678)**
II:	**MTIRIRIKO WA FEDHA KUTIKANA NA SHUGHULI ZA UWEKEZAJI**				
	Gawio Lililopokelewa	-	-	-	-
	Ununuzi wa Mali za Kudumu	(90)	(350)	(1,010)	(649)
	Mapato Kutokana na Mauzo ya Mali za Kudumu	-	-	-	-
	Ununuzi wa Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-	-	-
	Mapato Kutokana na Mauzo ya Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-	-	-
	Mengineyo	-	-	-	-
	Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za uekezaji	**(90)**	(350)	(1,010)	(649)
		-	-	-	-
III:	**MTIRIRIKO WA FEDHA KUTOKANA NA SHUGHULIZA KIFEDHA**	-	-	-	-
	Ulipaji wa Madeni ya Muda Mrefu	**-**	-	-	-
	Mapato Kutokana na Utoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	**7,897**	5,378	17,907	4,618
	Mapato Kutokana na Utoaji wa Mtaji wa Hisa	-	-	1,146	379
	Gawio Lililolipwa kwa Fedha Taslimu	-	-	-	-
	Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	-	-	-	-
	Mengineyo	1,372	(68)	1,655	(1,855)
	Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika)	-	-	-	-
	kwa Shughuli za Kifedha	**9,269**	**5,311**	**20,709**	**3,141**
IV:	**FEDHA TASLIMU NA MALI ZAINAZOFANANA NA FEDHA TASLIMU**				
	Onzezeko/Punguzo Halisi Katika Fedha taslimu na Mali Zinazofana na Fedha Tastimu	3,735	2,779	7,053	(5,185)
	Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwanzoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	8,887	6,108	5,569	10,754
	Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu / Mwishoni mwa Robo Mwaka	**12,622**	**8,887**	**12,622**	**5,569**

ADA NA GHARAMA ZA HUDUMA

Huduma za Kibenki			Gharama-Pamoja na VAT (TZS)
1	Kuangalia Salio-Dirishani & ATM		554
2	Kuhamisha fedha	Ndani ya VFT hadi TZS1,000,000	944
		Ndani ya VFT zaidi ya TZS1,000,000	1,180
		Kwenda Benki nyingine hadi TZS10,000,000	3,554
		Kwenda Benki Nyingine zaidi ya TZS10,000,000	11,800
3	Kutoa disrishani hadi TZS 5,000,000		1,770
4	Kutoa ATM		1,500
5	Kadi ya ATM (Mpya au Kubadili)		5,000
6	Gharama za mwezi (Monthly Acc maintanance fees)	Akiba Akaunti	885
		Business Akaunti	1,770
7	Kufunga Akaunti	Akaunti ya Akiba, Watoto & Dunduliza	2,360
		Akaunti ya Vikundi na Biashara	5,900
8	Taarifa ya Akaunti	Taarifa Fupi ATM	720
		Miezi 0-3	1,180
		Miezi 3-12	3,540
		Miezi 12-24	11,800
		Miezi 24-48	29,500
		Miaka 3-6	41,300
		Zaidi ya miaka 6	55,400

Huduma Za Simu (Mobile banking)		Pamoja na VAT (TZS)
9	Kujua Salio-Simu	118
10	Kutoa-Simu	Bure
11	Kuhamisha Fedha-Simu	118
12	Taarifa Fupi-Simu	354
13	Kubadili Number ya Siri	236

Akaunti

s/n	Huduma	Kiwango cha chini	Riba Kwa mwaka *
1	Akiba Akaunti	5,000	3%
2	Salary Akaunti	5,000	3%
3	Kikundi Akaunti	20,000	4%
4	Watoto Akaunti	10,000	4%
5	Bussiness Akaunti	100,000	3%
6	Joint Akaunti	5,000	3%
7	Fixed Deposit Accounts	N/A	Kulingana na muda na Kiasi
8	Dunduliza Accounts	10,000	4%

** Riba kwa akaunti za aina zote itajilimbikiza kwa kila la siku kwa kiasi cha akiba cha TZS100,000 na kuendelea na kulipwa kila Mwezi.*

Mikopo ya Vikundi

	Aina ya Mkopo	Riba Kwa Mwezi (Kiima punguza)	Riba Kwa mwaka (Kiima punguza)	Gharama ya mkopo
1	Mikopo ya Vikundi -Biashara group Loan	5%	60%	3%
2	Mikopo ya Vikundi/Savings Group Loan	5%	60%	2.5%
3	Mikopo ya Vikundi -Jiendeleze Group Loan	4%	48%	3.5%

Mikopo Binafsi

	Aina ya Mkopo	Riba Kwa Mwezi (Kiima punguza)	Riba Kwa mwaka (Kiima punguza)	Gharama ya mkopo
4	Mkopo Binafsi- hadi TZS10M	4%	48%	2.5%
5	Mkopo Binafsi inayozidi TZS10M Hadi TZS 20M	3.50%	42%	2.5%
6	Mikopo Binafsi inayozidi TZS20M	2.50%	30%	2.5%
7	Elimisha	4%	48%	3.5%

Mikopo ya Kilimo

	Aina ya Mkopo	Riba Kwa Mwezi (Kiima punguza)	Riba Kwa mwaka (Kiima punguza)	Gharama ya mkopo
9	Mikopo Binafsi -Jikomboe Loan	4%	48%	5%
10	Mikopo ya kikundi -Jitume	5%	60%	5%
11	Mikopo ya Kikundi -Mkombozi Loan	5%	60%	5%
12	Patnerships	Negotiable	Negotiable	Negotiable

Name and Title	Signature	Date
Chilala Hakooma (Chief Executive Officer)	Signed	12/Januari/2024
Rogathe Godson (Chief Finance Officer)	Signed	12/Januari/2024
Modest Kissima (Internal Audit Manager)	Signed	12/Januari/2024

TANGAZO

TANDAHIMBA COMMUNITY BANK PLC TACOBA "Our Bank for Our Development"

BENKI YA WANANCHI TANDAHIMBA

UONYESHAJI WA TAARIFA ZA FEDHA KWA UMMA

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha '(Uoneshaji) ya Mwaka 2014

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE - 31 DESEMBA, 2023

(Kiasi kwa Shilingi Maelfu)

		Robo mwaka ya sasa 31/12/2023	Robo mwaka iliyopita 30/09/2023
A.	**MALI**		
1.	Fedha Taslimu	263,191	8,101
2.	Salio Katika Benki Kuu ya Tanzania	-	-
3	Uwekezaji Katika Amana za Serikali	-	-
4	Salio Katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	1,566,968	752,683
5	Hundi na Miamala ya Kushughulikiwa	-	-
6	Miamala Baina ya Matawi	-	-
7	Bili zilizoafikiwa	-	-
8	Dhima za Wateja Zilizokubalika	-	-
9	Mikopo Iliyotolewa kwa Benki Nyingine	-	-
10	Uwekezaji Katika Amana Nyingine	-	-
11	Mikopo Halisi Iliyopo	2,854,476	3,030,268
12	Mali Nyingine	352,194	178,712
13	Uwekezaji wa Hisa	-	-
14	Akaunti za Udhamini	-	-
15	Mali Zisizohamishika, Mitambo na Vifaa	150,843	156,990
16	**JUMLA YA MALI**	**5,187,672**	**4,126,754**
B.	**DHIMA**		
17	Amana za Benki nyingine na Taasisi za Fedha	-	-
18	Amana za Wateja	1,711,275	871,986
19	Dhamana ya Malipo kwa Fedha Taslimu	-	-
20	Amana Maalumu	-	-
21	Maagizo ya Malipo /Fedha za Kuhamisha	-	-
22	Hundi na Hawala za Kibenki Zilizotolewa	-	-
23	Limbiko la Kodi na Gharama Zitakazolipwa	131,665	63,010
24	Dhima la Tozo kwa ajili ya Usuluhishi Baina ya Benki na Mteja	-	-
25	Miamala Isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	-	-
26	Mapato yaliyoingia ya Kipindi Kijacho na Tozo nyingine Zitakazolipwa Baadae	91,143	104,180
27	Dhima Nyingine	50,542	30,342
28	Madeni	871,147	797,813
29	**JUMLA YA DHIMA**	**2,855,772**	**1,867,331**
30	**MALI/ DHIMA HALISI (16 kutoa 29)**	**2,331,900**	**2,259,423**
C.	**FEDHA ZA WANAHISA**		
31	Mtaji wa Hisa Uliolipwa	4,483,228	4,483,228
32	Akiba ya Mtaji	-	-
33	Mapato Yalibakizwa	(2,327,779)	(2,348,098)
34	Faida (Hasara) ya Kipindi Husika	65,901	(11,172)
35	Akaunti Nyingine za Mtaji	115,147	135,465
36	Stahiki ya Wenyehisa Chache	-	-
37	**JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA**	**2,336,497**	**2,259,423**
38	Dhima Zisizo Dhahiri	-	-
39	Mikopo Chechefu	80,748	56,259
40	Tengo kwa Ajili ya Mikopo Chechefu	51,555	35,116
41	Mali Nyingine Chechefu	-	-
D.	**BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA**		
(i)	Uwiano wa Fedha za Wanahisa na Jumla ya Mali	45.0%	54.8%
(ii)	Uwiano wa Mikopo Chechefu na Jumla ya Mikopo Ghafi	2.8%	1.8%
(iii)	Uwiano wa Mikopo Ghafi Halisi na Jumla ya Amana	169.8%	351.5%
(iv)	Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali Halisi	55.0%	73.4%
(v)	Uwiano wa Mali Zinazozalisha na Jumla ya Mali	85.2%	91.7%
(vi)	Ongezeko la Amana	96.3%	-18.1%
(vii)	Ongezeko la Mali	25.7%	7.5%

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA - 31 DESEMBA, 2023

(Kiasi kwa shilingi Maelfu)

		Robo mwaka ya sasa 31/12/2023	Robo mwaka Iliyopita 31/12/2022	Mwaka wa Sasa 31/12/2023	Mwaka Uliopita 31/12/2022
1.	Mapato ya Riba	170,775	109,232	555,251	522,070
2.	Gharama za Riba	(30,381)	(22,605)	(84,717)	(47,878)
3.	**Mapato Halisi ya Riba (1 kutoa 2)**	**140,394**	**86,627**	**470,534**	**474,192**
4.	Madeni Viza Yaliyofutwa	-	-	-	-
5.	Punguzo/Ongezeko la tengo katika Mikopo	(12,390)	(95,964)	31,959	(83,147)
6.	**Mapato Yasiyo ya Riba**	**166,116**	**107,175**	**259,088**	**253,128**
	6.1 Faida /(Hasara) Zitokanazo na Miamala ya Fedha za Kigeni	-	-	-	-
	6.2 Ada na Kamisheni	166,116	107,175	259,088	253,128
	6.3 Gawio	-	-	-	-
	6.4 Mapato Mengine	-	-	-	-
7.	**Gharama Zisizo za Riba**	**(188,803)**	**(183,812)**	**(667,436)**	**(661,178)**
	7.1 Mishahara na Mafao	(52,022)	(60,228)	(212,928)	(242,996)
	7.2 Ada na Kamisheni	-	-	-	-
	7.3 Gharama Nyingine	(136,781)	(123,584)	(454,508)	(418,183)
8.	**Faida / (Hasara) Halisi ya Uendeshaji**	**105,317**	**(85,974)**	**94,145**	**(17,005)**
9	Tengo la Kodi ya Mapato	(28,243)	20,691	(28,243)	(3,807)
10	**Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato**	**77,074**	**(65,283)**	**65,901**	- **20,813**
11	Mapato Mengine Yaliyojumuishwa	-	-	-	-
		-	-	-	-
12	Jumla ya Faida (Hasara) iliyojumuishwa kwa mwaka	77,074	(65,283)	65,901	**(20,813)**
13	Idadi ya Waajiriwa	15	16	15	16
14	Mapato kwa Hisa	17	(15)	15	-5
15	Idadi ya Matawi	1	1	1	1
	BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI				
	(i)Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	8.1%	-9.9%	1.8%	-0.5%
	(ii)Uwiano wa Faida baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisa	13.3%	-11.3%	2.9%	-0.9%
	(iii)Uwiano wa Matumizi Yasiyo ya Riba na Mapato Ghafi	61.6%	94.8%	91.5%	90.9%
	(iv)Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa Mali Zinazozalisha	15.8%	11.7%	12.8%	16.3%

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA - 31 DESEMBA, 2023

(Kiasi kwa shilingi Maelfu)

	Mtaji wa Hisa	Malipo juu ya bei ya hisa	Mapato yaliyobakizwa	Ziada ya Kisheria	Tengo la ziada ya Jumla	Mengineyo	Jumla
Mwaka wa Sasa-31/12/2023							
Salio la mwanzo wa mwaka	4,483,228	-	(2,339,556)	173	-	153,306	**2,297,150**
Faida/(Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	32,951	-	-	-	**32,951**
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-	-
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	-	**(639)**	**639**	-	-	-
Tengo la Ziada ya Jumla	-	-	-	-	-	**(38,972)**	**(38,972)**
Mengineyo	-	-	**12,417**	-	-	-	**12,417**
Salio la mwisho wa mwaka	**4,483,228**	-	**(2,294,827)**	**812**	-	**114,335**	**2,303,546**
Mwaka uliopita-31/12/2022							
Salio la mwanzo wa mwaka	**4,483,228**	-	**(2,392,795)**	**74,225**	-	**87,456**	**2,252,113**
Faida/(Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	(20,813)	-	-	-	**(20,813)**
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-	-
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	-	**74,052**	**(74,052)**	-	-	-
Tengo la Ziada ya Jumla	-	-	-	-	-	**65,850**	**65,850**
Mengineyo	-	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	**4,483,228**	-	**(2,339,556)**	**173**	-	**153,306**	**2,297,150**

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA - 31 DESEMBA, 2023

(Kiasi kwa Shilingi Maelfu)

		Robo Mwaka ya Sasa 31/12/2023	Robo Mwaka Iliyopita 30/09/2023	Mwaka wa Sasa 31/12/2023	Mwaka Uliopita 31/12/2022
I:	**Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uendeshaji:**				
	Mapato/ (Hasara) Halisi	105,317	47,146	94,145	(17,005)
	Marekebisho kwa Ajili ya:	-	-	-	-
	- Hasara katika Mali	24,136	(15,845)	40,795	150,544
	- Badiliko halisi katika Mikopo	222,842	(293,061)	(473,430)	271,848
	- Faida/Hasara Kwenye Mauzo ya Mali	-	-	-	-
	- Mabadiliko Halisi katika Amana	835,811	(189,383)	533,652	(79,175)
	- Mabadiliko Halisi Katika Amana	-	-	-	-
	za Muda Mfupi Zilizoafikiwa	-	-	-	-
	- Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	79,629	147,522	273,692	(118,869)
	- Mabadiliko Halisi Katika Mali Nyingine	(173,482)	(50,755)	(215,468)	161,084
	- Kodi iliyolipwa	(30,000)	-	(24,000)	40,680
	- Mengineyo (bainisha)	(64,392)	(26,129)	1,201	(288,802)
	Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za uendeshaji	**999,861**	**(380,505)**	**230,587**	**120,304**
II:	**Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uwekezaji**				
	Gawio Lilopokewa	-	-	-	-
	Ununuzi wa Mali za Kudumu	(3,821)	-	(32,359)	(636)
	Mapato Kutokana na Mauzo ya Mali za Kudumu	-	-	-	-
	Ununzi wa Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-	-	-
	Mapato Kutokana na Mauzo ya Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-	-	-
	Mengineyo (bainisha)	-	-	-	(8,231)
	Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za Uwekezaji	**(3,821)**	**-**	**(32,359)**	**(8,867)**
III:	**Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Kifedha:**				
	Ulipaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-
	Mapato Kutokana na Utoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-
	Mapato Kutokana na Utoaji wa Mtaji wa Hisa	-	-	-	-
	Gawio Lilolipwa kwa Fedha Taslimu	-	-	-	-
	Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	73,335	297,813	871,147	-
	Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-
	Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za Kifedha	**73,335**	**297,813**	**871,147**	**-**
IV:	**Fedha Taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu**				
	Ongezeko / Punguzo Halisi Katika Fedha taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu	1,069,375	(82,692)	1,069,375	111,437
	Fedha Taslimu na Mwanzoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	760,784	843,476	760,784	777,805
	Fedha Taslimu Mwishoni mwa Robo mwaka/Mwaka	**1,830,159**	**760,784**	**1,830,159**	**889,242**

BAADHI YA MAELEZO KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA TAREHE 31 DESEMBA,2023

	Tarehe	Saini
Yahya J. Kiyabo **Meneja Mkuu**	29/01/2024	
Julius J. Sawaya **Mkuu wa Fedha**	29/01/2024	
Aloyce Leonard **Mkaguzi wa Ndani**	29/01/2024	

Sisi, tuliotajwa hapo chini, wajumbe wa bodi ya wakurugenzi, tunathibitisha usahihi wa taarifa za hapo juu, tunatamka kwamba tumezitathmini taarifa hizi, na kwa uelewa na imani yetu kubwa zimeandaliwa kulingana na Viwango vya Kimataifa vya Uwasilishaji wa Taarifa za Fedha na matakwa ya Sheria ya Benki na Taasisi za Fedha ya mwaka 2016, na zinaonesha hali halisi.

	Tarehe
Mussa L. Gama **Mwenyekiti wa Bodi**	29/01/2024
Mohamed N. Mwinguku **Mjumbe wa Bodi**	29/01/2024

MINIMUM DISCLOSURE OF CHARGES AND FEES

	BANK CHARGES 2023		Previous Rates 2023		New Rates 2023	
Sn	**Transactions**	**Description**	**VAT Exclusive**	**VAT Inclusive**	**VAT Exclusive**	**VAT Inclusive**
1	**Account Maintenance Fee**					
	Individual Savings	Per Month	2,500	2,950	2,500	2,950
	Company Savings	Per Month	13,000	15,340	13,000	15,340
	Group saving				-	-
	Amcos Collection	Per Month	13,000	15,340	13,000	15,340
	Amcos Business	Per Month	Free	Free	Free	Free
	Local council	Per Month	13,000	15,340	13,000	15,340
	Group saving	Per Month	3,500	4,130	3,500	4,130
2	**Min account Opening**					
	Individual Savings	Per Month	10,000	N/a	10,000	N/a
	Company Savings	Per Month	50,000	N/a	50,000	N/a
	Group saving					
	Amcos Collection	Per Month	50,000	N/a	50,000	N/a
	Amcos Business	Per Month	50,000	N/a	50,000	N/a
	Local council	Per Month	50,000	N/a	50,000	N/a
	Group saving	Per Month	20,000	N/a	20,000	N/a
3	**Min operating Balance**					
	Individual Savings	Per Month	10,000	N/a	10,000	N/a
	Company Savings	Per Month	50,000	N/a	50,000	N/a
	Group saving					
	Amcos Collection	Per Month	50,000	N/a	50,000	N/a
	Amcos Business	Per Month	50,000	N/a	50,000	N/a
	Local council	Per Month	50,000	N/a	50,000	N/a
	Group saving	Per Month	20,000	N/a	20,000	N/a
4	**Cash withdral Over the counter**					
	From TZS 1,000-4,999	Per transaction	300	354	300	354
	From TZS 5,000-9,999	Per transaction	750	885	750	885
	From TZS 10,000-19,999	Per transaction	1,200	1,416	1,200	1,416
	From TZS 20,000-39,999	Per transaction	1,650	1,947	1,650	1,947
	From TZS 40,000-49,999	Per transaction	2,000	2,360	2,000	2,360
	From TZS 50,000-99,999	Per transaction	3,500	4,130	3,500	4,130
	From TZS 100,000-199,999	Per transaction	4,500	5,310	4,500	5,310
	From TZS 200,000-299,999	Per transaction	5,500	6,490	5,500	6,490
	From TZS 300,000-599,999	Per transaction	6,500	7,670	6,500	7,670
	From TZS 600,000-799,999	Per transaction	7,000	8,260	7,000	8,260
	From TZS 800,000-999,999	Per transaction	7,500	8,850	7,500	8,850
	From TZS 1,000,000-2,999,999	Per transaction	8,000	9,440	8,000	9,440
	From TZS 3,000,000-4,999,999		9,500	11,210	9,500	11,210
	5,000,000 - Above		9,500+0.12% of excess max 170,000	9,500+0.12% of excess max 170,000	9,500+0.12% of excess max 170,000	9,500+0.12% of excess max 170,000
	Mwana A/C cash withdrawal exceeding 3rd transaction per annum	Per transaction	3,000	3,540	3,000	3,540
5	**Cash withdral - TACOBA Agency Banking**					
	From TZS 0-499	Per transaction	N/a	N/a	250	295
	From TZS 500-999	Per transaction	N/a	N/a	250	295
	From TZS 1,000-1,999	Per transaction	N/a	N/a	250	295
	From TZS 2,000-2,999	Per transaction	N/a	N/a	300	354
	From TZS 3,000-3,999	Per transaction	N/a	N/a	300	354
	From TZS 4,000-4,999	Per transaction	N/a	N/a	300	354
	From TZS 5,000-6,999	Per transaction	N/a	N/a	700	826
	From TZS 7,000-9,999	Per transaction	N/a	N/a	700	826
	From TZS 10,000-14,999	Per transaction	N/a	N/a	1,150	1,357
	From TZS 15,000-19,999	Per transaction	N/a	N/a	1,150	1,357
	From TZS 20,000-29,999	Per transaction	N/a	N/a	1,500	1,770
	From TZS 30,000-39,999	Per transaction	N/a	N/a	1,500	1,770
	From TZS 40,000-49,999	Per transaction	N/a	N/a	2,000	2,360
	From TZS 50,000-99,999	Per transaction	N/a	N/a	3,200	3,776
	From TZS 100,000-199,999	Per transaction	N/a	N/a	3,950	4,661
	From TZS 200,000-239,999	Per transaction	N/a	N/a	5,300	6,254
	From TZS 240,000-299,999	Per transaction	N/a	N/a	5,300	6,254
	From TZS 300,000-399,999	Per transaction	N/a	N/a	6,500	7,670
	From TZS 400,000-499,999	Per transaction	N/a	N/a	6,800	8,024
	From TZS 500,000-599,999	Per transaction	N/a	N/a	7,500	8,850
	From TZS 600,000-699,999	Per transaction	N/a	N/a	7,700	9,086
	From TZS 700,000-799,999	Per transaction	N/a	N/a	8,000	9,440
	From TZS 800,000-899,999	Per transaction	N/a	N/a	8,000	9,440
	From TZS 900,000-999,999	Per transaction	N/a	N/a	8,500	10,030
	From TZS 1,000,000-1,999,999	Per transaction	N/a	N/a	8,720	10,290
	From TZS 2,000,000-2,999,999	Per transaction	N/a	N/a	8,720	10,290
	From TZS 3,000,000-3,999,999	Per transaction	N/a	N/a	9,600	11,328
	From TZS 4,000,000-4,999,999	Per transaction	N/a	N/a	9,600	11,328
	From TZS 5,000,000-5,999,999	Per transaction	N/a	N/a	10,000	11,800
	From TZS 6,000,000-6,999,999	Per transaction	N/a	N/a	11,000	12,980
	From TZS 7,000,000-7,999,999	Per transaction	N/a	N/a	12,500	14,750
	From TZS 8,000,000-8,999,999	Per transaction	N/a	N/a	14,000	16,520
	From TZS 9,000,000-9,999,999	Per transaction	N/a	N/a	15,000	17,700
	From TZS 10,000,000 & Above	Per transaction	N/a	N/a	15,000	17,700
6	**Activation of Dormant Accounts**					
	All other accounts	Free	Free	Free	Free	Free
	Saving account of personal loan customers	Per account	Free	Free	Free	Free
7	**Closing of Account**					
	Saving account	Per account	5,000	5,900	5000	5900
	All other accounts	Per account	10,000	11,800	10000	11800
8	**Inter-Bank (Outward Funds Transfer)**					
	TISS	Per transaction	10,000	11,800	10000	11800
	Inter-Bank (Inward Funds Transfer)					
	Internal Transfer	Per transaction	1,000	1,180	1000	1180
9	**Cards**					
	New Cards					
	Tacoba card	Per card	5,000	5,900	5,000	5,900
	Korosho card	Per card	11,000	12,980	11,000	12,980
	New Cards due to expired					
	Tacoba card	Per card	5,000	5,900	5,000	5,900
	Korosho card	Per card	11,000	12,980	11,000	12,980
	Peplacement due to lost/spoiled					
	Tacoba card	Per card	10,000	11,800	10,000	11,800
	Korosho card	Per card	22,000	25,960	22,000	25,960
	Annual card fee All Cards	per card	10,000	11,800	10,000	11,800
10	**Account statements**					
	Interim statement per month	per transaction	Free	Free	Free	Free
	Quartely statement	per transaction	2,500	2,950	3,000	3,540.00
	Adhoc from 4 up to 12 month	per transaction	10,000	11,800	15,000	17,700.00
	Adhoc above 12 month	per transaction	20,000	23,600	20,000	23,600
11	**Salary and Bulk payment**					
	Salary and Bulk payment fee	per transaction	4,500	5,310	3,000	540
	Transfer to other Banks	per transaction	5,000	5,900	5,000	900
	Balance enquiry	per request	500	590	Free	Free
12	**Information search**					
	For information up to 12 past months	per document	50,000	59,000	50,000	59,000
	For information of 1 to 5 past years	per document	80,000	94,400	80,000	94,400
	For information above 5 years	per document	100,000	118,000	100,000	118,000
	CCTV Image retrieve	Per request	100,000	118,000	100,000	118,000
13	**Introduction Letter and certificate of Balance**					
	Cerfificate of balance	per item	50,000	59,000	50,000	59,000
	status report	per report	50,000	59,000	50,000	59,000
	Visa recommendation	per item	50,000	59,000	50,000	59,000
	Any other introduction	per item	50,000	59,000	50,000	59,000
	Bank statement requested by other banks	per item	50,000	59,000	50,000	59,000
14	**Loan Fees**					
1	**MSE**					
	Loan Application fee		1%		1%	
	Facility Fee		1%		1%	
	Legal documentation fee		0.5%		1%	
2	**AGRICULTURE LOANS**					
	Loan fee	0-999,999	100,000	118,000	100,000	118,000
	Loan fee	1mn - 1,999,999	200,000	236,000	200,000	236,000
	Loan Application fee	2mn and above	1% on Loan amount		1% on Loan amount	
	Facility Fee		2% on Loan amount		2% on Loan amount	
	Legal documentation fee		1% on Loan amount		1% on Loan amount	
3	**PERSONAL LOAN**			-		
	Loan Application fee		0.55% MIN 55,000		0.55% MIN 55,000	
	Facility Fee		1% MIN 90,000		1% MIN 90,000	
	Legal documentation fee		Free		Free	
4	**GROUP LOAN**					
	Loan Application fee		1% on Loan amount		1% on Loan amount	
	Facility Fee		2% on Loan amount		2% on Loan amount	
	Legal documentation fee		1% on Loan amount		1% on Loan amount	
5	**ASSET FINANCING LOAN**					
	Loan Application fee		1% on Loan amount		1% on Loan amount	
	Facility Fee		1% on Loan amount		1% on Loan amount	
	Legal documentation fee		0.5% on Loan amount		0.5% on Loan amount	
6	**CHAPCHAP LOAN**					
	Loan Application fee		Free		Free	
	Facility Fee			3% Min 59,000 VAT INCL	0%	
	Legal documentation fee		Free		Free	
15	**charges on early loan payment**					
	Salary loan		5.9% min 500,000		5.9% min 500,000	
	MSE business loan		3% on the unpaid amount min 500,000		3% on the unpaid amount min 500,000	
	Agriculture loan		Free		Free	
	Other segment		3% on the unpaid amount		3% on the unpaid amount	
	Restructuring Fee		2% min 150,000	177,000	2% min 150,000	177,000
16	**Cheque Book order**					
	Per leaf - 100		1,000	1,180	1,000	1,180

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

Amana Bank
Pamoja, katika njia sahihi

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 31 DISEMBA 2023

	SHS '000 Robo Mwaka/ Mwaka wa sasa 31 - 12 - 2023	SHS '000 Robo Mwaka iliopita 30 - 09 - 2023
A. MALI		
1. Fedha Taslimu	11,168,833	17,656,162
2. Salio Katika Benki Kuu ya Tanzania	37,349,763	30,544,544
3. Uwekezaji Katika Amana za Serikali	0	0
4. Salio Katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	4,631,459	4,924,211
5. Hundi na Miamala ya Kushughulikiwa	43,776	151,588
6. Miamala Baina ya Matawi	0	0
7. Bili Zilizoafikiwa	0	0
8. Dhima za Wateja Zilizokubalika	0	0
9. Mikopo Iliyotolewa kwa Benki Nyingine	22,760,647	40,733,578
10. Uwekezaji Katika Amana Nyingine	1,000,719	1,000,479
11. Mikopo Halisi Iliyopo	172,903,500	166,944,502
12. Mali Nyingine	8,369,227	9,681,863
13. Uwekezaji wa Hisa	0	0
14. Akaunti za udhamini	0	0
15. Mali Zisizohamishika, Mitambo na Vifaa	8,721,472	9,066,219
16. JUMLA YA MALI	**266,949,397**	**280,703,146**
	0	0
B. DHIMA	0	0
17. Amana za Benki nyingine na Taasisi za Fedha	0	0
18. Amana za Wateja	209,212,605	226,918,517
19. Dhamana ya Malipo kwa Fedha Taslimu	0	0
20. Amana Maalumu	14,255,817	12,293,107
21. Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	0	0
22. Hundi na Hawala za Kibenki Zilizotolewa	122,835	153,552
23. Limbiko la Kodi na Gharama Zitakazolipwa	1,161,305	2,825,678
24. Dhima la Tozo kwa Ajili ya Usuluhishi Baina ya Benki na Mteja	0	0
25. Miamala Isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	0	0
26. Mapato yaliyoingia ya Kipindi Kijacho na Tozo Nyingine Zitakazolipwa Baadae	38,539	17,480
27. Dhima Nyingine	9,927,073	7,653,561
28. Madeni	6,750,000	6,750,000
29. JUMLA YA DHIMA	241,468,174	256,611,895
30. MALI/(DHIMA) HALISI (16 kutoa 29)	**25,481,224**	**24,091,251**
C. FEDHA ZA WANAHISA		
31. Mtaji wa Hisa Uliolipwa	45,060,215	45,060,215
32. Akiba ya Mtaji	0	0
33. Mapato Yaliyobakizwa	(19,864,455)	(19,864,455)
34. Faida (Hasara) ya Kipindi Husika	285,464	(1,104,509)
35. Akaunti Nyingine za Mtaji	0	0
36. Stahiki ya Wenyehisa Chache	0	0
37. JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA	**25,481,224**	**24,091,251**
		-
38.Dhima Zisizo Dhahiri	9,896,142	5,375,440
39. Mikopo Chechefu	6,069,872	10,874,483
40. Tengo kwa Ajili ya Mikopo Chechefu	8,338,646	6,678,301
41. Mali Nyingine Chechefu	1,148,046	275,046
D. BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA		
(i) Uwiano wa Fedha za Wanahisa na Jumla ya Mali	10%	9%
(ii) Uwiano wa Mikopo Chechefu na Jumla ya Mikopo Ghafi	3.6%	6.2%
(iii) Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amana	81%	73%
(iv) Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali Halisi	68%	62%
(v) Uwiano wa Mali Zinazozalisha na Jumla ya Mali	77%	77%
(vi) Ongezeko la Amana	-7%	4%
(vii) Ongezeko la Mali	-4.9%	2%

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 31 DISEMBA 2023

	SHS'000 Robo ya Mwaka sasa	SHS'000 Robo ya mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita)	SHS'000 Limbikizo la Mwaka wa sasa	SHS'000 Limbikizo la Mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita)
	31 - 12 - 2023	**31 - 12 - 2022**	**31 - 12 - 2023**	**31 - 12 - 2022**
1. Faida itokanayo na Mikopo	6,392,353	4,751,861	22,246,130	16,964,937
2. Gawio la Faida kwa waweka Amana	(427,552)	(424,937)	(1,873,280)	(1,766,721)
3. Mapato Halisi ya Faida (1kutoa 2)	5,964,801	4,326,924	20,372,850	15,198,216
4. Madeni Viza Yaliyofutwa	(418,615)	(29,709)	(2,986,307)	117,247
5. Punguzo/Ongezeko la tengo katika Mikopo	-1,087,161	(1,557,710)	-2,527,218	(1,186,415)
6. Faida isiyotokana na Mikopo:	**2,224,133**	**2,482,522**	**7,902,112**	**7,326,858**
6.1 Faida /(Hasara) Zitokanazo na Miamala ya Fedha za Kigeni	353,895	305,968	1,266,738	1,263,223
6.2 Ada na Kamisheni	1,870,238	2,176,554	6,635,374	6,063,635
6.3 Gawio	0	0	0	0
6.4 Mapato Mengine	0	0	0	0
7. Gharama za uendeshaji:	**(5,747,155)**	**(5,597,156)**	**(21,601,028)**	**(20,223,993)**
7.1 Mishahara na Mafao	(2,324,546)	(2,062,373)	(9,476,791)	(8,717,641)
7.2 Ada na Kamisheni	0	0	0	0
7.3 Gharama Nyingine	(3,422,609)	(3,534,783)	(12,124,237)	(11,506,352)
8. Faida /(Hasara) ya Uendeshaji	936,003	(315,710)	1,160,409	1,231,913
9. Tengo la Kodi ya Mapato	453,970	(27,205)	(874,945)	(374,812)
10. Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	1,389,973	(342,915)	285,464	857,101
11. Mapato Mengine Yaliyojumuishwa (bainisha)	0	0	0	0
12. Jumla ya Faida (Hasara) iliyojumuishwa kwa mwaka	**1,389,973**	**(342,915)**	**285,464**	**857,101**
13. Idadi ya Waajiriwa	328	264	328	264
14. Mapato kwa Hisa	3.1%	-0.8%	0.6%	1.9%
15. Idadi ya Matawi	10	10	10	10
BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI				
(i) Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	0.51%	-1.38%	0.10%	0.4%
(ii) Uwiano wa Faida baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisa	1.2%	2%	1.2%	3.4%
(iii) Uwiano wa Gharama za uendeshaji na Mapato Ghafi	67%	77%	67%	87.9%
(iv) Uwiano wa Mapato Halisi ya yatokanayo na Mikopo na Wastani wa Mali	12%	3%	12%	10.4%

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO/MWAKA ULIOISHIA 31 DISEMBA 2023

	SHS'000 Robo Mwaka Mwaka wa sasa 31 - 12 - 2023	SHS'000 Robo Mwaka Uliopita 30 - 09 - 2023
I. Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uendeshaji:		
Mapato/(Hasara) Halisi	1,389,973	(1,605,858)
Marekebisho kwa Ajili ya	-	-
- Uchakavu Katika Mali	2,948,944	3,876,991
- Faida/Hasara Kwenye Mauzo ya Mali	-	-
- Gharama za ukodishaji	153,861	153,861
- Badiliko Halisi Katika Mikopo	(5,496,189)	562,532
- Mabadiliko Halisi Katika Amana	(15,743,203)	8,388,110
- Mabadiliko ya kiwango kinachohitajika na banki kuu kisheria	769,426	(946,696)
- Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	599,481	(2,665,221)
- Mabadiliko Halisi Katika Mali Nyingine	(1,312,636)	(576,387)
- Mengineyo (bainisha)	-	-
- Kodi Iliyolipwa	(33,122)	(33,122)
I: Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uwekezaji:	**(16,723,464)**	**7,154,210**
II: Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uwekezaj		
Gawio Lililopokewa	-	-
Ununuzi wa Mali za Kudumu	(50,840)	(61,121)
Mapato Kutokana na Mauzo ya Mali za Kudumu	-	(64,479)
Ununuzi wa Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-
Mapato Kutokana na Mauzo ya Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	-	-
Marekebisho katika mali za Kudumu	-	-
Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Uwekezaji	**(50,840)**	**(125,600)**
III. Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Kifedha		
Ulipaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-
Mapato Kutokana na Utoaji wa Mtaji wa Hisa	-	-
Gawio Lililolipwa kwa Fedha Taslimu	-	-
Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	-	-
Mengineyo (bainisha)	(403,823)	(403,823)
Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Kifedha	(403,823)	(403,823)
Ongezeko/Punguzo Halisi Katika Fedha taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu	**(17,178,127)**	**6,624,787**
	-	-
Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu kwa robo mwaka iliyopita	80,388,138	73,763,351
	-	-
Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwishoni mwa robo Mwaka	**63,210,011**	**80,388,138**

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA 31 DISEMBA 2023

	Mtaji wa Hisa	Malipo juu ya bei ya hisa	Mapato Yaliyo-bakizwa	Ziada ya Kisheria	Mengi-neyo	Jumla
Mwaka wa sasa 2023						
Salio la mwanzo wa mwaka	45,060,215	0	(21,066,440)	1,201,985	0	25,195,760
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	0	0	285,464	0	0	285,464
Share zilizouzwa	0	0	0	0	0	-
Mapato mengine yaliyojumuishwa	0	0	0	0	0	0
Miamala na wanahisa	0	0	0	0	0	0
Gawio lililolipwa	0	0	0	0	0	0
Ziada ya Kisheria	0	0	1,201,985	(1,201,985)	0	0
Tengo la Ziada ya Jumla	0	0	0	0	0	0
Mengineyo	0	0	0	0	0	0
Salio la mwisho wa mwaka	**45,060,215**	0	**(19,578,991)**	0	0	**25,481,224**
Mwaka Uliopita 2022						
Salio la mwanzo wa Mwaka	42,006,260	0	(24,662,883)	3,941,327	0	21,284,704
salio la mwanzo la bamadilio ya utaraibu wa kihasibu nanber 9	0	0	857,101	0	0	857,101
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	3,053,955	0	0	0	0	3,053,955
Mapato mengine yaliyojumuishwa	0	0	0	0	0	0
Miamala na wanahisa	0	0	0	0	0	0
Gawio lililolipwa	0	0	0	0	0	0
Ziada ya Kisheria	0	0	2,739,342	(2,739,342)	0	0
Tengo la Ziada ya Jumla	0	0	0	0	0	0
Mengineyo	0	0	0	0	0	0
Salio la mwisho wa mwaka	**45,060,215**	0	**(21,066,440)**	**1,201,985**	0	**25,195,760**

Katika kuanda taarifa hizi za fedha, sera za uandaaji ni zilizile zilizotumika wakati wa uandaaji wa Taarifa za Fedha zilizokaguliwa za mwaka uliopita

Jina na cheo

Abubakar Athman
(Mkurugenzi Mtendaji) — Imesainiwa Januari 29, 2024

CPA Saidi Mbaruku
(Mkuu wa fedha) — Imesainiwa Januari 29, 2024

CPA Mwinyi Sekro
(Mkuu wa Ukaguzi) — Imesainiwa Januari 29, 2024

Sisi, tuliotajwa hapo chini, wajumbe wa bodi ya wakurugenzi, tunathibitisha usahihi wa taarifa za hapo juu, tunatamka kwamba tumezitathmini taarifa hizi, na kwa uelewa na imani yetu kubwa zimeandaliwa kulingana na Viwango vya Kimataifa vya Uwasilishaji wa Taarifa za Fedha na matakwa ya Sheria ya Benki na Taasisi za Fedha ya mwaka 2006, na zinaonesha hali halisi.

Joseph Gonsalves
(Mwenyekiti) — Imesainiwa Januari 29, 2024

Salem Balleith
(Mkurugenzi) — Imesainiwa Januari 29, 2024

Uwezeshaji kwa Wafanyabiashara Wadogo

Huu ni uwezeshaji wa Biashara ndogo za chini ya shillingi za kitanzania 10,000,000. Uwezeshaji huu unalenga katika kukuza mitaji ya wafanyabiashara na kuwawezesha kununua bidhaa mbalimbali na nyenzo za Biashara.

Kujua zaidi, Piga 0657 980 000

TANGAZO

Tariff Guide 2023

Effective: 15/10/2023

Amana Bank
Together, on the right path

	PRODUCT/SERVICES	LOCAL CURRENCY (TZS)	FOREIGN CURRENCY(USD, EUR, GBP, AED)
1	**SAVINGS ACCOUNTS (Personal/Joint/Annisaa Account) - (Under Wadia Contract)**		
	Minimum opening balance	20,000	USD, EUR, GBP 50, AED 150
	Account maintenance balance	10,000	USD ,EUR ,GBP 50, AED 150
	Limit on withdrawal	No limit	No limit
	Monthly maintenance fee	2,000	Free
	Over the counter withdrawal fee	Below TZS 1,000,000- TZS 4,500, 1,000,001- 10,000,000- 0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000	Below USD, EUR, GBP 1,000 - 0%
	Limit on withdrawal	No limit	N/A
	Over the counter withdrawal (above TZS 10,000,000)	0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000 Fee may be waved if a prior notice of atleast 5 days is given	Over USD, EUR, GBP 1,000 - 0.25%
	Over the counter balance enquiry fee	500	N/A
	Bank statements (monthly)	Free	Free
	Second and subsequent bank statement copy(ies)	6,000 Per Statement	USD, EUR, GBP Equivalent
	Bank statements above twelve months	20,000 per statement	USD, EUR, GBP Equivalent
	Electronic statement	Free	Free
2	**STUDENT ACCOUNT (Under Wadia Contract)**		
	Minimum opening balance	10,000	N/A
	Account maintenance balance	10,000	N/A
	Limit on withdrawal	No limit	N/A
	Monthly maintenance fee	Free	N/A
	Over the counter withdrawal fee	Below TZS 1,000,000- TZS 4,500, 1,000,001- 10,000,000- 0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000	N/A
	Limit on withdrawal	No limit	N/A
	Over the counter withdrawal (above TZS 10,000,000)	Above 10,000,000 0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000 Fee may be waved if a prior notice of atleast 5 days is given	N/A
	Over the counter balance enquiry fee	500	USD, EUR, GBP Equivalent
	Bank statements (monthly)	Free	Free
	Second and subsequent bank statement copy(ies)	6,000 Per Statement	USD, EUR, GBP Equivalent
	Bank statements above twelve months	20,000 per statement	N/A
	Electronic statement	Free	N/A
3	**KILIMANJARO DIASPORA ACCOUNT (Under Wadia Contract)**		
	Minimum opening balance	50,000	USD, EUR, GBP 50, AED 250
	Account maintenance balance	50,000	USD, EUR, GBP 50, AED 150
	Limit on withdrawal	No limit	No limit
	Monthly maintenance fee	1,800	USD, EUR, GBP 4.0, AED 10
	Over the counter withdrawal fee	Below TZS 1,000,000- TZS 4,500, 1,000,001- 10,000,000- 0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000	1.2% minimum USD, EUR, GBP 6
	Limit on withdrawal	No limit	N/A
	Over the counter withdrawal (above TZS 10,000,000)	Above 10,000,000 0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000 Fee may be waved if a prior notice of atleast 5 days is given	N/A
	Over the counter balance enquiry fee	500	USD, EUR, GBP 1
	Bank statements (monthly, quarterly, annually)	Free	USD, EUR, GBP 1 USD, EUR, GBP 4 Per Statement
	Second and subsequent bank statement copy(ies)	6,000 Per Statement	USD, EUR, GBP 10 Per Statement
	Bank statements above twelve months	20,000 per statement	Free
	Electronic statement	Free	Free
4	**ASHRAF ACCOUNT (Under Wadia Contract)**		
	Minimum opening balance	1,000,000	USD, EUR, GBP, AED 500
	Account maintenance balance	100,000	USD, EUR, GBP/GBP/EURO/ AED 100
	Monthly maintenance fee	14,000	USD, EUR, GBP/GBP/EURO 10, AED 35
	Over the counter withdrawal fee	Below TZS 1,000,000 - TZS 4,500, 1,000,001 - 10,000,000- 0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000	Below USD, EUR, GBP 1,000 - 0% Over USD, EUR, GBP 1,000 - 0.25%
	Limit on withdrawal	No limit	N/A
	Over the counter withdrawal (above TZS 10,000,000)	0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000 Fee may be waved if a prior notice of atleast 5 days is given	N/A
	Bank statements (monthly)	Free	Free
	Second and subsequent bank statement copy(ies)	6,000 Per Statement	USD, EUR, GBP 4.0 Per Statement
	Electronic statement	Free	Free
5	**BODABODA ACCOUNT - (Under Wadia Contract)**		
	Minimum opening balance	10,000	N/A
	Account maintenance balance	10,000	N/A
	Limit on withdrawal	No limit	N/A
	Monthly maintenance fee	Free	N/A
	Over the counter withdrawal fee	Below TZS 1,000,000- TZS 4,500, 1,000,001- 10,000,000- 0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000	N/A
	Over the counter withdrawal (above TZS 10,000,000)	Above 10,000,000 0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000 Fee may be waved if a prior notice of atleast 5 days is given	N/A
	Over the counter balance enquiry fee	500	N/A
	Bank statements (monthly)	Free	N/A
	Second and subsequent bank statement copy(ies)	6,000 Per Statement	N/A
	Bank statements above twelve months	20,000 per statement	N/A
	Electronic statement	Free	N/A
6	**NAFUU ACCOUNT - (Under Wadia Contract)**		
	Minimum opening balance	10,000	N/A
	Account maintenance balance	10,000	N/A
	Monthly maintenance fee	Free for all accounts maintaining a monthly turn-over TZS 2,500,000. All account turn-over balance above TZS 2,500,000 will be charged TZS 1,500 monthly	N/A
	Limit on withdrawal	No limit	N/A
	Over the counter withdrawal fee	Below TZS 1,000,000 - TZS 4,500, 1,000,001- 10,000,000- 0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000	N/A
	Over the counter withdrawal limit (above TZS 10,000,000)	Above 10,000,000 0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000 Fee may be waved if a prior notice of atleast 5 days is given	N/A
	Over the counter balance enquiry fee	Free	N/A
	Bank statements (monthly)	Free	N/A
	Second and subsequent bank statement copy(ies)	6,000 Per Statement	N/A
	Bank statements above twelve months	20,000 per statement	N/A
	Electronic statement	Free	N/A
7	**HAJJ & UMRAH SAVINGS ACCOUNT**		
	Minimum opening balance	10,000	USD, EUR, GBP 50, AED 150
	Account maintenance balance	10,000	USD, EUR, GBP 50, AED 150
	Profit participation balance (Min. daily balance)	100,000	USD, EUR, GBP 1,000, AED 150
	Limit on withdrawal	Twice Annually	Twice Annually
	Monthly maintenance fee	Free	Free
	Over the counter withdrawal fee	Free - Twice annually	Free - Twice annually
	Bank statements (monthly)	Free	Free
	Second and subsequent bank statement copy(ies)	6,000 Per Statement	USD, EUR, GBP 4 Per Statement
	Electronic statement	Free	Free
	Hajj Time SMS Alert	Free	Free
8	**NURU SAVINGS ACCOUNT (Children Account)**		
	Minimum opening balance	10,000	USD, EUR, GBP 50, AED 150
	Account maintenance balance	10,000	USD, EUR, GBP 50, AED 150
	Profit participation balance (Min. daily balance)	Above 100,000	USD, EUR, GBP 1,000, AED 150
	Limit on withdrawal	Four times in a year	Four times in a year
	Charge on withdrawal exceeding 4 allowable withdraws per year	12,000	USD, EUR, GBP 6
	Monthly maintenance fee	Free	Free
	Bank statements (monthly)	Free	Free
	Second and subsequent bank statement copy(ies)	6,000 Per Statement	USD, EUR, GBP 4 Per Statement
	Electronic statement	Free	Free
9	**SALARY SAVINGS ACCOUNT - (Under Wadia Contract)**		
	Minimum opening balance	0	0
	Account maintenance balance	2,000	USD, EUR, GBP 5
	Monthly maintenance fee	1,000	Free
	Over the counter withdrawal (above TZS 10,000,000)	0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000 Fee may be waved if a prior notice of atleast 5 days is given	Over USD, EUR, GBP 1,000 - 0.25%
	Over the counter withdrawal fee	Below TZS 1,000,000 - TZS 4,500, 1,000,001- 10,000,000- 0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000	USD, EUR, GBP 2
	Bank statements (monthly)	Free	Free
	Second and subsequent bank statement copy(ies)	6,000 Per Statement	USD, EUR, GBP 4 Per Statement
	Electronic statement	Free	N/A
10	**MAFAO SAVINGS ACCOUNT - (Under Wadia Contract)**		
	Minimum opening balance	10,000	NA
	Account maintenance balance	Free	NA
	Monthly maintenance fee	Free	NA
	Over the counter withdrawal fee	Below TZS 1,000,000- TZS 4,500, 1,000,001- 10,000,000- 0.18% of the whole amount, Minimum TZS 18,000 Maximum 180,000	NA
11	**PERSONAL CURRENT ACCOUNT**		
	Minimum opening balance	50,000	USD, EUR, GBP 50, AED 150
	Account maintenance balance	50,000	USD, EUR, GBP 50, AED 75
	Monthly maintenance fee	11,000	USD, EUR, GBP 11, AED 50
	Over the counter withdrawal fee	Below TZS 500,000-3000, 500,001-1,000,000 - 3,500, 1,000,001-5,000,000- 4,500, 5,000,00-25,000,000-6,500, Above 25,000,000-15,000	USD, EUR, GBP 0.5%
	Bank statements (monthly)	Free	Free
	Electronic statement	Free	Free
	Second and subsequent bank statement copy(ies)	6,000 Per Statement	USD, EUR, GBP 4 Per Statement
	Electronic statement	Free	Free
	Profit participation balance (Min. daily balance)	N/A	USD, EUR, GBP, AED 200
12	**CORPORATE CURRENT ACCOUNT**		
	Minimum opening balance	100,000	USD, EUR, GBP500, AED300
	Account maintenance balance	100,000	USD, EUR, GBP100, AED300
	Monthly maintenance fee	20,000	USD, EUR, GBP, AED 20
	Over the counter withdrawal fee	Below TZS 5,000,000-5,000, 5,000,001-20,000,000-7,000, 20,000,001-50,000,000-9,000, 50,000,001-100,000,000- 15,000, Above 100,000,000-30,000	USD, EUR, GBP 0.5%
	Activation of dormant account	Free	Free
	Certificate of balance to auditors/ reference letters	10,000	USD, EUR, GBP 5
	Bank statements (monthly)	Free	Free
	Second and subsequent bank statement copy(ies)	6,000 Per Statement	USD, EUR, GBP 4 Per Statement
	Electronic statement	Free	Free
13	**BIASHARA CURRENT ACCOUNT (SMEs)**		
	Minimum opening balance	50,000	USD, EUR, GBP 50, AED 150
	Account maintenance balance	50,000	USD, EUR, GBP 50, AED 75
	Monthly maintenance fee	15,000	USD, EUR, GBP, AED 15
	Over the counter withdrawal fee	Below TZS 500,000 -3000, 500,001- 1,000,000 - 3,500, 1,000,001 - 5,000,000 - 4,500, 5,000,001- 25,000,000 - 6,500, Above 25, 000,000 - 15,000	USD, EUR, GBP 0.5%
	Certificate of balance to auditors/ reference letters	10,000	USD, EUR, GBP 5
	Activation of dormant account	Free	Free
	Bank statements (monthly)	Free	Free
	Second and subsequent bank statement copy (ies)	6,000 Per Statement	USD, EUR, GBP 4 Per Statement
	Electronic statement	Free	Free
	Profit participation balance (Min. daily balance)	N/A	USD, EUR, GBP, AED 250
14	**NGO CURRENT ACCOUNT**		
	Minimum opening balance	100,000	USD, EUR, GBP100, AED150
	Account maintenance balance	0	USD, EUR, GBP100, AED150
	Monthly maintenance fee	0	0
	Over the counter withdrawal fee	3,000	Below USD, EUR, GBP 1,000 - 0% Over USD, EUR, GBP 1,000 - 0.25%
	Certificate of balance to auditors/ reference letters	10,000	USD, EUR, GBP 5
	Activation of dormant account	Free	Free
	Bank statements (monthly)	Free	Free
	Second and subsequent bank statement copy(ies)	2,000 Per Page	USD, EUR, GBP 1 Per Page
	Electronic statement	Free	Free
15	**IHSAAN CURRENT ACCOUNT**		
	Minimum opening balance	0	0
	Account maintenance balance	0	0
	Over the counter withdrawal fee	0	0
	Bank statements (monthly)	Free	Free
	Second and subsequent bank statement copy(ies)	2,000 Per Page	USD, EUR, GBP 1 Per Page
	Monthly maintenance fee	Free	Free
	Electronic statement	Free	Free
16	**FIXED/TERM DEPOSITS**		
	Minimum opening balance	1,000,000	USD, EUR, GBP 1,000
	Profit participation balance	Amount placed	Amount placed
	Limit on withdrawal	Until maturity	Until maturity
	Certificate of Investment	Free	Free
	Certificate of Balance to Auditors	10,000	USD, EUR, GBP 5
17	**OTHER DEPOSIT SERVICES**		
	Over the counter balance enquiry fee (for all a/cs)	500	Free
	Account closure fee (for all account types)	Free	Free
	Activation of dormant accounts	Free	Free
	Cash deposits for all account types	Free	Free
	Cash deposits for small denominations (less than USD, EUR, GBP 50)	N/A	5% of total
18	**CHEQUE BOOKS**		
	Issuance: 100 leaves cheque book	60,000	USD 35
	Issuance: 50 leaves cheque book	30,000	USD 17.5
	Issuance: 25 leaves cheque book	15,000	USD 10
	Stop Payment of Cheque	40,000	USD 35
	Unpaid Cheque - Insufficient fund and uncleared effect	100,000	USD 50
	Unpaid Cheque - technical reason	Free	Free
	Uncollected Cheque book after advice period of 3 months	20,000	USD 12
	Withdraw by using counter cheque :Forgotten/loss/stale	15,000	USD, EUR, GBP 7
19	**BANKERS CHEQUE/ PAYMENT ORDER/ BANK /DEMAND DRAFTS**		
	Issuance: For account holder	30,000	USD 25
	Cancellation: For account holder	30,000	USD 25
	Stop payment	40,000	USD 35
20	**ATM/DEBIT CARD**		
	Issuance of ATM card fee	11,800	N/A
	Replacement of lost/stolen or damaged card	11,800	N/A
	Replacement of PIN	N/A	N/A
	Annual fee (Savings & Salary)	Savings & Salary 30,000	N/A
	Annual fee (Students & Nafuu)	20,000	N/A
	Annual fee (Ashraf)	30,000	N/A
	ATM card activation	Free	N/A
	Blocking/Hotting ATM card	Free	Free
	ATM Cash withdrawal fee through other Bank's ATMs	5,000	N/A
	ATM cash withdrawal fee per transaction Mastercard local	10,000 - 100,000 (1,800) 100,001 - 200,000 (2,200) 200,001-600,000 (2,800)	N/A
	ATM cash withdrawal fee per transaction Mastercard international	7,300	N/A
21	**FUND TRANSFERS/REMITTANCES**		
	Internal transfers within Amana Bank	To own customer account- free, Other accounts 1,500	$0.5
	Cross border transfers (TT, SWIFT) - outward USD, EUR, GBP	N/A	USD 60(If charges are shared, $80 if charges are born by sender)
	Inward Transfers (TT, SWIFT)	Free	$12 all account types, Free for Diaspora account only
	Amendment of TISS, SWIFT Message	11,800	USD Equivalent
	Amendment of TT, SWIFT Message	N/A	$20
	Confirmation	Free	Free
	TISS	11,800	USD Equivalent
	EFT (Bulk payments): Out&Inward/salary processing fee	3,000 per transaction	USD 2 per transaction
	Stop payments (TISS/EFT/SWIFT)	20,000	USD 20
22	**GUARANTEE & LETTER OF CREDIT CHARGES**		
	Commission on guarantee/letter of credit	Once of 1% facility fee and 0.75% commission per quarter or any part there of	
	Commission on documentary collection	USD 120	
	Handling documents	USD 100	
	Amendment of LC/guarante	USD 100	
	Re-issue of guarantee (Loss of guarantee)	USD 100	
	Cancellation of guarantee/LC	USD 100	
	Advising LC charge	USD 200	
	Confirmation rate	Min. USD, EUR, GBP 200/- 0.35% per quarter or any part there of	
	Negotiation rate	Min. USD 100/- 0.125%	
	Advising	USD 310	
	Courier	International USD 100, Local USD 50	
	LG charge	3.50% per year	
23	**STANDING ORDER**		
	Standing order instructions within Amana Bank	Free	Free
	Standing order instructions - Outward	11,800	USD Equivalent
	Standing orders - Cancellation/Stopping	Free	Free
	Standing orders - Amendments	Free	Free
	Unpaid standing orders	12,000 per instruction	USD, EUR, GBP 12 per instruction
24	**INTERNET BANKING**		
	Registration	Free	Free
	Re issuance of token	100,000	
	Equipment (one off) per user	100,000	USD 60
	Monthly service fee (Corporate)	5,000	USD 3
	Monthly service fee (Personal)	Free	Free
	Internal fund tranfer	To own customer account - Free Other accounts 300	To own customer account - Free Other accounts $0.2
	TT outward	N/A	$50
	TISS	8,000	USD Equivalent
25	**SMS BANKING/ MOBILE APP**		
	Account balance enquiry	Mobile App - Free USSD - 500	N/A
	TISS	8,000	N/A
	Ministatement	300	N/A
	Cheque status enquiry	300	N/A
	Cheque book request	300	N/A
	Internal fund transfer	To own customer account - Free Other accounts 300	N/A
	Account activity alert	100	N/A
	Airtime recharge	Free	N/A
	Utility bill payment	Free	N/A
	Transfer to mobile number	0 - 9,999 - 500 10,000 - 19,999 (2,000) 20,000 - 29,999 (2,900) 30,000 - 49,999 (3,900) 50,000 - 99,999 (5,000) 100,000 - 199,999 (6,800) 200,000 - 299,999 (7,500) 300,000 - 399,999 (8,000) 400,000 - 499,999 (8,700) 500,000 - 799,999 (10,900) 800,000 - 999,999 (11,900) 1,000,000 & Above (12,900)	N/A
26	**OTHER SERVICES**		
	SMS alert fee per transaction	100	N/A
	Search old documents/document retrieval charges - between one months and six months	20,000	USD, EUR, GBP 5
	Search old documents/document retrieval charges - above six months	50,000	USD, EUR, GBP 15
	Mortgage documents processing	150,000	N/A
	Local perfection/Documents processing	50,000	N/A
	Retrieval charges on stale cheques	20,000	USD, EUR, GBP 10
	Change of address/telephone numbers	Free	Free
	Status opinion	50,000 for all other types of accounts	USD Equivalent
	Reference letter,certificate of balance of auditors, embassy letter	10,000	USD Equivalent
	Salary processing	1,300	USD, EUR, GBP 2 Per transaction
	Bulk payment Service	1,300	N/A

Download Now

Available on the App Store

ANDROID APP ON Google Play

Amana Bank app

Together, on the right path

MKOMBOZI COMMERCIAL BANK
a bank with integrity

MKOMBOZI COMMERCIAL BANK PLC

UONESHAJI WA TAARIFA ZA FEDHA KWA UMMA

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya Kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE DISEMBA 2023
(Kiasi kwa shilingi milioni)

		Robo Mwaka ya /Mwaka wa sasa Dec-23	Robo Mwaka ya /Mwaka Uliopita Sep-23
A.	MALI		
1	Fedha Taslimu	7,352	6,410
2	Salio Katika Benki Kuu ya Tanzania	17,268	14,231
3	Uwekezaji Katika Amana za Serikali	53,406	49,558
4	Salio Katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	17,282	17,319
5	Hundi na Miamala ya Kushughulikiwa	91	117
6	Miamala Baina ya Matawi	114	69
7	Bili Zilizoafikiwa	-	-
8	Dhima za Wateja Zilizokubalika	-	-
9	Mikopo Iliyotolewa kwa Benki Nyingine	7,166	11,275
10	Uwekezaji Katika Amana Nyingine	-	-
11	Mikopo Halisi Iliyopo	133,597	126,989
12	Mali Nyingine	4,482	7,722
13	Uwekezaji wa Hisa	539	539
14	Akaunti za udhamini	-	-
15	Mali Zisizohamishika, Mitambo na Vifaa	8,941	8,273
16	**JUMLA YA MALI**	**250,239**	**242,503**
B. DHIMA			
17	Amana za Benki nyingine na Taasisi za Fedha	-	-
18	Amana za Wateja	203,616	196,132
19	Dhamana ya Malipo kwa Fedha Taslimu	-	-
20	Amana Maalumu	-	-
21	Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	-	-
22	Hundi na Hawala za Kibenki Zilizotolewa	7	7
23	Limbiko la Kodi na Gharama Zitakazolipwa	5,561	5,954
24	Dhima la Tozo kwa Ajili ya Usuluhishi Baina ya Benki na Mteja	-	-
25	Miamala Isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	-	-
26	Mapato yaliyoingia ya Kipindi Kijacho na Tozo Nyingine Zitakazolipwa Baada	9	9
27	Dhima Nyingine	5,014	3,600
28	Madeni	4,200	6,208
29	**JUMLA YA DHIMA**	**218,406**	**211,909**
30	**MALI/(DHIMA) HALISI (16 kutoa 29)**	**31,832**	**30,595**
C.	**FEDHA ZA WANAHISA**		
31	Mtaji wa Hisa Uliolipwa	22,820	22,820
32	Akiba ya Mtaji	-	-
33	Mapato Yaliyobakizwa	(1,498)	(1,691)
34	Faida (Hasara) ya Kipindi Husika	7,784	6,547
35	Akaunti Nyingine za Mtaji	2,726	2,919
36	Stahiki ya Wenyehisa Chache	-	-
37	**JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA**	**31,832**	**30,595**
38	Dhima Zisizo Dhahiri	4,490	8,140
39	Mikopo Chechefu	11,594	10,851
40	Tengo kwa Ajili ya Mikopo Chechefu	3,045	3,518
41	Mali Nyingine Chechefu	-	-
D.	**BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA**		
(i)	Uwiano wa Fedha za Wanahisa na Jumla ya Mali	13%	13%
(ii)	Uwiano wa Mikopo Chechefu na Jumla ya Mikopo Ghafi	8%	8%
(iii)	Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amana	67%	67%
(iv)	Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali Halisi	55%	54%
(v)	Uwiano wa Mali Zinazozalisha na Jumla ya Mali	85%	85%
(vi)	Ongezeko la Amana	4%	2%
(vii)	Ongezeko la Mali	3%	4%

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA DISEMBA 2023
(Kiasi kwa shilingi milioni)

		Robo ya Mwaka sasa 31-12-2023	Robo ya mwaka Linganishi mwaka uliopita 31-12-2022	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31-12-2023	Limbikizo la Mwaka Linganishi (Mwaka Uliopita) 31-12-2022
1	Mapato ya Riba	6,679	6,094	25,191	25,666
2	Gharama za Riba	(1,876)	(1,794)	(7,327)	(7,319)
3	**Mapato Halisi ya Riba (1kutoa 2)**	**4,803**	**4,300**	**17,864**	**18,347**
4	Madeni Viza Yaliyofutwa	-	-	-	-
5	Punguzo/Ongezeko la tengo katika Mikopo	**474**	(391)	**(946)**	(2,943)
6	**Mapato Yasiyo ya Riba:**	**2,054**	**1,444**	**9,376**	**5,692**
	6.1 Faida /(Hasara) Zitokanazo na Miamala ya Fedha za Kigeni	598	319	2,361	1,033
	6.2 Ada na Kamisheni	1,229	947	5,531	2,950
	6.3 Gawio	-	-	-	-
	6.4 Mapato Mengine	227	178	1,484	1,709
7	**Gharama Zisizo za Riba:**	**(4,593)**	**(3,826)**	**(17,010)**	**(15,951)**
	7.1 Mishahara na Mafao	(2,199)	(1,852)	(8,733)	(7,877)
	7.2 Ada na Kamisheni	-	-	-	-
	7.3 Gharama Nyingine	(2,395)	(1,974)	(8,277)	(8,074)
8	**Faida /(Hasara) ya Uendeshaji**	**2,737**	**1,527**	**9,284**	**5,145**
9	Tengo la Kodi ya Mapato	-	-	(1,500)	476
10	**Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato**	**2,737**	**1,527**	**7,784**	**5,621**
11	**Mapato Mengine Yaliyojumuishwa (bainisha)**	-	-	-	1,178
12	**Jumla ya Faida (Hasara) iliyojumuishwa kwa mwaka**	**2,737**	**1,527**	**7,784**	**6,799**
13	Idadi ya Waajiriwa	185	167	185	167
14	Mapato kwa Hisa	116	268	330	239
15	**Idadi ya Matawi**	**13**	**11**	**13**	**11**
	BAADHI YA VIASHIRIO VYA UFANISI				
(i)	Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	1%	1%	1%	1%
(ii)	Uwiano wa Faida baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisa	3%	5%	7%	6%
(iii)	Uwiano wa Matumizi Yasiyo ya Riba na Mapato Ghafi	53%	51%	49%	51%
(iv)	Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa Mali Zinazozalisha	9%	10%	9%	11%

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO/MWAKA ULIOISHIA DISEMBA 2023
(Kiasi kwa shilingi milioni)

		Robo Mwaka ya sasa 31/12/2023	Robo iliyopita 30/09/2023	Limbikizo la Mwaka wa sasa 31/12/2023	Limbikizo la Mwaka Linganishi 31/12/2022
I:	Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za				
	Mapato/(Hasara) Halisi	2,737	2,700	9,284	5,145
	Marekebisho kwa Ajili ya:				
	- Hasara Katika Mali	156	472	1,738	5,008
	- Badiliko Halisi Katika Mikopo	(6,608)	(9,231)	(18,559)	(8,179)
	- Faida/Hasara Kwenye Mauzo ya Mali	-	-	-	-
	- Mabadiliko Halisi Katika Amana	7,485	4,555	19,038	3,066
	- Mabadiliko Halisi Katika Amana za Muda Mfupi				
	- Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	1,021	120	(1,742)	906
	-Mabadiliko Halisi Katika Mali Nyingine	3,240	2,239	2,650	(1,638)
	- Kodi Iliyolipwa	-	-	(262)	(395)
	- Mengineyo (bainisha)	-	-	-	2,096
	Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za uendeshaji	**8,030**	**855**	**12,147**	**6,010**
II:	**Uwekezaji:**				
	Gawio Lililopokewa	-	10	10	-
	Ununuzi wa Mali za Kudumu	(667)	(1,044)	(1,206)	(981)
	Mapato Kutokana na Mauzo ya Mali za Kudumu	-	-	7	-
	Ununuzi wa Amana Zisizoshughulikiwa na	(3,848)	-	(10,198)	-
	Mapato Kutokana na Mauzo ya Amana	-	1,351	1,369	(539)
	Mengineyo (bainisha)	4,109	4,545	6,956	(1,414)
	Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Uwekezaji	**(406)**	**4,862**	**(3,061)**	**(2,934)**
III:	**Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Kifedha:**				
	Ulipaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-
	Mapato Kutokana na Utoaji wa Madeni ya Muda	-	-	-	-
	Mapato Kutokana na Utoaji wa Mtaji wa Hisa	-	-	-	-
	Gawio Lililolipwa kwa Fedha Taslimu	-	-	-	-
	Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	(2,008)	2,008	(212)	579
	Mengineyo (bainisha)	-	-	-	(3,159)
	Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Kifedha	**(2,008)**	**2,008**	**(212)**	**(2,580)**
IV:	**Taslimu:**				
	Ongezeko / Punguzo Halisi Katika Fedha taslimu na	**5,616**	**7,725**	**8,873**	**496**
	Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwanzoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	40,048	32,323	36,791	36,295
	Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwishoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	**45,664**	**40,048**	**45,664**	**36,791**

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA DISEMBA 2023
(Kiasi kwa shilingi millioni)

	Mtaji wa Hisa	Malipo juu ya bei ya hisa	Mapato Yaliyobakizwa	Ziada ya Kisheria	Tengo la Ziada ya Jumla	Mengineyo (bainisha)	Jumla
Mwaka wa sasa (2023)							
Salio la mwanzo wa mwaka	**23,555**	**(735)**	**(1,498)**	**2,726**	**-**	**1,140**	**25,188**
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	**7,784**	-	-	-	**7,784**
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	-	-	-
Miamala na wanahisa	-	-			-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	-	-	-	-	-	-
Tengo la Ziada ya Jumla	-	-	-	-	-	-	-
Mengineyo	-	-	-	-	-	**(1,140)**	-
Salio la mwisho wa mwaka	**23,555**	**(735)**	**6,286**	**2,726**	**-**	**-**	**31,832**
Mwaka Uliopita (2022)							
Salio la mwanzo wa mwaka	**23,555**	**(735)**	**(9,055)**	**4,661**	**-**	**(37)**	**18,389**
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	-	**5,622**	-	-	-	**5,622**
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	**1,935**	**(1,935)**	-	-	-
Miamala na wanahisa	-	-			-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	-	-	-	-	**1,177**	**1,177**
Tengo la Ziada ya Jumla	-	-	-	-	-	-	-
Mengineyo	-	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	**23,555**	**(735)**	**(1,498)**	**2,726**	**-**	**1,140**	**25,188**

BAADHI YA MAELEZO KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA DISEMBA 2023

Katika kuanda taarifa za hizi za fedha, sera za uandaaji ni zilizile zilizotumika wakati wa uandaaji wa Taarifa za Fedha zilizokaguliwa za mwaka uliopita (kama kulikua na mabadiliko katika sera za uandaaji taarifa za fedha katika kipindi cha robo mwaka ya/mwaka wa sasa, mabadiliko yaelezwe kwa mujibu wa IAS 34 na IAS 8).

Jina na Cheo..................

Respige O. Kimati
(Mkurugenzi Mtendaji)

Vitalis Michael
(Mkuu Idara Ya Fedha)

Crispin Paul K.
(Mkaguzi Mkuu wa Ndani)

Imesainiwa: 26.01.2024

Sisi, tuliotajwa hapo chini, wajumbe wa bodi ya wakurugenzi, tunathibitisha usahihi wa taarifa za hapo juu, tunatamka kwamba tumezitathmini taarifa hizi, na kwa uelewa na imani yetu kubwa zimeandaliwa kulingana na Viwango vya Kimataifa vya Uwasilishaji wa Taarifa za Fedha na matakwa ya Sheria ya Benki na Taasisi za Fedha ya mwaka 2006, na zinaonesha hali halisi.

Jina na Cheo..................

1.Gasper Casmir Njuu - Mwenyekiti wa Bodi

2. Uphoo Swai-Mjumbe wa Bodi
Imesainiwa: 26.01.2024

HABARI DODOMA

PIC yaridhishwa utekelezaji mradi wa maji Nzuguni

Na Augusta Njoji,
DODOMA

KAMATI ya Kudumu ya Bunge ya Uwekezaji na Mitaji ya Umma (PIC), imeridhishwa na utekelezaji wa mradi wa maji Nzuguni jijini Dodoma unaofanywa na Mamlaka ya Majisafi na Usafi wa Mazingira Mjini Dodoma (DUWASA) wenye thamani ya Sh. bilioni 4.4.

Aidha, imezielekeza halmashauri nchini kwenda kujifunza kwa DUWASA namna inavyotekeleza miradi yake ya maji katika hali inayoonesha thamani ya uwekezaji wa serikali.

Mwenyekiti wa kamati hiyo, Deus Sangu, aliyasema hayo juzi kwenye ukaguzi wa utekelezaji wa mradi wa visima vitano vya maji katika Kata ya Nzuguni ambayo serikali imewekeza kiasi hicho cha fedha.

Sangu aliipongeza DUWASA kwa kutekeleza mradi huo ambao ukikamilika utapunguza kero ya maji kwa wananchi.

"Kamati inampongeza Rais Samia Suluhu Hassan kwa namna anavyoendelea kutoa fedha kwa ajili ya kuboresha upatikanaji wa huduma ya majisafi na salama kwa wananchi."

"Tunaipongeza serikali kwa uwekezaji huu ambao ni mradi wa kisasa kabisa, kwani unatumia TEHAMA katika shughuli zake za kusukuma maji kuingiza kwenye tanki, kupima kiwango cha maji na hata kuweka dawa za kutibu maji."Alisema mfumo huo umewapa imani kama kamati kwasababu wamekuwa tukitamani kuona taasisi hizo zinakuwa na mifumo ya kisasa ambayo itasaidia kuzuia upotevu wa maji.

Naye Mwenyekiti wa Bodi hiyo, Balozi Job Masima, alisema DUWASA inaendelea na juhudi mbalimbali za kuhakikisha Dodoma inakuwa na utoshelevu wa majisafi.

Awali, Mkurugenzi wa DUWASA, Mhandisi Aron Joseph, alisema mradi huo umefikia asilimia 96 na ukikamilika utawanufaisha wananchi zaidi ya 75,000 kwa kuongeza upatikanaji wa maji kwa asilimia 11 kutoka uzalishaji wa sasa.

Dodoma kwa sasa inazalisha lita milioni 67 za maji kwa siku ambazo ni nusu ya mahitaji ya maji katika jiji hilo hivyo kuwa na upungufu wa lita milioni 66.7 hivyo mradi huo unaenda kuongeza hali ya upatikanaji wa maji.

Mradi huo unatekelezwa kwa fedha za mapato ya ndani ambapo hadi sasa Serikali imeshatoa Sh.bilioni 3.3 sawa na asilimia 71 huku awamu ya pili ya utekelezaji wa mradi huo ambao unajumuisha uchimbaji wa kisima kirefu utagharimu takribani Sh. bilioni 1.19.

Kadhalika, Aron alisema utekelezaji wa awamu ya pili ya mradi huwa unatarajiwa kutumia zaidi ya Sh. bilioni 1.2 ambazo zitatumika.

Silinde awasihi wanufaika BBT kukemea upotoshaji

Na Renatha Msungu,
CHAMWINO

NAIBU Waziri wa Kilimo, David Silinde, amewasihi wanufaika wa Programu ya Jenga Kesho Iliyobora (BBT), kutumia fursa waliopewa na serikali kuondoa upotoshaji katika jamii kuwa wametapeliwa wakati wameshakabidhiwa mashamba yao.

Silinde aliyasema hayo jana alipotembelea mashamba hayo yaliyopo Chinangali mkoani Dodoma.

Alisema kumekuwa na upotoshaji mwingi mitandaoni kuwa vijana wa BBT wametapeliwa jambo hilo sio kweli kwa sababu vijana hao wapo mashambani tayari.

"Hakuna utapeli wowote uliofanyika, vijana wamekabidhiwa mashamba na wanaendelea na utaratibu wa kuendesha kilimo cha alizeti ambacho wamepanga kulima katika eneo hilo," alisema Silinde.

Kuhusu soko la zao hilo, Naibu Waziri alisema lipo soko la uhakika na serikali imepanga kilimo hicho ili vijana wajikwamue kiuchumi.

"Msisikilize propaganda za mitandaoni fanyeni kazi ili mjiinue kiuchumi kupitia kilimo," alisema.

Naye Rehema Menda Mrakibu wa Jeshi la Zimamoto na Uokoaji alisema wametoa mafunzo ya sayansi ya moto aina mbalimbali ya moto pamoja na kujua mbinu za uzimaji moto.

Alisema wamefanya hivyo ili wachukue tahadhari dhidi ya moto au vyanzo navyo vinaweza kuleta athari katika makazi yao.

Alifafanua kuwa vijana hao wanafundishwa pia namna ya kutumia kemikali mbalimbali pamoja na matumizi ya mbolea na utunzaji wa mbolea ili kuepuka na majanga ya moto.

MKOMBOZI COMMERCIAL BANK
a bank with integrity

MKOMBOZI COMMERCIAL BANK PLC

MINIMUM DISCLOSER OF CHARGES AND TARIFFS

s/n	Tariff	Business - Sole propriator,	Current Account	Current A/C Personal	Call Account	Savings Accounts Business	Diocese, Parish,	Savings Account Personal	Bishop Account	Intergrity Account	Student Account	Joint/ Wanandoa A/C	Mwana Account	Wajasiriamali Account	Forex Account	Salary Account	Vicoba/Informal Group A/C	Priest Account	Nun Account	Pensiners Savings Account
s/n	**Tariff**																			
1	Minimum account opening amount	100,000	20,000	50,000	5,000,000	50,000	20,000	15,000	50,000	50,000	5,000	30,000	15,000	16,000	$/€/£ 100	zero	20,000	20,000	20,000	20,000
2	Minimum operating balance	50,000	10,000	20,000	5,000,000	20,000	10,000	10,000	50,000	50,000	zero	10,000	5,000	10,000	$/€/£ 100	zero	10,000	10,000	10,000	5,000
3	Interest rate payable below 5m	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	0.5%	n/a	up to 2%	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	n/a	n/a	0.50%	n/a	n/a	n/a
4	Interest rate payable above 5m	n/a	n/a	n/a	up to 4%	n/a	n/a	2.0%	n/a	up to 5%	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	n/a	n/a	1.00%	n/a	n/a	n/a
5	Interest minimum earning balance	n/a	n/a	n/a	5,000,000	n/a	n/a	100,000	n/a	500,000	100,000	100,000	100,000	100,000	n/a	n/a	100,000	n/a	n/a	n/a
6	Monthly maintanance fee	18,000	free	12,000	free	5,000	free	3,000	free	free	free	3,000	free	3,000	$/€/£ 10	1,500	free	free	free	free
7(a)	Deposit fee (Notes)	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free
7(b)	Deposit fee(Coins)	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free
8	Teller withdraw fee below 5m	6,000	free	5,000	5,000	5,000	Free	4,000	free	3,000	free	5,000	3,000	3,000	0.1% min $/€/£ 2 max 50	3000	free	3,000	3,000	free
9	Teller withdraw fee above 5m - 20m	8,000	free	7,000	7,000	7,000	free	6,000	free	3,000	free	7,000	5,000	5,000		5000	free	3,000	3,000	free
10	Teller withdraw fee above 20m	0.12% max 100,000	free	0.12% max 100,000	0.12% max 100,000	0.12% max 100,000	free	0.12% max 100,000	free	3,000	free	0.12% max 100,000	0.12% max 100,000	0.12% max 100,000		0.12% max 100,000	free	3000	3000	free
11	Teller B/E	500	500	500	free	500	500	500	500	500	free	500	500	500	500	500	500	500	500	500
12	Monthly statement	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free
13	Adhock statement	1,500 per page	1,500	1,500	free	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	$/€/£ 1.5	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500
	Other charges																			
14	Certificate of Balance	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	free	30,000	30,000	30,000	$/€/£ 15	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000
15	Confirmation to Auditors	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	free	30,000	30,000	30,000	$/€/£ 15	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000
16	Search for information over 5 years	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	$/€/£ 15	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000
17	Cheque book costs (per leaf)	1,000	1,000	1,000	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	$/€/£ 0.25	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
18	Bankers cheque issued (BP's)	30,000	30,000	30,000	30,000	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	$/€/£ 15	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
19	Status Report	30,000	30,000	30,000	30,000	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	$/€/£ 12	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
20	Stop payment	30,000	30,000	30,000	30,000	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	$/€/£ 15	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
21	Dishonored Cheque for lack of funds or refer to drawer or effects not cleared	75,000	75,000	75,000	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	$/€/£ 50	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
22	Dishonored Cheque due to techinical error caused by customer	free	free	free	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	$/€/£ 15	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
23	Dormant account activation	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free
25	Closing account less than six month (other than SGL accounts)	30,000	30,000	30,000	n/a	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	$/€/£ 15	n/a	30,000	30,000	30,000	30,000
26	Counter cheque book per leaf	10,000	10,000	10,000	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	$/€/£ 15	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
27	Monthly Charge drawn below Minimum balance	10,000	10,000	10,000	n/a	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	n/a	10,000	10,000	10,000	$2 /€1.5 /£1.5	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
28	Salary processing/bulk payment (per entry)	500	n/a	n/a	n/a	500	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	$/€/£ 1	2,000	n/a	n/a	n/a	n/a
29	**(a) Standing order**																			
	(i) Instructions within Mkombozi bank	5,000	free	5,000	n/a	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	free	5,000	5,000	5,000	$/€/£ 3	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000
	(ii) Standing orders to other banks	15,000	15,000	15,000	n/a	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	5,000	15,000	15,000	15,000	n/a	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000
	(iii) Unpaid bankers orders	30,000	30,000	30,000	n/a	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	n/a	30,000	30,000	30,000	$/€/£ 15	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000
30	**(b) Mobile banking charges**																			
	(i) Transfer from Bank to MNOs	n/a	n/a	CURRENT	n/a		n/a			n/a		Yes	Yes	YES	n/a	YES	n/a	YES	YES	YES
	1,000-50,000	n/a	n/a	1,000	n/a	1000	n/a	1,000	1,000	n/a	1,000	1000	1000	1,000	n/a	1,000	n/a	1,000	1,000	1,000
	50,001-100,000	n/a	n/a	1,500	n/a	1500	n/a	1,500	1,500	n/a	1,500	1500	1500	1,500	n/a	1,500	n/a	1,500	1,500	1,500
	100,001-300,000	n/a	n/a	2,000	n/a	2000	n/a	2,000	2,000	n/a	2,000	2000	2000	2,000	n/a	2,000	n/a	2,000	2,000	2,000
	300,001-500,000	n/a	n/a	3,000	n/a	3000	n/a	3,000	3,000	n/a	3,000	3000	3000	3,000	n/a	3,000	n/a	3,000	3,000	3,000
	500,001-1,000,000	n/a	n/a	4,000	n/a	4000	n/a	4,000	4,000	n/a	4,000	4000	4000	4,000	n/a	4,000	n/a	4,000	4,000	4,000
	1000001-1,500,000	n/a	n/a	5,000	n/a	5000	n/a	5,000	5,000	n/a	5,000	5000	5000	5,000	n/a	5,000	n/a	5,000	5,000	5,000
	1,500,001-3,000,000	n/a	n/a	6,000	n/a	6000	n/a	6,000	6,000	n/a	6,000	6000	6000	6,000	n/a	6,000	n/a	6,000	6,000	6,000
	(ii) Internal Bank Account Transafer	500	n/a	500	free	500	n/a	500	500	n/a	500	500	500	500	n/a	500	n/a	500	500	500
	(ii) Transfer from MNOs to Bank	n/a		n/a	free	free	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
	(iii) Balance Enquiry	300		300	n/a	300	n/a	300	300	n/a	300	300	300	300	n/a	300	n/a	300	300	300
	(iv) Mini statement	500		500	n/a	500	n/a	500	500	n/a	500	500	500	500	n/a	500	n/a	500	500	500
31	**(c) EFT / SWIFT / TISS transfers**																			
	(i) EFT Within the bank (Incoming)	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	free	n/a
	(ii) EFT to other banks	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	Equiv. To TZS 1500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500
	(iii) TISS transfers	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	Equiv. To TZS 10000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
	(iii) Swift transfers	USD 60 including Oversea TT charges																		
32	**ATM & ID Cards charges**																			
34	Customer ID	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	12,000	n/a	12,000	12,000	n/a	$/€/£ 5	12,000	n/a	n/a	n/a	n/a
35	New ATM Card	15000	n/a	15000	n/a	15000	n/a	15,000	15,000	n/a	10,000	n/a	n/a	15,000	n/a	15,000	n/a	15,000	15,000	15,000
36	Replacement of lost/ damaged ATM card	15,000	n/a	15000	n/a	15000	n/a	15,000	15,000	n/a	15,000	n/a	n/a	15,000	n/a	15,000	n/a	15,000	15,000	15,000
37	ATM Monthly fee per month (charged quarterly or annually)	500	n/a	500	n/a	500	n/a	500	500	n/a	500	n/a	n/a	500	n/a	500	n/a	500	500	500
38	ATM Balance inquiry	300	n/a	300	n/a	300	n/a	300	300	n/a	300	n/a	n/a	300	n/a	300	n/a	300	300	300
39	ATM Withdraw charges per transaction		n/a		n/a		n/a			n/a		n/a	n/a		n/a		n/a			
	Up to 49,999	1500		1500		1500		1500	1500		1500			1500		1500		1500	1500	1500
	Above 49,999 - 400,000	1700		1700		1700		1700	1700		1700			1700		1700		1700	1700	1700
40	**TIME DEPOSITS RATES**							**Foreign Currency USD**							**Foreign Currency EURO**					
	3 months	4% p.a						0.305% p.a							0.3% p.a					
	6 months	5% p.a						0.65% p.a							0.6% p.a					
	9 months	6% p.a						1.10% p.a							1.1% p.a					
	12 months	7% p.a						1.15% p.a							1.15% p.a					
	18 months	8% p.a						1.35% p.a							1.35% p.a					
	24 months	9% p.a						negotiable							Negotiable					
	36 months	10%p.a																		
	Above TZS 100 Million	Negotiable																		
	Premature Closure penalty	50% of accrued Interest foregone						50% of accrued Interest foregone												
	After maturity without notice from Client	Upon maturity of funds will be credited to						Bank retains the funds at no charge and no interest.							Bank retains the funds at no charge and no interest.					
41	***Loans****	***Agriculture***	***Business***	***Housing Microfinance***	***InsurancePremium Fi***	***Mortgage***	***Salaried***	***SGL***	***Overdraft***	***Wastaafu***	***Forex Loan($)***									
	Interest Rate	17% - 25%p.a	17% - 25%p.a	29%p.a	15%p.a	18%p.a	18%p.a	4.33%p.m	17% - 25%p.a	18%p.a	7% - 9%p.a									
	Processing Fee	2.5%flat	2.5%flat	2.5%flat	N/A	2.5%flat	2.5%flat	2.5%flat	2.5%flat	1%flat	1%flat									
	Membership Registration Fee	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	2,500	n/a	n/a	n/a									
	Loan Application Fee (Non-refundable)	100,000	100,000	100,000	n/a	100,000	n/a	n/a	100,000	n/a	100									
	Security Registration Fee	1.2%	1.2%	1.2%	n/a	1.2%	n/a	n/a	1.2%	n/a	1%									
	Insuarance Fee	0.1% per month	0.1% per month	0.1% per month	N/A	0.1% per month	the	0.1% per month	0.1% per month	amount		0.1% per month								
	Mortgage Fee	1.2%flat	1.2%flat	1.2%flat	N/A	1.2%flat	N/A	N/A	1.2%flat	N/A	0.5%flat	n/a								
	Discharge Fee	Tzs.80,000/	Tzs.80,000/	Tzs.80,000/	N/A	Tzs.80,000/	Tzs.80,000/	N/A	Tzs.80,000/	N/A	80	Tzs. 80,000/-								
	Penalties	26%p.a	38%p.a	27%p.a	15%p.a	27%p.a	N/A	5.08%p.a	34%p.a	N/A	10%p.a	35%p.a								

***Loan Interest rates are indicative. The actual pricing shall depend on the type and risk level of the underying client and business.**

RC awakumbusha wazazi kuzingatia lishe bora

Na Elizabeth John, MAKETE

MKUU wa Mkoa wa Njombe, Antony Mtaka, amewakumbusha wazazi na walezi mkoani humo kuwapa watoto wao chakula chenye lishe bora ili kuondokana na tatizo la udumavu lililoathiri ukuaji wao.

Mtaka aliyasema hayo juzi wakati akiendelea na kampeni ya lishe iliyofanyika wilayani Makete iliyojumuisha wazazi, wanafunzi wa shule za msingi, sekondari na wadau wa lishe.

"Endapo wazazi wangetambua na kutimiza wajibu wao kuwalea, kuwanyonyesha na kuwalisha watoto wao vyakula vinavyokidhi makundi yote matano na kuacha uvivu tusingefika hapa tulipo sasa," alisema Mtaka.

Hata hivyo Mtaka aliagiza shule zote za msingi na sekondari mkoani kuanzisha bustani za mboga na matunda ili watoto wale chakula bora wanapokuwa wanapata elimu.

Mkurugenzi wa Halmashauri ya Wilaya ya Makete, William Makufwe, alisema halmashauri imetoa elimu kwa wahudumu wa afya ngazi ya jamii, pamoja na kununua ng'ombe wa maziwa kwa ajili ya wanafunzi.

Naye Mkurugenzi wa Shirika lisilo la kiserikali TAHEA, Leonida Mng'ong'o aliwasihi watumishi wa serikali kushirikiana na wadau mbalimbali ili kutokomeza udumavu na utapiamlo mkoani Njombe.

"Tunahitaji kushirikiana na viongozi wa serikali na mashirika binafsi ili kuhakikisha udumavu unakomeshwa," alisema Mng'ong'o.

Ofisa Lishe wa Halmashauri ya Wilaya ya Makete, Jackline Nanauka, alisema wilaya hiyo imebarikiwa kuwa na vyakula vingi ambavyo mama mjamzito na mtoto wakizingatia na kufuata taratibu zote za ulaji ndani ya siku 1,000 hawezi kupata udumavu.

Aidha, Halmashauri ya Wilaya ya Makete ilipima lishe kwa watoto wenye umri chini ya miaka mitano ambapo zaidi ya watoto 7,462 katika vijiji 93 na kubaini kuwa asilimia 32.6 wana udumavu, asilimia 5.8 wana uzito mdogo na asilimia 2.8 wana tatizo la ukondefu.

Baadhi ya vijana wanaoosha magari katika eneo la Sae jijini Mbeya, wakichota maji machafu ya mvua yanayopita katika eneo hilo kwa ajili ya kuoshea magari juzi. **PICHA: NEBART MSOKWA**

Ujenzi Bandari ya Mbamba Bay waanza rasmi Nyasa

Na Mwandishi Wetu, NYASA

SERIKALI imeanza ujenzi na uendelezaji wa miundombinu ya Bandari ya Mbamba Bay kwenye mwambao wa Ziwa Nyasa Katika Wilaya ya Nyasa mkoani Ruvuma kwa gharama ya Sh. bilioni 80.8.

Mradi huo unatekelezwa na Kampuni ya Xiamen Ongoing Construction Group Co. Ltd ya China na kusimamiwa na mkandarasi mshauri kutoka Kampuni ya Anova Constructing Company Ltd.

Makabidhiano ya mradi huo yalifanyika jana baina ya makandarasi hao na Mamlaka ya Usimamizi wa Bandari Tanzania (TPA) na kuhudhuriwa na viongozi mbalimbali na wadau wa Sekta ya Uchukuzi.

Akizungumza kwenye hafla ya makabidhiano hayo kwa niaba ya Mkurugenzi Mkuu wa TPA, Meneja wa Bandari za Ziwa Nyasa, Manga Gassaya, alisema sasa ni wakati wa kutekeleza kwa vitendo mradi huo uliosubiriwa kwa muda mrefu.

"Mradi huu unatekelezwa kwa muda wa miezi 24 na mpaka kukamilika kwake utatumia Sh. bilioni 80.853 ambazo zimetolewa na Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania," alisema Gassaya.

Gasaya alisema kuwa mradi huo ukikamilika utakuwa na manufaa makubwa kwa taifa kama vile kusaidia upatikanaji wa ajira kwa wananchi wa mkoa huo na maeneo jirani.

Alisema ujenzi wa bandari hiyo pia utaongeza kiwango cha shehena ya mizigo na abiria ndani ya Ziwa Nyasa, sambamba na kukuza maendeleo ya shughuli za kiuchumi kama vile kilimo, ujasiriamali na viwanda.

Alisema Bandari hiyo pia itasaidia kuongeza ufanisi wa Bandari za Mwambao wa Bahari ya Hindi kwa upande wa Tanzania ambazo zitaunganishwa na Bandari hiyo kupitia ushoroba wa maendeleo wa Mtwara.

Gassaya alisema kuwa baada ya mradi huo kukamilika, Bandari hiyo ndiyo itakayokuwa makao makuu ya Bandari za Ziwa Nyasa na inatarajiwa kuwa kiungo muhimu kati ya Tanzania na nchi za Malawi na Zambia.

Alisema nchi hizo mbili ni soko muhimu kwa mazao ya chakula na bidhaa mbalimbali zinazozalishwa na wananchi wa mikoa ya Nyanda za Juu Kusini na mwambao wote wa Ziwa Nyasa.

Alisema chimbuko la mradi huo ni matokeo ya utafiti na upembuzi yakinifu uliofanywa na TPA ili kujua mahitaji halisi yatakayowezesha uwekezaji wenye tija katika bandari zake nane zilizoko katika Mwambao wa Ziwa Nyasa.

Matokeo ya Utafiti huo yalionesha kuwa, Bandari tatu za Mbamba Bay, Manda na Kiwira ndizo zenye sifa na vigezo vya kiuchumi na kibiashara zinazostahili kufanyiwa uwekezaji wa kimkakati utakaosaidia kuongeza uwezo wake wa kutoa huduma na kuongeza mapato ya TPA.

Miradi 256 yasajiliwa TIC

Na Elizabeth John, NJOMBE

MIRADI mipya 526 yenye thamani ya Dola za Marekani bilioni 5.72 ambazo ni sawa na Sh. trilioni 12 za Kitanzania imesajiliwa na Kituo cha Uwekezaji Tanzania (TIC) kuanzia Januari hadi Desemba 2023.

Usajili huo una ongezeko la zaidi ya asilimia 80 ikilinganishwa na miradi 293 iliyosajiliwa na kituo hicho katika kipindi kama hicho mwaka 2022.

Mkurugenzi wa Idara Utafiti, Mipango na Tehama kutoka TIC, Revocatus Rashel, aliyasema hayo wakati akizungumza na waandishi wa habari kwenye kampeni ya kuhamasisha uwekezaji wa ndani iliyofanyika mkoani Njombe.

Alisema lengo la kampeni hiyo ni kuwataka Watanzania kuwekeza katika nyanja mbalimbali hasa baada ya mwaka 2022 serikali kupeleka bungeni Muswada wa Sheria mpya ya Uwekezaji ambao ulipitishwa na Bunge kisha kusainiwa na Rais na kuwa sheria rasmi.

Alisema sheria hiyo ni nzuri na inatoa fursa kwa Watanzania kuwekeza na kuanzisha miradi yao ambayo itawasaidia kujikwamua kiuchumi na kuliletea maendeleo taifa lao.

"Sheria mpya ya uwekezaji ya mwaka 2022 imeleta mambo mengi mazuri kwenye uwekezaji, kwanza inahamasisha Watanzania kuwekeza kwenye miradi yao, lakini pia imeweka mazingira mazuri kwa wawekezaji wengine ambao wanaweza kuleta miradi ambayo italeta tija kwa Watanzania," alisema Rashel.

Akifafanua miongoni mwa mambo mazuri yaliyo ndani ya sheria hiyo ya Uwekezaji ya mwaka 2022, Rashel alisema kuwa kima cha chini cha mtaji ambacho kinaruhusiwa kusajiliwa TIC na kupata vivutio kilishushwa kutoka dola za Kimarekani laki moja mpaka dola za kimarekani 50,000 ambazo ni sawa na Sh. milioni 125, kiasi ambacho Watanzania wengi wanaweza kukimudu.

Alisema kutokana na kulegezwa kwa baadhi ya mambo ndani ya sheria hiyo, kwa Mkoa wa Njombe pekee kiasi cha dola za kimarekani zaidi ya milioni 800 kimewekezwa kutokana na takwimu za miradi iliyosajiliwa kituo cha uwekezaji (TIC).

Rashel alitoa rai kwa halmashauri, wilaya na mikoa kutenga maeneo ya uwekezaji kwa maana ya ardhi zenye miundombinu mizuri ikiwemo barabara, umeme na maji ili wawekezaji wanapokuja wawekeze kwa haraka.

Kwa upande wa Mkuu wa Mkoa wa Njombe, Antony Mtaka, alisema mkoa wa Njombe una eneo zuri kwa ajili ya uwekezaji hasa wa kuzalisha malisho.

"Leo malisho ya mifugo ni changamoto Tanzania na nje ya nchi kwa hiyo ukipata mwekezaji anataka kuzalisha malisho kwa ajili ya kuuza nje ya nchi, sisi tuna maeneo ambayo tunaweza kusaidia," alisema Mtaka.

Alisema katika eneo la madini ambapo kwenye dira ya taifa mwaka 2025 hadi 2050 inaonyesha uchumi mpya unaotegemewa ni pamoja na madini ya chuma na makaa ya mawe yaliyopo Mchuchuma na Liganga na akipatikana mwekezaji sahihi hata bei ya chuma Tanzania itashuka.

"Kwa hiyo ni mradi ambao TIC tukiunadi vizuri kwa sababu utayari wa Rais Samia Suluhu Hassan kwenye mradi huo ni mkubwa, tukifanikisha kupata mradi wa Mchuchuma na Liganga kwenye uongozi wa serikali ya awamu ya sita itakuwa ni moja ya alama kubwa zitakazoishi," alisema Mtaka.

Mtaka alisema miradi hiyo mikubwa ya kimkakati ya chuma na makaa ya mawe ikipewa kipaumbele itakuwa chachu ya maendeleo katika taifa.

HABARI ZANZIBAR

Dk.Machano: Mwamko wajawazito kujifungulia hospitali waongezeka

Na Rahma Suleiman,
ZANZIBAR

DAKTARI Dhamana wa Hospitali ya Wilaya Kivuke Kaskazini A Unguja, Haji Machano, amesema mwamko wa wajawazito kujifungulia hospitalini hapo umeongezeka kufikia kinamama 400 kwa mwezi.

Aliyasema hayo mwishoni mwa wiki wakati akizungumza na waandishi wa habari baada ya kupokea vitu mbalimbali vilivyotolewa na Rais Samia kwa ajili ya kinamama waliojifungulia katika hospitali hiyo.

Vitu hivyo vilikabidhiwa na Waziri wa Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, Riziki Pembe, akiwa ameambatana na pacha mwenzake wa wizara kwa upande wa Tanzania bara, Waziri Dorothy Gwajima.

Alisema mwamko huo umetokana na serikali kimarisha miundombinu ya afya ikiwamo ujenzi wa hospitali mpya za kisasa zikiwa na vifaa tiba muhimu kwa ajili ya matibabu.

Alisema pia elimu inayotolewa kwa jamii kuhusu umuhimu wa kujifungua hospitali badala ya kujifungua kwa wakunga wa jadi nayo ni kichocheo kimojawapo cha kinamama kujifungua kwa wingi hospitali.

"Miaka ya nyuma kinamama wengi walijifungua kwa wakunga wa jadi lakini kwa sasa mambo yamebadilika wanafika kwa wingi hospitalini," alisema.

Alisema uwapo wa jengo hilo unapunguza rufani katika Hospitali ya Mnazi Mmoja ambapo kabla ya kujengwa jengo hilo kwa mwezi walikuwa wakisafirisha rufani 40 za mama wajawazito na kwa sasa ni rufani tano kwa mwezi.

Alisema kwa sasa changamoto zinazowakabili ni uchelewaji wa kinamama wajawazito kufika hospitali kupata huduma za afya na hufika katika hatua za mwisho wakati wa kujifungua.

"Tunaishukuru serikali kwa kuboresha miundombinu lakini tunachangamoto ya ufinyu wa watendaji hospitalini hapa lakini pia tunampongeza Rais Samia kwa kuwajali kinamama katika siku yake hii ya kuzaliwa na jengo hili ni miongoni mwa matunda ya Rais Samia," alisema.

Waziri Riziki Pembe Juma alisema Rais Samia ameamua kutoa vitu mbalimbali hospitalini hapo ikiwamo kanga, sabuni, pempasi, taulo za kike na vingine ili kuthamini mchango wa wanawake.

"Rais Samia ameamua kuchagua mkoa huu wa kaskazini kutoa zawadi hizi kwa sababu maalum mkoa huo umezungukwa na bahari na hutumia vyakula vya baharini ambayo huwa na madini mengi na hupelekea kupata nguvu na kuzalisha taifa la Tanzania," alisema Riziki Pembe. Waziri huyo aliwataka wanawake kuendelea kudumisha amani, uchumi wa nchi na kumuunga mkono Rais Samia na Dk. Mwinyi ili kuongeza kasi ya maendeleo katika kuwaletea wananchi.

Waziri Pembe aliisihi jamii kuendelea kukemea vitendo vya ukatili na udhalilishaji ambavyo vinawakwaza wanawake na watoto ili kuliweka taifa huru na imara na kufanya kazi katika kuleta maendeleo nchini.

Wakizungumza baada ya kupokea zawadi hizo kinamama waliojifungua hospitalini hapo, walisema wamefarajika kuona Rais Samia anawajali na kumwombea kwa Mungu aishi miaka mingi yenye afya na baraka.

"Tumepokea zawadi hizi kwa mikono miwili na tumefurahi sana tunamwambia mama Samia ahsante kwa kutujali na tutahakikisha tunamuunga mkono katika kulitumikia taifa," alisema Salma Muhammed Mama aliyejifungua pacha watatu hospitalini hapo.

DK. Mwinyi aagana na Balozi mdogo wa China Zanzibar

Na Mwandishi Wetu

RAIS wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Dk. Hussein Ali Mwinyi, amekutana na Balozi Mdogo wa China, Zhang Zhisheng, anayefanyia kazi zake Zanzibar, kumuaga baada ya kumaliza muda wake wa utumishi nchini.

Rais Dk.Mwinyi amemshukuru Balozi huyo kwa kudumisha na kuimarisha uhusiano wa kidiplomasia kati ya Zanzibar na China katika miaka mitatu ya utumishi wake nchini, pia kwa kuratibu vyema ziara yake mwaka jana China.

Alisema kuwa China imeendelea kuisaidia Zanzibar na kushirikiana katika miradi mbalimbali ya maendeleo ikiwamo sekta ya afya kwa kuleta madaktari kutoka China, ufadhili wa masomo, kujengea uwezo, biashara, utalii, pamoja na kuwepo kwa kampuni za kichina katika kazi za miradi mbalimbali ya miundombinu ya barabara, bandari na uwanja wa ndege.

Rais Dk.Mwinyi aliwakaribisha wawekezaji kutoka China kwenye sekta ya utalii kujenga hoteli kwa kuongeza watalii zaidi wa Kichina kuitembelea Zanzibar.

Aidha alisema Zanzibar itaendelea kushirikiana na kudumisha uhusiano na China ambayo imetimiza miaka 60 tangu kufanya mapinduzi.

Naye Balozi Zhang Zhisheng alisema China itaendelea kushirikiana na Zanzibar kusaidia miradi mbalimbali ya maendeleo na kuimarisha uhusiano wa kidiplomasia.

Rais Dk.Mwinyi aliwakaribisha wawekezaji kutoka China kwenye sekta ya utalii kujenga hoteli kwa kuongeza watalii zaidi wa Kichina kuitembelea Zanzibar.

Rais wa Zanzibar, Dk. Hussein Ali Mwinyi (kulia), akimkabidhi zawadi Balozi Mdogo wa China Zanzibar, Zhang Zhisheng, alipofika Ikulu jijini Zanzibar kumuaga baada ya kumaliza muda wake wa kazi nchini. **PICHA: IKULU**

Thamani ya bidhaa zilizosafirishwa Zanzibar yashuka

Na Rahma Suleiman,
ZANZIBAR

ZANZIBAR imesafirisha bidhaa zenye thamani ya Sh. bilioni 109.3 mwaka 2023 ambayo imeshuka kwa asilimia 39.4, ikilinganishwa na mwaka 2022.

Hayo yalisemwa na mtakwimu kitengo cha biashara na kodi, Sharihi Khatib Faki wakati akitoa taarifa za takwimu za kibiashara za kimataifa kwa mwaka 2023 kwa waandishi wa habari katika ofisi ya mtakwimu mkuu wa serikali Mazizini nje ya mji wa Zanzibar. Alisema kundi la vyakula na wanyama hai linaongoza kwa kuchangia asilimia 75.7 ya thamani ya usafirishaji wa bidhaa.

Alisema uwiano wa usafirishaji na uagiziaji wa biashara kwa mwaka 2023 umepungua ambao sasa ni asilimia 7.3 kutoka asilimia 14.3 mwaka 2022.

Aidha alisema nchi tano zilizoongoza kwa usafirishaji wa bidhaa mwaka 2023 zimefikia asilimia 64.5 ya thamani ya bidhaa zote zilizosafirishwa. Nchi hizo ni Singapore iliyoongoza kwa kusafirisha bidhaa zenye thamani ya Sh. bilioni 27.8 na asilimia 25.4 ikifuatiwa na India, Denmark, Zimbabwe na Kenya.

Hata hivyo alisema uagizaji wa bidhaa kwa makundi ya kiuchumi, thamani ya bidhaa za walaji imeongezeka kwa asilimia 14.0 ikilinganishwa na mwaka 2022.

"Pia thamani ya bidhaa za mitaji imeongezeka kwa asilimia 40.1 ikilinganishwa na mwaka 2022 na thamani ya bidhaa zinazotumika katika uzalishaji viwanda imeongezeka kwa asilimia 14.4 ikilinganishwa na mwaka 2022," alisema.

Akizungumzia uagizaji wa bidhaa kwa nchi tano zilizoongoza alisema umefikia asilimia 77.7 kwa mwaka 2023 na nchi za Umoja wa Falme za Kiarabu zimeongoza kwa kuagizwa bidhaa zenye thamani ya Sh. bilioni 704.7 sawa na asilimia 46.9.

WAFANYABIASHARA WALIOTEKWA

Ndugu wapanga kumwona Rais

Na Thobias Mwanakatwe, SINGIDA

WAKATI kimya kikiendelea kutanda kuhusu wafanyabiashara waliotekwa mjini Singida, ndugu zao wamepanga kukaa kikao ambacho moja ya ajenda zake ni kujadili uwezekano wa kwenda mkoani Dodoma kumwona Rais Samia Suluhu Hassan ili awasaidie kuwapata wapendwa wao.

Mmoja wa ndugu ambaye aliomba hifadhi ya jina lake, alisema jana kuwa kikao kimepangwa kufanyika leo. Wanalazimika kukaa kikao hicho cha kifamilia kujadili suala hilo kutokana na ukimya wa vyombo vya usalama unaozidi kuwakatisha tamaa kwamba huenda ndugu zao waliotekwa wasipatikane kabisa.

"Plan B (mpango mbadala) tunaotaka kufanya sasa ni kwenda kuonana na Rais Samia kumwomba atusaidie maana unavyotuona hatupati usingizi tangu ndugu zetu walipotekwa, maana wasiwasi wetu ni kama je, huko waliko wako hai au wamekufa," alisema wakati akizungumza na gazeti hili jana mjini Singida.

Hata hivyo, alisema wanalishukuru Jeshi la Polisi na uongozi wa wilaya na mkoa kwa jitihada zinazoendelea kufanywa, lakini siku 32 zilizopita tangu ndugu zao watekwe zinawaumiza.

"Kama ndugu zetu wameshakufa ingekuwa vizuri tukajua maana tunaishi bila amani na wakati mwingine tunahisi kwamba pengine waliofanya utekaji huo hatujui baada ya kuwateka hao, nani atafuata," alisema.

Vilevile, alibainisha kuwa Sh. milioni mbili ambazo ziliahidiwa na uongozi wa Mkoa wa Singida kutolewa jana wakati wa mkutano wa Katibu wa NEC, Itikadi, Uenezi na Mafunzo, Paul Makonda bado hazijatolewa kwa Mwanahamis Sombi.

"Nilikwenda pale ofisini kwa Mkuu wa Mkoa bahati mbaya sijamkuta nikaamua kuondoka kwa hiyo nitakwenda kesho (leo) kuonana tena na Mkuu wa Mkoa kama nitampata," alisema Sombi baada ya kuulizwa na mwandishi jana jioni.

Kamanda wa Polisi Mkoa wa Singida, ACP Stella Mutabihirwa, alipotafutwa kwa simu jana alisema hakuna kipya, wanaendelea na uchunguzi wa tukio hilo.

"Jamani juzi Mkuu wa Mkoa pale kwenye mkutano wa CCM aliongea, akatoa ufafanuzi kinachoendelea. Kama kuna kitu kipya tutawaita tuwaeleza waandishi," alisema.

Wafanyabiashara hao walitekwa Desemba 28, 2023. Waliotekwa ni wafanyabiashara wa mbao katika Manispaa ya Singida. Hao ni Juma Mwiru ambaye ana ofisi yake iliyoko eneo Mitunduruni ambako anafanya biashara ya kuuza mbao na Haruna Mwiru ambaye ana kiwanda cha kuchana mbao kilichoko Unyankindi, Manispaa ya Singida.

Mkuu wa Mkoa wa Mara, Said Mtanda, akikagua gwaride maalum la polisi ikiwa ni maadhimisho ya Siku ya Familia ya Polisi yaliyofanyika Mkoa wa Kipolisi Tarime/ Rorya kwenye viwanja vya Shule ya Sekondari Tarime juzi. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Polisi yaiangukia halmashauri ujenzi wa vituo

Na Mohab Dominick, KAHAMA

MKUU wa Polisi Halmashauri ya Msalala wilayani Kahama mkoani Shinyanga, Elias Zabron, ameliomba Baraza la Madiwani kutenga maeneo kwa ajili ya ujenzi wa vituo vya polisi ili kupunguza matukio ya uhalifu katika kata zao.

Alitoa ombi hilo juzi wakati wa kikao cha wadau wa maendeleo wa halmashauri hiyo na kueleza kuwa kati ya kata 18 zilizopo ni maeneo matatu tuu yenye ulinzi hali inayosababisha vitendo vya uhalifu kushamiri.

Mkuu huyo wa polisi aliyataja maeneo hayo yenye ulinzi kuwa ni pamoja na Kata za Lunguya, Isaka na Mwaluguru na kuongeza kuwa ili upata maendeleo lazima ulinzi uimarishwe katika eneo husika.

"Halmashauri hii ni kubwa na pia ukitaka wananchi wazalishe kwa wingi na kuongeza uchumi katika eneo husika ni muhimu kuwahakikishia ulinzi ikiwa ni pamoja na kujenga vituo vya polisi katika maeneo hayo hususani katika maeneo ya uchimbaji madini," alisema Zabron.

Aidha aliwataka madiwani katika halmashauri hiyo kutoa ushirikiano na jeshi hilo ili kuimarisha ulinzi katika maeneo ya kata zao na pia kuratibu na kusimamia shughuli za ulinzi shirikishi.

Mbunge wa Jimbo la Msalala, Idd Kassm Idd alisema kwa sasa wanajenga vituo vya polisi katika Kata za Ngaya, huku mikakati mikubwa ikiwa kujenga kituo kikubwa katika Kata ya Bulige.

Idd alisema mbali na kujenga vituo hivyo wamedhamiria kujenga makao makuu ya polisi katika Kata ya Ntombo kurahisisha watumishi kufika Kata za Matumio mapema tofauti na ilivyo sasa.

Alisema kuwa katika Halmashauri ya Msalala tayari wamepata gari moja la polisi huku pia wekiendelea kuimarisha Jeshi la Jadi maarufu Sungusungu pamoja kutoa elimu kwa wananchi kuhusu kujua umuhimu wa kuwa na vituo vya polisi katika maeneo yao.

Mganga Mkuu aonya wanaouza dawa zilizoisha muda matumizi

Na Mary Mosha, MOSHI

MGANGA Mkuu wa Mkoa wa Kilimanjaro, Jerry Khanga, amesema serikali haitomvumilia mwingizaji, msambazaji na muuzaji wa dawa, vifaa tiba na vitendanishi vya binadamu na mifugo atakayebainika kuuza bidhaa iliyoisha muda wa matumizi.

Khanga alisema uchunguzi wao umebaini kuwa baadhi ya wafanyabiashara mkoani humo kuuza bidhaa hizo huku wengine wakibadilisha vifungashio vya dawa jambo ambalo ni hatari kwa watumiaji kiafya.

Aliyasema hayo juzi wakati akizungumza na waingizaji na wasambazaji wa vifaa tiba, dawa na vitendanishi mkoani humo, kwenye mafunzo ya siku moja yaliyoandaliwa na Mamlaka ya Dawa na Vifaa Tiba (TMDA).

"Wapo baadhi ya watu sio waaminifu wanafanya biashara hii kwa lengo la kujipatia kipato kikubwa na kusababisha madhara kwa bianadamu, tunaendelea na ukaguzi wetu na hatutawafumbia macho watakaobainika," alisema Dk. Khanga.

Naye Meneja wa TMDA Kanda ya Kaskazini, Proches Patrick, alisema wametoa mafunzo ya siku moja ya namna ya kutambua dawa zilizoisha muda wako na namna ya kutoa taarifa.

"Tumewaita hapa wadau wetu kwa lengo la kuwapitisha sheria, kazi na majukumu ya TMDA, udhibiti wa bidhaa za dawa, vifaa tiba, vitendanishi na tumbaku pamoja na matatizo ya udhibiti wa bidhaa katika soko na wajibu wa wadau katika kulinda afya ya jamii," alisema.

Pia alisema mchango wa maabara ya TMDA katika kuhakikisha ubora, usalama na ufanisi wa dawa na watakaoendelea na biashara hiyo watakamatwa na kuchukuliwa hatua za kisheria," alisema. Katibu Tawala Mkoa wa Kilimanjaro, Tixon Nzunda, alisema serikali mkoani huo, itaendelea na operesheni ili kuhakikisha tatizo hilo linakufa Kilimanjaro.

"Wafanyabiashara tumwogope Mungu, hayo ni miongoni mwa matatizo yanayowasababishia wananchi kupata madhara kiafya na wengine kufariki kwa kutumia dawa na vifaa tiba vilivyoisha muda wake. Wananchi toeni taarifa endapo mtabaini kuna wafanyabiashara wanaouza bidhaa zilizoisha muda wake," alisema Nzunda.

Mataifa yanayoongozwa kijeshi yajiondoa ECOWAS

NIAMEY, NIGER

SERIKALI za kijeshi za mataifa matatu ikiwamo Burkina Faso, Mali na Niger zimetoa uamuzi wa kujiondoa kwenye Jumuiya ya Kiuchumi ya Mataifa ya Afrika Magharibi (ECOWAS) kwa madai kwamba jumuiya hiyo imeshindwa kutekeleza vyema wajibu wake kwa mataifa hayo.

Viongozi wa mataifa hayo matatu walitoa taarifa ya pamoja jana wakisema huo ni uamuzi huru wa kujiondoa katika jumuiya hiyo bila kuchelewa.

Katika taarifa hiyo msemaji wa jeshi la Niger, Kanali Amadou Abdramane, alisema jumuiya ya ECOWAS imeshindwa kuyasaidia mataifa hayo katika mapambano yao dhidi ya ugaidi na ukosefu wa usalama.

Aidha taarifa hiyo iliishutumu ECOWAS, kwamba iko chini ya ushawishi wa mataifa ya kigeni, kusaliti misingi ya kuanzishwa kwake, na kuwa imekuwa tishio kwa wanachama wake na watu wake ambao inapaswa kuhakikisha kuwa wana furaha.

Hata hivyo mataifa hayo awali yalisimamishwa uwanachama na jumuiya hiyo huku Niger na Mali zikikabiliwa na vikwazo vikali. Na kwamba wote wamelaumu ECOWAS kwa hatua kandamizi za kuwawekea vikwazo, kama njia ya kuwalazimisha kuachana na mapinduzi yaliofanyika kwenye mataifa yao.

Kwa mujibu wa shirika la habari la AP, ECOWAS kupitia taarifa yake ilisema kwamba haijafahamishwa rasmi kuhusu uamuzi wa mataifa hayo kujitoa katika jumuiya hiyo.

Vile vile viongozi hao wa kijeshi walieleza kwamba ECOWAS kupitia ushawishi wa mataifa ya kigeni, imeondoka kwenye misingi ya waanzilishi wake na kuwa tishio kwa mataifa wanachama, pamoja na wananchi wao, kinyume na kuhakikisha furaha yao.

VOA

Watawala wa Kijeshi wa Mali, Assimi Goita (kushoto), Niger; Abdourahamane Tiani (katikati) na Burkina Faso, Ibrahim Traoré, ambao wametangaza kuyatoa mataifa yao kutoka ECOWAS. **PICHA: MTANDAO**

Uganda yajitenga na jaji wake uamuzi ICJ

KAMPALA, UGANDA

TAIFA la Uganda limejitenga na maoni yaliyoandikwa na jaji wa nchini humo, Julia Sebutinde, ya kupinga uamuzi uliotolewa na Mahakama ya Kimataifa ya Haki (ICJ) dhidi ya Israel kutokana na vita vinavyoendelea huko Ukanda wa Gaza.

Mahakama ya ICJ ilitoa uamuzi kwa Israel kuhakikisha inazuia kitendo chochote kinachowezekana cha mauaji ya kimbari huko Gaza, ikisisitiza kwamba hakuna kiongozi anayepaswa kutoa matamshi ya kuchochea mauaji ya halaiki.

Serikali ya Uganda kupitia taarifa yake iliyotolewa jana, ilisema kwamba msimamo uliochukuliwa na Jaji Sebutinde ni wake binafsi na hauakisi kwa njia yoyote nafasi ya serikali ya Jamhuri ya Uganda.

Aidha, ilielezwa kwamba nchi hiyo ya Afrika Mashariki inaunga mkono msimamo wa vuguvugu la mataifa yasiyofungamana na upande wowote kwenye mzozo huo, uliopitishwa katika mkutano mkuu uliofanyika katika mji mkuu wa Kampala mwezi huu.

Ilielezwa kwamba Sebutinde ni moja kati ya majaji wawili kwenye jopo la wanachama 17 waliopiga kura ya kupinga hatua zilizopitishwa na mahakama ya ICJ katika kuiamuru Israel kuchukua hatua kuzuia vitendo vya mauaji ya halaiki wakati ikipambana na wanamgambo wa Hamas katika Ukanda wa Gaza. **DW**

Watoto wakumbwa na hatari ya magonjwa Gaza

GAZA, PALESTINA

SHIRIKA la Umoja wa Mataifa la Kuhudumia Watoto (UNICEF) limesema kutokana na watoto wachanga katika Ukanda wa Gaza kukosa chanjo wako katika hatari ya magonjwa, huku vita vya Israel vikitajwa kudhorotesha zaidi sekta ya afya katika eneo hilo.

Kwa mujibu wa UNICEF, zaidi ya watoto 16,000 wako katika hatari ya kukosa chanjo ya kawaida, ambayo inawaweka kwenye hatari ya magonjwa kama vile surua, nimonia na polio.

Samaheer ambaye ni mmoja wa wauguzi katika ukanda huo alibainisha kwamba kila siku wanapokea kati ya watoto 200 na 250 wanaohitaji chanjo ya haraka na kwamba idadi kubwa ya watoto inakumbwa na tatizo la uhaba wa kinga hizo, wakati huo wa mzozo wa vita.

Aidha, licha ya changamoto zinazotajwa kuwakumba wananchi huko Gaza kutokana na vita, Shirika la Msalaba Mwekundu lilieleza kuwa jeshi la Israel limeendeleza mashambulizi karibu na hospitali ya Al-Amal iliyoko Kusini mwa Gaza.

Shirika hili lilisema vifaru vilifungwa katika hiyo wiki iliyopita, ikiwa ni sehemu ya mashambulizi ya Israel ambayo yalianza kuchukua udhibiti wa Khan Younis, huku Israel ikisema mji huo sasa ndio makao makuu ya kundi la Hamas.

Hata hivyo Shirika la Kutetea Haki za Binadamu lilisema licha ya uamuzi wa Mahakama ya Kimataifa ya Haki (ICJ), Israel inaendelea kuwaua Wapalestina wengi zaidi huko Gaza kama ilivyokuwa kabla ya hukumu.

Shirika lilisema jeshi la Israel liliwaua Wapalestina 373 wakiwamo raia 345 na kuwajeruhi wengine 643 siku mbili baada ya uamuzi juu ya madai ya vitendo vya mauaji ya halaiki.

"Israel pia imeongeza juhudi zake za kuwaua kwa njaa Wapalestina pamoja na kuwafukuza kwa nguvu kutoka kwenye makazi yao katika ukanda huo.

"Kwa kukiuka hukumu ya mahakama ya juu zaidi duniani na kukiuka majukumu yake ya kimataifa, ikiwa ni pamoja na sheria na kanuni za kimataifa, Israel inaendelea kufanya ukiukaji mkubwa ambao ni uhalifu wa kivita na uhalifu dhidi ya ubinadamu, yakiwamo mauaji ya kimbari dhidi ya watu wa Palestina," ilisema taarifa ya shirika hilo.

Katika hatua nyingine ilibainishwa kuwa wawakilishi wa Mamlaka ya Palestina (PA) walikutana na maofisa wa kikanda wa Kiarabu kusikiliza maoni yao kuhusu utawala wa Gaza baada ya vita. Kwa mujibu wa ripoti ya chombo cha habari cha Marekani Axios ikinukuu vyanzo vitatu ambavyo havikutajwa, mkutano huo ulifanyika siku 10 zilizopita na ulihusisha maofisa wakuu wa usalama wa taifa na ujasusi kutoka Saudi Arabia, Misri na Jordan.

Ilielezwa kuwa mazungumzo hayo hayakujumuisha wawakilishi kutoka Marekani au Israel, na kwamba baada ya mkutano huo baadhi ya washiriki waliripotiwa kuwafahamisha maofisa kutoka mataifa hayo mawili.

Maofisa wa Usalama wa Saudia, Misri na Jordan waliripotiwa kumwambia Mkurugenzi wa Huduma ya Ujasusi ya PA, Majed Faraj, kuwa shirika hilo linahitaji kufanyiwa mageuzi ambayo yataliruhusu kutekeleza jukumu la utawala lililohuishwa.

Vile vile Israel ilisema inakataa utawala wa PA na inataka kudumisha utawala wa kijeshi huko Gaza baada ya vita kumalizika.

ALJAZEERA

TODAY | FOR TOMORROW

Imetolewa chini ya kanuni ya 7 na ya 8 ya kanuni za Mabenki na Taasisi za Fedha (Uoneshaji) ya Mwaka 2014.

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 31.12.2023

(KIASI KWA SHILINGI MILIONI)

A. MALI	KAMPUNI ROBO MWAKA YA SASA 31. 12. 2023	KUNDI ROBO MWAKA YA SASA 31. 12. 2023	KAMPUNI ROBO MWAKA ILIYOPITA 31. 09. 2023	KUNDI ROBO MWAKA ILIYOPITA 31. 09. 2023
1. Fedha Taslimu	38,299	72,530	29,739	60,982
2. Salio Katika Benki Kuu ya Tanzania	92,626	181,452	101,336	182,528
3. Uwekezaji Katika Amana za Serikali	415,451	536,000	420,150	502,769
4. Salio Katika Benki Nyingine na Taasisi za Fedha	263,468	494,303	203,418	504,316
5. Hundi na Miamala ya Kushughulikiwa	1,375	3,963	1,590	8,771
6. Miamala Isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	-	-	-	-
7. Bili Zilizoafikiwa	-	-	-	-
8. Dhima za Wateja Zilizokubalika	-	-	-	-
9. Mikopo Iliyotolewa kwa Benki Nyingine	23,145	23,378	68,306	68,423
10. Uwekezaji Katika Amana Nyigine	2,756	2,029	2,787	2,079
11 Mikopo Halisi Iliyopo	972,811	1,525,273	839,371	1,363,911
12. Mali nyingine	68,529	93,725	59,773	85,230
13. Uwekezaji katika Hisa	47,598	2,086	47,594	2,082
14. Akaunti za udhamini	-	-	-	-
15. Mali Zisizohamishika, Mitambo na Vifaa	53,626	76,301	51,644	74,329
16. Mali isiyo ya sasa inayotumiwa	-	457	-	-
17. JUMLA YA MALI	**1,979,685**	**3,011,495**	**1,825,707**	**2,855,421**
B. DHIMA				
18. Amana za Benki na Taasisi za Fedha	285,880	60,308	207,903	137,940
19. Amana za Wateja	1,341,456	2,394,339	1,274,547	2,218,524
20. Dhamana ya Malipo kwa Fedha Taslimu	-	-	-	-
21. Amana Maalumu	9,412	15,123	8,790	13,469
22. Maagizo ya Malipo/Fedha za Kuhamisha	-	-	-	-
23. Hundi na Hawala za Kibenk Zilitolewa	1,022	1,146	1,072	1,247
24. Limbikizo la Kodi na Gharama Zitakazolipwa	10,913	19,093	11,391	16,469
25. Dhima la Tozo kwa Ajili ya Usuluhishi Baina ya benki	-	-	-	-
26. Miamala Isiyoshughulikiwa Baina ya Matawi	-	-	-	-
27. Mapato yaliyoingia ya Kipindi Kijacho na Tozo	2,597	3,393	3,298	5,212
28. Dhima Nyingine	41,095	162,586	40,639	108,529
29. Madeni	41,830	41,830	43,278	43,278
30. JUMLA YA DHIMA	**1,734,205**	**2,697,817**	**1,590,918**	**2,544,663**
31. MALI/(DHIMA) HALISI (17 KUTOA 30)	**245,481**	**313,678**	**234,789**	**310,758**
C. FEDHA ZA WANAHISA				
32. Mtaji wa Hisa Uliolipwa	12,900	12,900	12,900	12,900
33. Akiba ya Mtaji	13,174	26,548	16,243	35,774
34. Mapato Yaliyobakizwa	178,510	199,237	177,304	201,324
35. Faida (Hasara) ya Kipindi Husika	40,896	54,970	28,341	41,978
36. Akaunti Nyingine za Mtaji	-	-	-	-
37. Stahiki ya Wenyehisa Chache	-	20,023	-	18,782
38. JUMLA YA FEDHA ZA WANAHISA	**245,481**	**313,678**	**234,789**	**310,758**
39. Dhima Zisizo Dhahiri	403,364	403,364	403,364	403,364
40. Mikopo Chechefu	54,784	82,861	93,430	122,730
41. Tengo kwa Ajili ya Mikopo Chechefu	37,574	45,520	39,657	47,982
42. Mali Nyingine Chechefu	-	-	-	-
D. BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA				
Uwiano wa Fedha za Wanahisa na Jumla ya Mali	12.40%	10.42%	12.86%	10.88%
Uwiano wa Mikopo Chechefu na Jumla ya Mikopo Ghafi	5.39%	5.26%	10.55%	8.64%
Uwiano wa Mikopo Ghafi na Jumla ya Amana	76.60%	67.16%	73.19%	67.01%
Uwiano wa Mikopo Halisi na Jumla ya Mali Halisi	49.14%	50.65%	45.98%	47.77%
Uwiano wa Mali Zinazozalisha na Jumla ya Mali	87.15%	85.77%	86.63%	85.58%
Ongezeko la Amana	31.66%	31.88%	25.10%	22.20%
Ongezeko la Mali	24.24%	26.89%	14.57%	19.69%

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 31.12.2023

(KIASI KWA SHILINGI MILIONI)

	KAMPUNI ROBO YA MWAKA YA SASA 31. 12. 2023	KUNDI ROBO YA MWAKA YA SASA 31. 12. 2023	KAMPUNI ROBO YA MWAKA LINGANISHI (MWAKA ULIOPITA) 31. 12. 2022	KUNDI ROBO YA MWAKA LINGANISHI (MWAKA ULIOPITA) 31. 12. 2022	KAMPUNI LIMBIKIZO LA MWAKA WA SASA 31. 12. 2023	KUNDI LIMBIKIZO LA MWAKA WA SASA 31. 12. 2023	KAMPUNI LIMBIKIZO LA MWAKA LINGANISHI (MWAKA ULIOPITA) 31. 12 2022	KUNDI LIMBIKIZO LA MWAKA LINGANISHI (MWAKA ULIOPITA) 31. 12. 2022
1. Mapato ya Riba	37,914	110,469	32,512	46,395	135,141	199,914	121,166	179,632
2. Gharama za Riba	(13,082)	(29,876)	(8,981)	(10,456)	(44,342)	(53,085)	(37,482)	(42,001)
3. Mapato Halisi ya Riba (1kutoa 2)	24,832	80,593	23,531	35,939	90,799	146,829	83,684	137,631
4. Madeni Viza Yaliyofutwa	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Punguzo/Ongezeko la tengo katika Mikopo	3,273	1,479	(1,253)	(2,575)	2,441	(543)	(27,417)	(32,315)
6. Mapato Yasiyo ya Riba:	**26,537**	**59,157**	**10,095**	**19,332**	**77,430**	**104,469**	**74,380**	**99,076**
6.1 Faida /(Hasara) Zitokanazo na Miamala ya Fedha za Kigeni	9,746	26,940	2,703	4,910	35,091	43,230	16,969	25,307
6.2 Ada na Kamisheni	7,750	30,806	6,212	12,680	28,138	56,094	19,051	35,744
6.3 Gawio	10,144	40	(500)	(500)	10,184	40	3,590	61
6.4 Mapato Mengine	(1,103)	1,371	1,680	2,242	4,018	5,105	34,770	37,964
7. Gharama Zisizo za Riba:	**(33,645)**	**(85,625)**	**(23,636)**	(37,543)	(103,829)	(158,575)	(86,849)	(136,584)
7.1 Mishahara na Mafao	(13,636)	(39,387)	(11,167)	(16,854)	(47,444)	(73,218)	(40,282)	(61,915)
7.2 Ada na Kamisheni	-	(642)	-	(321)	(62)	(1,199)	(52)	(52)
7.3 Gharama Nyingine	(20,009)	(45,596)	(12,469)	(20,368)	(56,323)	(84,159)	(46,515)	(74,617)
8. Faida /(Hasara) ya Uendeshaji	**20,997**	**55,603**	**8,736**	**15,153**	**66,842**	**92,179**	**43,798**	**67,808**
9. Tengo la Kodi ya Mapato	(8,442)	(22,493)	(3,380)	(6,131)	(25,946)	(36,974)	(15,807)	(23,715)
10. Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	**12,555**	**33,110**	**5,356**	**9,022**	**40,896**	**55,205**	**27,991**	**44,093**
11. Mapato Mengine Yaliyojumuishwa (bainisha)	(1,863)	(3,855)	(216)	(2,377)	(5,914)	(3,855)	11,663	8,913
12. Jumla ya Faida (Hasara) iliyojumuishwa kwa mwaka	10,692	29,255	5,141	6,645	34,982	51,350	39,654	53,006
13. Idadi ya Waajiriwa	703	1,100	602	968	639	1,105	602	968
14. Mapato kwa Hisa	3,170	4,279	2,371	3,821	3,170	4,279	2,170	3,301
15. Idadi ya Matawi	30	46	30	46	30	46	30	46
BAADHI YA VIASHIRIO VYA HALI YA KIFEDHA								
(i) Uwiano wa Faida Kabla ya Kodi na Wastani wa Mali	2.8%	4.9%	1.4%	1.6%	2.3%	2.0%	1.8%	2.2%
(ii) Uwiano wa Faida baada ya Kodi na Wastani wa Fedha za Wanahisa	22.0%	45.8%	11.0%	15.2%	17.9%	19.1%	14.3%	20.7%
(iii) Uwiano wa Matumizi Yasiyo ya Riba na Mapato Ghafi	56.2%	58.8%	52.7%	55.2%	56.2%	58.8%	63.1%	61.9%
(iv) Uwiano wa Mapato Halisi ya Riba na Wastani wa mali zinazoisha	7.5%	16.2%	8.3%	8.6%	6.8%	7.4%	1.8%	1.9%

Kabla ya Kodi
YoY 36.0% — 92.20 Bilioni

Mapato Halisi ya Riba
YoY 6.7% — 146.80 Bilioni

Amana za Wateja
YoY 32.60% — 2.4 Trilioni

Fedha za Wanahisa
YoY 23.90% — 291 Bilioni

Mikopo
YoY 22.40% — 1.53 Trilioni

Jumla ya Mali
YoY 25.94% — 3.0 Trilioni

TAARIFA YA MTIRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO/MWAKA ULIOISHIA 31.03.2023

(KIASI KWA SHILINGI MILIONI)

	KAMPUNI ROBO YA MWAKA SASA 31. 12. 2023	KUNDI ROBO YA MWAKA SASA 31. 12. 2023	KAMPUNI ROBO MWAKA ILIYOPITA 30.09. 2023	KUNDI ROBO MWAKA ILIYOPITA 30.09. 2023	KAMPUNI LIMBIKIZO LA MWAKA WA SASA 31.12. 2023	KUNDI LIMBIKIZO LA MWAKA WA SASA 31.12. 2023	KAMPUNI LIMBIKIZO LA MWAKA LINGANISHI 31.12.2022	KUNDI LIMBIKIZO LA MWAKA LINGANISHI 31.12.2022
I Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uendeshaji:								
Mapato/(Hasara) Halisi	**20,997**	**55,603**	**19,017**	**29,228**	**66,842**	**92,179**	**43,798**	**67,808**
Marekebisho kwa Ajili ya:								
-Hasara Katika Mali	3,273	1,479	(2,111)	(3,582)	2,441	(543)	(22,363)	(17,337)
-Kushuka kwa Thamani na upungufu wa madeni	5,457	7,376	2,831	5,704	13,107	20,630	-	-
-Badiliko Halisi Katika Mikopo	(133,440)	(161,361)	(41,242)	(80,610)	(210,103)	(277,512)	(70,183)	(102,177)
-Faida/Hasara Kwenye Mauzo ya Mali	-	-	-	-	-	-	(5)	(261)
-Net Gain/Loss on disposal of AFS	-	-	-	-	-	-	-	-
-Mabadiliko Halisi Katika Amana	145,508	99,840	217,887	329,697	367,783	442,703	184,623	241,296
-Mabadiliko Halisi Katika Amana za Muda Mfupi zilizoafikiwa	-	-	-	-	-	-	-	-
-Mabadiliko Halisi Katika Dhima Nyingine	2,517	51,520	27,156	75,941	28,077	41,812	22,976	14,402
-Mabadiliko Halisi Katika Mali Nyingine	(32,600)	(75,947)	(38,972)	(45,088)	(200,864)	(344,245)	6,829	12,381
-Non-current assets held for sale	-	-	-	-	-	-	-	(10)
-Kodi Iliyolipwa	(3,241)	(3,241)	(3,241)	(3,241)	(12,964)	(12,964)	(17,739)	(23,392)
-Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-	-	-	(130,168)	(170,170)
Fedha Halisi zilizotolewa (zilizotumika) kwa shughuli za uendeshaji	**8,471**	**(24,730)**	**181,325**	**308,048**	**54,318**	**(37,940)**	**17,768**	**22,540**
II Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Uwekezaji:								
Gawio Lililopokewa	-	-	-	-	-	-	29	(29)
Ununuzi wa Mali za Kudumu	-	-	(2,436)	(2,436)	(9,291)	(9,291)	(8,956)	(16,319)
Mapato Kutokana na Mauzo ya Mali za Kudumu	-	-	-	-	-	-	30	4,702
Ununuzi wa Amana Zisizoshughulikiwa na Mawakala	4,729	(33,181)	(36,029)	(43,192)	(11,218)	9,929	-	-
Mapato Kutokana na Mauzo ya Amana Zisizoshughulikiwana Mawakala	-	-	-	-	-	-	-	-
Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-	-	-	(3,833)	(126)
Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Uwekezaji	**4,729**	**(33,181)**	**(38,465)**	**(45,628)**	**(20,509)**	**638**	**(12,730)**	**(11,772)**
III Mtiririko wa Fedha Kutokana na Shughuli za Kifedha:								
Ulipaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-	-	-	(29,872)	(29,872)
Mapato Kutokana na Utoaji wa Madeni ya Muda Mrefu	-	-	-	-	-	-	9,144	9,144
Mapato Kutokana na Utoaji wa Mtaji wa Hisa	-	-	-	-	-	-	-	-
Gawio Lililolipwa kwa Fedha Taslimu	-	-	-	-	-	-	-	-
Mabadiliko Halisi Katika Madeni Mengine	(1,447)	(1,447)	(8,203)	(8,203)	(22,057)	(22,057)	-	-
Mengineyo (bainisha)	-	-	-	-	-	-	(5,069)	(1,110)
Fedha Halisi Zilizotolewa (zilizotumika) kwa Shughuli za Kifedha	**(1,447)**	**(1,447)**	**(8,203)**	**(8,203)**	**(22,057)**	**(22,057)**	**(25,797)**	**(21,838)**
IV Fedha Taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu:								
Ongezeko / Punguzo Halisi Katika Fedha taslimu na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu	11,753	(59,358)	134,657	254,217	11,753	59,358	(20,759)	(11,070)
Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwanzoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	326,474	682,154	191,817	427,937	326,474	682,154	200,382	410,493
Fedha na Mali Zinazofanana na Fedha Taslimu Mwishoni mwa Robo Mwaka/Mwaka	338,227	622,795	326,474	682,154	338,227	622,795	179,623	399,423

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA KIPINDI KINACHOISHIA 31.03.2023

(KIASI KWA SHILINGI MILIONI)

KAMPUNI	Mtaji wa Hisa	Mapato Yaliyobakizwa	Ziada ya Kisheria	Tengo la Ziada ya Jumla	Mengineyo (bainisha)	Jumla
Mwaka wa sasa						
Salio la mwanzo wa mwaka	**12,900**	**178,943**	**6,433**	**4**	**12,217**	**210,497**
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	40,896	-	-	-	40,896
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	(5,914)	(5,914)
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	(434)	434	-	-	-
Tengo la Ziada ya Jumla	-	-	-	-	-	-
Mengineyo	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	**12,900**	**219,406**	**6,867**	**4**	**6,303**	**245,481**
Mwaka Uliopita Salio la mwanzo wa mwaka	**12,900**	**134,831**	**22,554**	**4**	**554**	**170,843**
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	27,991	-	-	-	27,991
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	-	11,663	11,663
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	16,121	(16,121)	-	-	-
Tengo la Ziada ya Jumla	-	-	-	-	-	-
Mengineyo	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	**12,900**	**178,943**	**6,433**	**4**	**12,217**	**210,497**

KUNDI	Mtaji wa Hisa	Mapato Yaliyobakizwa	Ziada ya Kisheria	Tengo la Ziada ya Jumla na Mengineyo	Maslahi Yasiyodhibiti	Jumla
Mwaka wa sasa Salio la mwanzo wa mwaka	**12,900**	**196,252**	**14,177**	**21,373**	**19,788**	**264,490**
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	54,970	-	-	235	55,205
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	(6,017)	-	(6,017)
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	2,985	(2,985)	-	-	-
Tengo la Ziada ya Jumla	-	-	-	-	-	-
Mengineyo	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	**12,900**	**254,207**	**11,192**	**15,356**	**20,023**	**313,678**
Mwaka Uliopita Salio la mwanzo wa mwaka	**12,900**	**142,574**	**25,844**	**11,874**	**10,823**	**204,015**
Faida / (Hasara) Halisi Baada ya Kodi ya Mapato	-	42,589	-	-	1,504	44,093
Mapato mengine yaliyojumuishwa	-	-	-	8,921	(8)	8,913
Miamala na wanahisa	-	-	-	-	-	-
Gawio lililolipwa	-	-	-	-	-	-
Ziada ya Kisheria	-	11,667	(11,667)	-	-	-
Tengo la Ziada ya Jumla	-	(578)	-	578	-	-
Mengineyo	-	-	-	-	-	-
Salio la mwisho wa mwaka	**12,900**	**196,252**	**14,177**	**21,373**	**19,788**	**264,490**

MALIZA KIRAHISI KIDIGITALI

Malipo ya Serikali | Nunua LUKU | Lipia Bili ya Maji | Lipia manunuzi Supermarket | Lipia Hoteli

JINA NA CHEO	SAINI	TAREHE
JAFFARI MATUNDU **OFISA MTENDAJI MKUU**	....	29. 01. 2024
SHANI KINSWAGA **MKUU WA FEDHA**	....	29. 01. 2024
COLMAN RIWA **MKAGUZI MKUU WA NDANI**	....	29. 01. 2024

Sisi, tuliotajwa hapo chini, wajumbe wa bodi ya wakurugenzi, tunathibitisha usahihi wa taarifa za hapo juu, tunatamka kwamba tumezitathmini taarifa hizi, na kwa uelewa na imani yetu kubwa zimeandaliwa kulingana na Viwango vya Kimataifa vya Uwasilishaji wa Taarifa za Fedha na matakwa ya Sheria ya Benki na Taasisi za Fedha ya mwaka 2006, na zinaonesha hali halisi.

JINA NA CHEO	SAINI	TAREHE
SAID ALLY MWEMA **MWENYEKITI**	....	29. 01. 2024
YOGESH MANEK **MKURUGENZI**	....	29. 01. 2024

For more details call 080 078 0111 or visit www.eximbank.co.tz

EXIM BANK Innovation is life

EXIM BANK (TANZANIA) LIMITED MINIMUM DISCLOSURE OF THE BANK CHARGES AND FEES FOR THE QUARTER ENDED 31ST DECEMBER 2023.

SAVINGS ACCOUNT	TZS	FCY
Minimum Balance		
Faida Savings Account	5,000	50
Nyota Junior Savings Plan	10,000	40
Mzalendo Account	Free	N/A
Haba na Haba Account	50,000	N/A
Haba na Haba Plus Account	10,000,000	N/A
Salary Account	Free	N/A
Student Account	Free	N/A
Supa Woman Account	10,000	N/A
Serengeti Diaspora Account	100,000	100
Monthly maintenance fee		
Faida Savings Account	4,000	6
Nyota Junior Savings Plan	Free	Free
Mzalendo Account	Free	N/A
Haba na Haba Account	Free	N/A
Haba na Haba Plus Account	Free	N/A
Salary Account	2,000	4
Student Account	Free	N/A
Supa Woman Account	1,180	1
Serengeti Diaspora Account	Free	Free
Other Services		
E - Statement	Free	Free
Statement Per Month (All Accounts)	2,000	1
Withdraw over the counter	3,500	1.14% of the amount, Min 5.9
Cash Deposit at Branch (Small Denomination)	N/A	7%, Min 5.9 for Small Denominations (1,5,10,20)
Coin Deposit Fee	1.2% of the amount, Min 3,540	N/A
Minimum Balance Recovery (Exclude Mzalendo and Salary Accounts)	700	3
Banker's Cheque	15,000	15
100 leaves	60,000	36
50 leaves	42,000	24
Dormant Account Activation	Free	Free
Closing Account	Free	Free
CURRENT ACCOUNT		
Minimum balance		
Business Current Account	100,000	100
Sole Proprietor Current Account	50,000	50
Wajasiriamali Current Account	10,000	10
Serengeti Diaspora Account	100,000	100
Monthly Ledger Fee		
Business Current Account	18,000	15
Sole Proprietor Current Account	10,000	10
Wajasiriamali Current Account	5,000	2.5
Serengeti Diaspora Account	5,000	2
Other Services		
E - Statement	Free	Free
Statement Per Month (All Accounts)	2,000	1
Withdraw over the counter	1,200	1.14% of the amount, Min 5.9
Cash Deposit at Branch (Small Denomination)	N/A	7%, Min 5.9 for Small Denominations (1,5,10,20)
Coin Deposit Fee	1.2% of the amount, Min 3,540	N/A
Counter Cheque Leaf	10,000	5
100 leaves	60,000	36
50 leaves	42,000	24
Unpaid Cheque	30,000	30
Inward Cheque Clearing	150	0.5
Cash payment to third party	Free	Free
Stop payment order	42,000	42
Stop/Unblock Cheque Book	15,000	15
Stop/Unblock Cheque Leaf	10,000	10
Letter of Introduction	5,000	2.5
Salary Processing Fees within the Bank (Per Entry)	500	0.5
Standing Order within the Bank	Free	Free
Standing Order to other Banks (Set Up Fees)	10,000	5
Certificate of Balance	15,000	15
School Fees Deposit	Free	Free
TRA collection	Free	N/A
TRA collection (Institution with no Exim account)	10,000	5
Banker's Cheque	15,000	15
Dormant Account Activation	Free	Free
Account Closing	Free	Free
EFT CHARGES		
Outward Transfer	1416	N/A
Inward Transfer	N/A	N/A
TISS		
Outward Transfer	11,800	5.09
Inward Transfer	Free	Free
BULK PAYMENT		
To Mobile Wallet per Entry	1,180	N/A

TELEGRAPHIC TRANSFERS	TZS	FCY
USD	N/A	60$ (SHA) and 90$ (OUR)
GBP	N/A	42£ (SHA) and 60£ (OUR)
EUR	N/A	42€ (SHA) and 60€ (OUR)
ZAR	N/A	60$ (SHA) and 90$ (OUR)
INR up to 10,000	N/A	8$ (SHA) and 10$ (OUR)
INR above 10,000	N/A	15$ (SHA) and 20$ (OUR)
TT up to 10,000	N/A	6
TT above 10,000	N/A	12
Amendments for TTs	N/A	60
Return of funds	N/A	30
DEBIT CARDS		
Balance Inquiry	240	1
Balance Inquiry from other Banks (off us)	750	N/A
Min Statement	500	N/A
Atm withdrawal within the same bank (on us)	1,300	1
Atm withdrawal from other banks (off us)	3,540	2
Atm withdrawal at other Bank's Atm outside the country	7,000	4
Atm withdrawal with insufficient fund	240	1
PIN Regeneration	6,600	N/A
Card Replacement	10,000	5
Card Replacement (Preferred Cards)	19,000	10
Card Renewal	10,000	5
Card Issuance	5,000	2.5
Card Issuance (Preferred Cards)	10,000	5
Other Cards	2,000	2
Mzalendo Account	1,000	N/A
Student Accounts	1,000	N/A
Collection of Debit Card at non-domicile Branch	20,000	10
PREPAID CARDS		
Card Issuance Fee	11,800	N/A
Balance Inquiry	240	N/A
Min Statement	500	N/A
Atm withdrawal within the same bank (on us)	1,300	N/A
Atm withdrawal from other banks (off us)	3,540	N/A
Atm withdrawal at other Bank's Atm outside the country	7,000	N/A
MOBILE BANKING		
Utility Payment Fee (LUKU)	1.1% of the amount	N/A
Transaction Alert	Free	N/A
Balance Inquiry	300	N/A
Min Statement	300	N/A
1000 - 9,999	1,200	N/A
10,000 - 49,999	1,500	N/A
50,000 - 99,999	2,900	N/A
100,000 - 299,999	3,900	N/A
300,000 - 599,999	4,900	N/A
600,000 - 999,999	8,500	N/A
1,000,000 - 2,999,999	9,500	N/A
3,000,000 - 5,000,000	10,500	N/A
DEPOSIT LOCKER		
Small	180,000 pa	N/A
Medium	270,000 pa	N/A
Large	720,000 pa	N/A
Extra Large	840,000 pa	N/A
INTERNET BANKING		
Individual/ Joint Customers	Free	Free
Corporate and Business Banking Customers	Free	Free
TRADE FINANCE		
LC Opening / Credit Issuance	N/A	0.75% p.a (Negotiable for large amounts) Min $300
LC Advising commission (no cash covered)	N/A	Internal Customer $120, Extenal Customer $200
LC Amendments	N/A	120
Swift charges	N/A	120
LC Cancellation	N/A	120
Discripancy Fee	N/A	120
Guarantees Opening	0.75% p.q, Min 300,000 (Nogiatible for large Amount)	0.75% p.q, Min $150 or (Negotiable for large Amount)
LC Advising commission (no cash covered)	N/A	Internal Customer $120, Extenal Customer $200
LC Amendments	N/A	120
Swift charges	N/A	120
Handling Charge	N/A	120
LC Cancellation	N/A	120
Discripancy Fee	N/A	120
Courier Charges	N/A	50
Shipping Guarantee/Indemnity	N/A	200
Release of Document/ Transfer to other Bank	N/A	100
Import Bills for Collection	N/A	0.4% minimum 120
Availisation for Import Bills	N/A	0.5% minimum 300
Export Bill for Collection	N/A	0.4% minimum 120
Export Bill (Discounting/ Negotiation)	N/A	0.7% of amount + 11% p.a interest till maturity
Debt Registration with BOT (DRN)	N/A	180
Foreign Cheques for Collection	N/A	150
Courier charges	N/A	50

LENDING RATES	TZS	FCY
Base or Prime Lending Rates	Market Dependent	Market Dependent
Processing/ Arrangement/ Appraisal fee	1.5%, Min 500,000	1.5%, Min 250
Early Repayment	0.05	0.05
Temporary Overdraft Processing Fee	2.5%, Min 100,000	2.5%, Min 75
Unauthorized overdrawn	7% above the normal interest rate	4% above the normal interest rate
Processing/ Arrangement/ Appraisal fee	1.5%, Min 400,000	1.5%, Min 150
Early Repayment	0.05	0.05
Unpaid loan instalment	7% above the normal interest rate	4% above the normal interest rate
Processing/ Arrangement/ Appraisal fee	2%, Min 50,000	2%, Min 50
Early Repayment	0.05	0.05
Restructuring	0.0112	0.0112
Enhancing	0.0112	0.0112
Life Insurance	0.0077	0.0077
Fire Insurance	0.005	0.005

CREDIT CARDS	
Joining fee	VISA CLASSIC-Tzs 36,000 VISA GOLD-Tzs 36,000 VISA PLATINUM-Tzs 36,000 MASTERCARD CLASSIC-Tzs 36,000 MASTERCARD GOLD-Tzs 36,000 MASTERCARD GOLD USD-$20
Membership fee	VISA CLASSIC-Tzs 72,000 VISA GOLD-Tzs 150,000 VISA PLATINUM-Tzs 210,000 MASTERCARD CLASSIC-Tzs 72,000 MASTERCARD GOLD-Tzs 150,000 MASTERCARD GOLD USD-$100
Add on fee	VISA CLASSIC-Tzs 36,000 VISA GOLD-Tzs 75,000 VISA PLATINUM-Tzs 105,000 MASTERCARD CLASSIC-Tzs 36,000 MASTERCARD GOLD-Tzs 75,000 MASTERCARD GOLD USD-$50
Joining fee - Add on	NIL
Int. rate per month	VISA CLASSIC-3.5% VISA GOLD-3.5% VISA PLATINUM-3.5% MASTERCARD CLASSIC-3.5% MASTERCARD GOLD-3.5% MASTERCARD GOLD USD-3.5%
Late Payment Fee	VISA CLASSIC-Tzs 12,000 VISA GOLD-Tzs 12,000 VISA PLATINUM-Tzs 12,000 MASTERCARD CLASSIC-Tzs 12,000 MASTERCARD GOLD-Tzs 12,000 MASTERCARD GOLD USD-$ 2 Plus 1.5% of Total Outstanding
Cash advance	VISA CLASSIC-3.5% of the amount or Tzs 3,600 which ever is higher VISA GOLD-3.5% of the amount or Tzs 3,600 which ever is higher VISA PLATINUM-3.5% of the amount or Tzs 3,600 which ever is higher MASTERCARD CLASSIC-3.5% of the amount or Tzs 3,600 which ever is higher MASTERCARD GOLD-3.5% of the amount or Tzs 3,600 which ever is higher MASTERCARD GOLD USD-1% of withdrawal, Min 2/-
Over limit fee	VISA CLASSIC-2.5% of excess over credit limit or Tzs 14,000 which ever is minimum VISA GOLD-2.5% of excess over credit limit or Tzs 14,000 which ever is minimum VISA PLATINUM-2.5% of excess over credit limit or Tzs 14,000 which ever is minimum MASTERCARD CLASSIC-2.5% of excess over credit limit or Tzs 14,000 which ever is minimum MASTERCARD GOLD-2.5% of excess over credit limit or Tzs 14,000 which ever is minimum MASTERCARD GOLD USD-0.5% Of Over Limit Amount, Min 10/-
Chargeback fee	VISA CLASSIC-Tzs 36,000 VISA GOLD-Tzs 36,000 VISA PLATINUM-Tzs 36,000 MASTERCARD CLASSIC-Tzs 36,000 MASTERCARD GOLD-Tzs 36,000 MASTERCARD GOLD USD-$15
PIN Regeneration	VISA CLASSIC-Tzs 12,000 VISA GOLD-Tzs 12,000 VISA PLATINUM-Tzs 12,000 MASTERCARD CLASSIC-Tzs 12,000 MASTERCARD GOLD-Tzs 12,000 MASTERCARD GOLD USD-$5
Card Replacement	VISA CLASSIC-Tzs 36,000 VISA GOLD-Tzs 36,000 VISA PLATINUM-Tzs 36,000 MASTERCARD CLASSIC-Tzs 36,000 MASTERCARD GOLD-Tzs 36,000 MASTERCARD GOLD USD-$20
Cross Currency Mark-up Fee	VISA CLASSIC-4% VISA GOLD-Tzs 4% VISA PLATINUM-4% MASTERCARD CLASSIC-4% MASTERCARD GOLD-4% MASTERCARD GOLD USD-4%
Cross Currency Mark up is 4% on international transactions	

TZS FIXED DEPOSIT RATES (% p.a.)					
Amount	30 - less than 90 days	90 days and < 180 days	180 days and < 1 yr	1 yr and < 2 yrs	2 years and above
<100m	1.95%	2.85%	3.00%	3.85%	7.50%
100m-500m	2.15%	3.00%	3.50%	4.75%	8.00%
500m-1bn	2.50%	3.30%	4.25%	5.75%	8.50%
1bn and above	2.75%	3.50%	4.75%	6.50%	9.00%
USD FIXED DEPOSIT RATES (% p.a.)					
Amount	30 - less than 90 days	90 days and < 180 days	180 days and < 1 yr	1 yr and < 2 yrs	2 years and above
<100k	0.50%	1.00%	1.50%	2.00%	2.50%
100k-500k	0.75%	1.50%	1.75%	2.50%	3.25%
500k-1m	1.50%	1.75%	2.00%	2.75%	3.50%
1m and above	1.75%	2.00%	2.50%	3.00%	3.75%

LOANS	
(a) Processing/Arrangement/Appraisal fee	2.70%
(i) Personal loans	13% - 19% TZS 10% USD
(ii) Overdrafts	19% Tzs and 10% USD
(iii) Mortgage finance	15%Tzs and TZS 10% USD
(iv) Asset finance	19%Tzs and 11%USD
(b) Unpaid loan instalment	27%pa for local curreny and 14.5.% p.a for USD
(c) Early repayment	5% pa for mortgage loan vs 5% pa for personal and vehicle loan
(d) Valuation fees	As per Valuer
(e) Other	N/A

"The Bank was penalized **Tsh 50.94 million** for failure to comply with the BOT recruitment regulations and guideline on note sorting and counting for the quarter ended **31st December 2023**. We, the undersigned have examined the above information and hereby declare that the information is true and correct to the best of our knowledge and information."

NAME AND TITLE	SIGNATURE	DATE
JAFFARI MATUNDU **CHIEF EXECUTIVE OFFICER**	....	29TH JAN 2024
SHANI KINSWAGA **CHIEF FINANCE OFFICER**	....	29TH JAN 2024
COLMAN RIWA **CHIEF INTERNAL AUDITOR**	....	29TH JAN 2024

EXIM AT WORK TODAY FOR TOMORROW

EXIM BANK
Innovation is life

MPASI AUONA UBINGWA AFCON KWA DR CONGO

ABIDJAN, Ivory Coast

GOLIKIPA wa Jamhuri ya Kidemokrasia ya Congo, Lionel Mpasi, anatumai nchi yake itarudia mafanikio yao katika mashindano ya Wachezaji wa Ndani (CHAN) 2009 kwa kutwaa ubingwa kwenye Fainali za Mataifa Afrika (Afcon), nchini Ivory Coast.

Mpasi alifunga penalti ya ushindi na kuisaidia Congo kuiondoa Misri kwenye Afcon hatua ya 16 bora Jumapili.

Kipa huyo tayari analinganisha mbio zao katika Afcon sawa na mafanikio yao ya CHAN nchini hapa miaka 15 iliyopita.

"Tayari tutapumzika vizuri na kisha tutaichukua mechi baada ya mechi. Haya yote bila kusahau kwamba DR Congo ilishinda taji la mataifa ya Afrika nchini Ivory Coast (CHAN mwaka 2009). Labda hiyo ni ishara," alisema.

Kipa huyo alieleza jinsi alivyomzuia Gabaski kufunga penalti yake na mbinu nyuma ya penalti yake ya ushindi.

"Nilijaribu kuwa mtulivu. Nilijaribu kumvuruga Gabaski kwenye shuti lake na nikafaulu. Baada ya hapo, nilijikita katika kuweka mbinu yangu sawa," alisema kipa huyo wa DR Congo.

Mpasi alisema amekumbuka shuti alilokosa akiwa mazoezini na kujaribu kufanya vizuri zaidi.

"Kabla ya kupiga shuti lile, nilifikiria jinsi nilivyokosa nikiwa mazoezi, lakini usiku wa leo (juzi), ilifanya kazi," alibainisha.

Diakite: Ushindi wa Guinea ni wa kihistoria

ABIDJAN, Ivory Coast

IBRAHIM Diakite amesema ushindi wa Guinea wa bao 1-0 dhidi ya Equatorial Guinea kwenye hatua ya 16 bora ya michuano ya Mataifa ya Afrika (Afcon), ni wa kihistoria.

Diakite mchezaji ambaye aliibuka kuwa nyota wa mchezo huo alipiga krosi ambayo ilileta bao lililofungwa na Mohamed Bayo mwishoni mwa muda wa nyongeza na kuwawezesha Guinea kutinga robo fainali ya michuano hiyo, Jumapili.

Akizungumza na waandishi wa habari baada ya mechi hiyo, mchezaji huyo alipongeza ushindi wa kihistoria, hasa ikiwa ni mara ya kwanza tangu mwaka 1976, kushinda katika hatua ya mtoano ya Kombe la Mataifa ya Afrika, Afcon.

"Ushindi huu ni wa kihistoria, hakuna aliyefanikiwa kufanya hivyo katika historia. Ushindi huu ni wa watu ambao wameteseka kwa muda mrefu," alisema.

Mshambulizi huyo wa klabu ya Le Havre sasa ana ndoto ya kwenda mbali zaidi.

"Tuna furaha sana; ilikuwa ngumu, na tuliweza kushikilia hadi mwisho. Natumaini tutaendelea hivi hadi mwisho," aliongeza.

"Tulikuwa na kipindi kigumu cha kwanza, hatukuweza kuendeleza mchezo wetu. Kocha alituambia tuendelee kusukuma kwa sababu mapema au baadaye, kutakuwa na nafasi na ndivyo tuliweza kufanya.

Pia alipongeza juhudi za wachezaji wenzake ambao kwa mtazamo wake, wote walikuwa wazuri kwenye mechi hiyo.

"Timu nzima inaweza kuwa na taji la mchezaji bora wa mechi. Kila mtu alikuwa mzuri sana, lakini cha muhimu zaidi ni kwamba tumefuzu," alisema na kubainisha kwamba tuzo hiyo ameitoa kwa mama yake.

Klopp ni baba wa jiji zima - Jones

LIVERPOOL, England

KIUNGO wa kati wa Liverpool, Curtis Jones, amesema uamuzi wa Jurgen Klopp kujiuzulu kama kocha mwishoni mwa msimu huu ni "habari za kusikitisha" na akamtaja kocha huyo mwenye umri wa miaka 56, kama "baba wa jiji zima" baada ya mechi ya Jumapili ya raundi ya nne ya Kombe la FA ambapo waliibuka na ushindi wa mabao 5-2 dhidi ya Norwich City.

Jones alitangulia kuifungia timu ya Klopp baada ya dakika 16 dhidi ya timu hiyo ya Championship, ambao walisawazisha dakika sita baadaye kupitia kwa Ben Gibson kabla ya kuruhusu mabao mengine ya Darwin Nunez, Diogo Jota, Virgil van Dijk na Ryan Gravenberch. Borja Sainz alifunga la pili la Norwich.

Jones, ambaye amekuwa mchezaji muhimu chini ya Klopp msimu huu, alisema kuwa uamuzi wa mshtuko wa kocha huyo kuondoka katika klabu hiyo umeifanya timu hiyo kudhamiria zaidi kufikia mafanikio msimu huu.

"Mfumo wa akili ni sawa, kitu pekee ambacho kimebadilika ni kwamba tunataka kushinda zaidi," alisema Jones akiiambia ESPN.

"Tulikuwa na malengo yetu mwanzoni mwa msimu na hiyo ilikuwa ni kuondoka na mataji yote manne ambayo tuko ndani.

"Lakini sasa habari zimetoka (kuhusu Klopp), tuna njaa zaidi kama timu.

"Ningesema kwamba yeye (Klopp) ndiye baba wa jiji lote, kwa hiyo bila shaka ni habari za kusikitisha. Ndivyo ilivyo.

"Yeye ni mtu na ni chaguo, lakini tunapaswa kuheshimu hilo pia na kuendelea na safari yetu."

Licha ya ukubwa wa habari za mipango ya Klopp kuondoka, hali ya hewa ya Anfield kwa kiasi kikubwa ilishuka wakati wa mchezo.

Klopp alisema anataka mashabiki waoneshe msaada wao kwa timu badala ya kuimba juu yake wanapotafuta mafanikio katika mashindano manne.

"Ilikuwa nzuri kwa mashabiki kunionesha upendo wao na tunahitaji mazingira uwanjani," Klopp alisema baada ya mchezo huo. "Tunahitaji umati na wasifikirie juu ya kocha.

"Nimeipata, inatia moyo sana, lazima nihakikishe kuwa siingii upande huo. Nilisema sio lazima wafanye kwa sababu najua uhusiano wetu tayari. Katika michezo, tunahitaji kuwa wapiganaji na si kumshangilia mzee kwenye mistari ya pembeni.

"Tunahitaji kuisahau kwa muda na kwenda kwa kila mpinzani kama wazimu na ndivyo tunataka kufanya na nafasi inayofuata ni Jumatano dhidi ya Chelsea."

HABARI MICHEZO

BACCA AFICHUA KILICHOIUA TAIFA STARS FAINALI ZA AFCON

Na Adam Fungamwango

BEKI wa Timu ya Taifa ya Tanzania, Ibrahim Hamad 'Bacca', amesema kilichoiondosha Taifa Stars kwenye Fainali za Mataifa ya Afrika (AFCON), zinazoendelea nchini Ivory Coast ni kushindwa kutengeneza nafasi nyingi na kuzitumia.

Akizungumza kwenye Uwanja Ndege wa Kimataifa wa Julius Nyerere, Dar es Salaam, wakati timu hiyo ilipowasili usiku mnene wa kumkia jana, Bacca alisema iwapo wangekuwa wanatengeneza nafasi nyingi na kuzitumia, wangekuwa wanaendelea kuishi nchini Ivory Coast.

„Kitu kilichotunyima nafasi ya kusonga mbele ni kutengeneza na kutumia nafasi tu, hatukuwa tunatengeneza nafasi nyingi za kufunga na hata tukitengeneza hizo chache hatuzitumii, hilo tu, vingine vyote vilivyobaki ni vya kimichezo tu, tulikosea sehemu ndogo na wenzetu wakatuhukumu," alisema beki huyo anayeichezea Yanga.

Hata hivyo, alisema yeye na wachezaji wenzake wote waliokwenda huko wamejifunza vitu vingine ambapo vimekuwa chachu kwao na kuahidi kuvifanyia kazi, hivyo kama wakirejea tena kwa mara nyingine watafanya vema zaidi.

„Tunashukuru wachezaji wote tulioenda tumerejea salama, tumejifunza vingi na tumeona mengi, tunatoa ahadi kwa wananchi na wapenzi wa mpira kuwa tutafanya vizuri mbele ya safari, hatuendi tena kama hivi, tutakuwa tumeshajua wapi tulijikwaa," alisema.

Alisema ushindani mwaka huu ulikuwa mkubwa sana, lakini wamejitahidi kadri ya uwezo wao kiasi kwamba hata kama wametolewa si kwa aibu kama baadhi ya nchi. „Ushindani ulikuwa mkubwa kwa sababu ni mashindano makubwa kwetu Afrika, na mwaka huu timu nyingi zimejiandaa vizuri sana na wachezaji waliokuwa wanacheza michuano hiyo ni wakubwa na ndiyo maana mliona mechi zote za makundi yote ni ngumu," alisema mchezaji huyo ambaye huchezea Zanzibar Heroes.

Kuhusu kiwango chake kuwa gumzo kwenye michuano hiyo, alisema yeye kama Mtanzania ilikuwa ni lazima apambane na kujituma kwa ajili ya taifa lake.

„Ni kweli nimekuwa na wakati mzuri kwenye michuano hii na siri ni kujitoa kwa sababu nalitumikia taifa langu lazima nipambane na kujitoa," alisema.

Stars iliyokuwa Kundi F, imetolewa kwenye fainali hizo ikishika nafasi ya mwisho kwa pointi mbili, huku Morocco na Jamhuri ya Kidemokrasi ya Congo zikisonge mbele.

Katika kundi ililokuwa Stars, tayari DR Congo imeshatinga hatua ya robo fainali baada ya kuwaondosha wanafainali wa mwaka jana, Misri kwa mikwaju ya penalti 8-7, timu hizo zikitoka sare ya bao 1-1 kwa dakika 120.

Mkuu wa Mkoa wa Mara, Said Mtanda, akirusha mpira kuashiria ufunguzi wa mashindano ya mpira wa kikapu wakati wa maadhimiaho ya Siku ya Familia ya Polisi, katika Mkoa wa Kipolisi Tarime/Rorya yaliyofanyika kwenye viwanja vya Shule ya Sekondari Tarime mwishoni mwa wiki. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Zahera awaonya Namungo kukamia mechi kubwa tu

Na Adam Fungamwango

KOCHA Mkuu wa Namungo FC, amewataka wachezaji wake kutokamia mechi kubwa tu inapocheza na Klabu za Simba, Yanga au Azam halafu mechi zingine wanacheza kivivu.

Akizungumza jana jijini Dar es Salaam ambako kikosi hicho kimepiga kambi, Zahera alisema kama wakipambana vizuri kwa kila mechi kucheza kama iliyopita bila kuangalia wanacheza na timu gani, basi ana uhakika kikosi chake kitafanya vizuri.

Zahera amechukua mikoba ya kukinoa kikosi hicho, baada ya kuondoka Cedric Kaze na baadaye Denis Kitambi, huku mwenyewe akiwa ametokea Coastal Union kama mkurugenzi wa programu za vijana.

„Tulianza mazoezi rasmi tarehe 12, programu inaendelea, tunafanya mazoezi mara mbili, siku nyingine mara moja kutokana na mvua wakati mwingine, inasumbua kidogo.

Wachezaji wengi wamesharejea, kila kitu kipo sawa, na kama wachezaji wangu watapambana sawa kwa nguvu ile ile kila mechi basi tutamaliza ligi tukiwa sehemu nzuri sana, lakini tatizo la timu nyingi za Kitanzania ni kuzikamia timu kubwa za Simba, Yanga na wakati mwingine Azam, wakicheza nazo wanapambana kweli kweli, ila baada ya hapo wanapocheza na timu zingine wanacheza kawaida tu utashangaa, wanachotakiwa ni kucheza hivyo kila mechi, nimewaambia wachezaji wangu waachane na hilo, badala yake kila mechi wacheze kama fainali," alisema Zahera.

Namungo ipo nafasi ya nane kwenye msimamo wa Ligi Kuu Tanzania Bara inayotarajiwa kuendelea Ijumaa wiki hii baada ya kusimama kupisha Fainali za Mataifa ya Afrika, AFCON.

Timu hiyo ina pointi 17 kwa michezo 14 iliyocheza, ikishinda minne, sare tano na kupoteza mechi tano pia.

Simba SC waitwa Amaan Complex

INATOKA UK. 24

wani Zanzibar katika Uwanja wa New Amaan Complex, alisema ni kweli baada ya kufungiwa Uwanja wa Benjamin Mkapa na Uhuru, wameamua kutafuta uwanja mwingine, lakini hakuwa tayari kuutaja.

"Kwa sasa itakuwa mapema kusema tunaenda kutumia uwanja gani, ila tutaweka wazi mapema suala hilo, kwa sasa timu yetu inaendelea na maandalizi kwa ajili ya michezo iliyopo mbele yetu.

„Kesho tutacheza mechi dhidi ya Tembo ukiwa ni mchezo wa Kombe la Shirikisho (FA), pamoja na ligi ikiwamo viporo, tunaenda kucheza ugenini. Kocha wetu (Abdelhak Benchikha) anaendelea kukinoa kikosi kwa ajili ya michezo hiyo," alisema Ahmed.

Kwa upande wa ratiba ya Ligi Kuu inayorejea Ijumaa wiki hii kwa Yanga kushuka Uwanja wa Kaitaba mjini Bukoba kucheza na wenyeji wao, Kagera Sugar, wakati Simba chini ya Kocha Benchikha ikiwa na kibarua Jumamosi wiki hii dhidi ya Mashujaa FC, katika Uwanja wa Lake Tanganyika mjini Kigoma.

Baada ya ratiba hiyo, Yanga itashuka tena dimbani Februari 5 kuikaribisha Dodoma Jiji FC katika Uwanja wa Azam Complex, Chamazi, Dar es Salaam Februari 6, mwaka huu Simba ikiwa na kibarua kingine ugenini dhidi ya Tabora United katika Dimba la Ali Hassan Mwinyi mjini Tabora.

Azam FC dhidi ya Simba utachezwa Februari 9, mwaka huu, ambapo Wekundu wa Msimbazi hao watakuwa wenyeji na haujawekwa wazi uwanja utakaotumika baada ya Benjamin Mkapa na Uhuru kufungwa kwa maboresho.

Shoo ya Yanga yarejea FA leo

INATOKA UK. 24

kazi vizuri tu hasa kwa timu ambayo tunakutana nayo," alisema kocha huyo.

Mbali na Djigui na Aziz Ki, wachezaji wengine ambao hawatokuwa sehemu ya kikosi cha leo ni Bakari Mwamnyeto, Dickson Job, Mudathir Yahaya na Ibrahim Hamad 'Bacca' waliokuwa na kikosi cha Taifa Stars, pamoja na Kennedy Musonda aliyekuwa na kikosi cha Timu ya Taifa ya Zambia ambazo zote zimefungasha virago.

Habari kutoka ndani ya Klabu ya Yanga zinasema kuwa wachezaji hao wamepewa mapumziko ya siku chache na wametakiwa kuripoti kesho Jumatano.

Hata hivyo, Yanga itakuwa na baadhi ya wachezaji mahiri kama Pacome Zouzoua, Yao Kouassi, Khalid Aucho akiwamo mchezaji wao mpya, Agustine Okrah, aliyesajiliwa katika dirisha dogo lililofungwa Januari 15, mwaka huu.

Michezo

Jumanne Januari 30, 2024

Nipashe

Mpasi auona ubingwa Afcon kwa DR Congo UKURASA 22

SIMBA SC WAITWA AMAAN COMPLEX

Uongozi wa uwanja wakiri kupokea ombi, wataka sasa wakajadiliane, TPLB nayo yaahidi kuliweka...

Na Saada Akida

WAKATI Bodi ya Ligi nchini (TPLB), ikitangaza kurejea rasmi kwa Ligi Kuu Tanzania Bara kuanzia Ijumaa wiki hii, huku Simba ikianzia ugenini mkoani Kigoma dhidi ya Mashujaa FC, klabu hiyo imeitwa mezani na uongozi wa Uwanja wa New Amaan Complex baada ya ombi lao la kutumia dimba hilo kwa mechi zao zilizosalia msimu huu, imeelezwa.

Simba ambayo ilikuwa ikitumia Uwanja wa Uhuru baada ya ule wa Benjamin Mkapa kufungwa kwa matengenezo, ilitakiwa kutafuta uwanja mwingine tena kutokana na TPLB kuufungia ule wa Uhuru kwa kutokidhi vigezo hususan eneo la kuchezea (pitch).

Hata hivyo, licha ya Simba kutoweka wazi uwanja iliomba kuutumia, Nipashe lilipata habari kupitia vyanzo vyake kuwa imeomba kutumia New Amaan Complex visiwani Zanzibar.

Baada ya kunasa habari hizo, Nipashe moja kwa moja likamtafuta Kamishna wa Idara ya Michezo Zanzibar, Ameir Mohammed, ambaye alikiri kupokea barua ya maombi hayo kutoka kwa uongozi wa Simba wakiomba kutumia New Amaan Complex.

Alisema katika barua hiyo, Simba haijaweka wazi wanahitaji kutumia katika michezo ya kimataifa ama ligi pekee hali ambayo wanatarajia kuwaita Simba kwa ajili ya kuzungumza nao.

„Ni kweli tumepokea barua kutoka Simba kutaka kutumia Uwanja wa New Amaan Complex, tunatarajia kukutana nao mapema sana kuwasikiliza wanahitaji uwanja huo kucheza mechi za ligi tu ama zote na zile za kimataifa.

„Tuweze kupata maelekezo yao kwa sababu uwanja huo bado upo kwenye mikono ya serikali na unaendelea na ukarabati baadhi ya maeneo," alisema Ameir.

Gazeti hili lilipopiga hodi kwa Ofisa Habari wa TPLB, Karim Boimanda, kujua hatima ya suala hilo alisema kuhusu uwanja watakaotumia Simba, ni kweli wamepokea mapendekezo yao kutoka kwa uongozi huo, hivyo wanafanyia kazi na wataweka wazi muda wowote kuanzia sasa.

Kwa upande wa Meneja Idara ya Habari na Mawasiliano Simba, Ahmed Ally, kuhusu klabu hiyo kuhusishwa kuchezea mechi zao za nyumbani visi-

INAENDELEA UK. 23

Shoo ya Yanga yarejea FA leo

Na Adam Fungamwango

BAADA ya mwezi mmoja wa siku kadhaa kupita, wakazi wa Dar es Salaam na vitongoji vyake, leo wataishuhudia Yanga kwa mara ya kwanza ikicheza kwenye Uwanja wa Azam Complex, Chamazi Dar es Salaam dhidi ya Housing FC katika mechi ya Kombe la Shirikisho la Mpira wa Miguu nchini (TFF), maarufu Kombe la FA, hatua ya 64 bora.

Mara ya mwisho kwa wakazi wa Dar es Salaam na viunga vyake kuishuhudia Yanga ilikuwa ni Desemba 16, mwaka jana kwenye uwanja huo ilipocheza mechi ya Ligi Kuu Tanzania Bara dhidi ya Mtibwa Sugar na kushinda mabao 4-1.

Pia wanachama na mashabiki wa Yanga hawajaiona timu yao ikicheza popote pale tangu Januari 7, mwaka huu ilipoondoshwa kwenye hatua ya robo fainali ya Kombe la Mapinduzi kwa kuchapwa mabao 3-1 dhidi ya APR.

Mabingwa Watetezi, Yanga itacheza na timu hiyo kutoka Njombe saa 1:00 usiku kwa saa za Afrika Mashariki, huku Kocha Mkuu Miguel Gamondi akisema itakuwa ni kipimo kizuri kwao kujua kama wachezaji wake watakuwa wamerudi kwenye kiwango kile cha awali au la.

Hata hivyo, katika mchezo wa leo Yanga itawakosa baadhi ya wachezaji wake nyota ambao walikuwa kwenye kikosi cha Timu ya Taifa ya Tanzania, Taifa Stars ambao wamepewa mapumziko mafupi, lakini kipa Djigui Diarra ambaye yupo nchini Ivory Coast na kikosi cha Timu ya Taifa lake la Mali, na Stephane Aziz Ki ambaye anaichezea Burkina Faso, timu ambazo zinatarajiwa kukipiga leo kwenye mechi ya 16 bora ya Fainali za Mataifa ya Afrika zinazoendelea kutimua vumbi nchini humo.

Gamondi ameeleza furaha yake kuwa ana wiki ya pili sasa yupo na kikosi, hivyo hana shaka na mechi hiyo licha ya kwamba atawakosa wachezaji wengi.

„Naamini mchezo utakuwa mzuri, sisi tulianza kujiandaa mapema sana, tuna mechi za Ligi Kuu na Ligi ya Mabingwa Afrika kwa hiyo mechi hii itatupa kipimo cha kuona tupo wapi, nini kirekebishwe na kitu gani kiongezwe.

„Pamoja na kwamba nitawakosa wachezaji wangu kadhaa wengi wakiwa walioshiriki AFCON, lakini timu kubwa kama Yanga inakuwa na wachezaji wengi wazuri ambao wanaweza kuifanya

INAENDELEA UK. 23

GAZETI HILI HUTOLEWA NA KUCHAPISHWA NA THE GUARDIAN LIMITED, S.L.P 31042